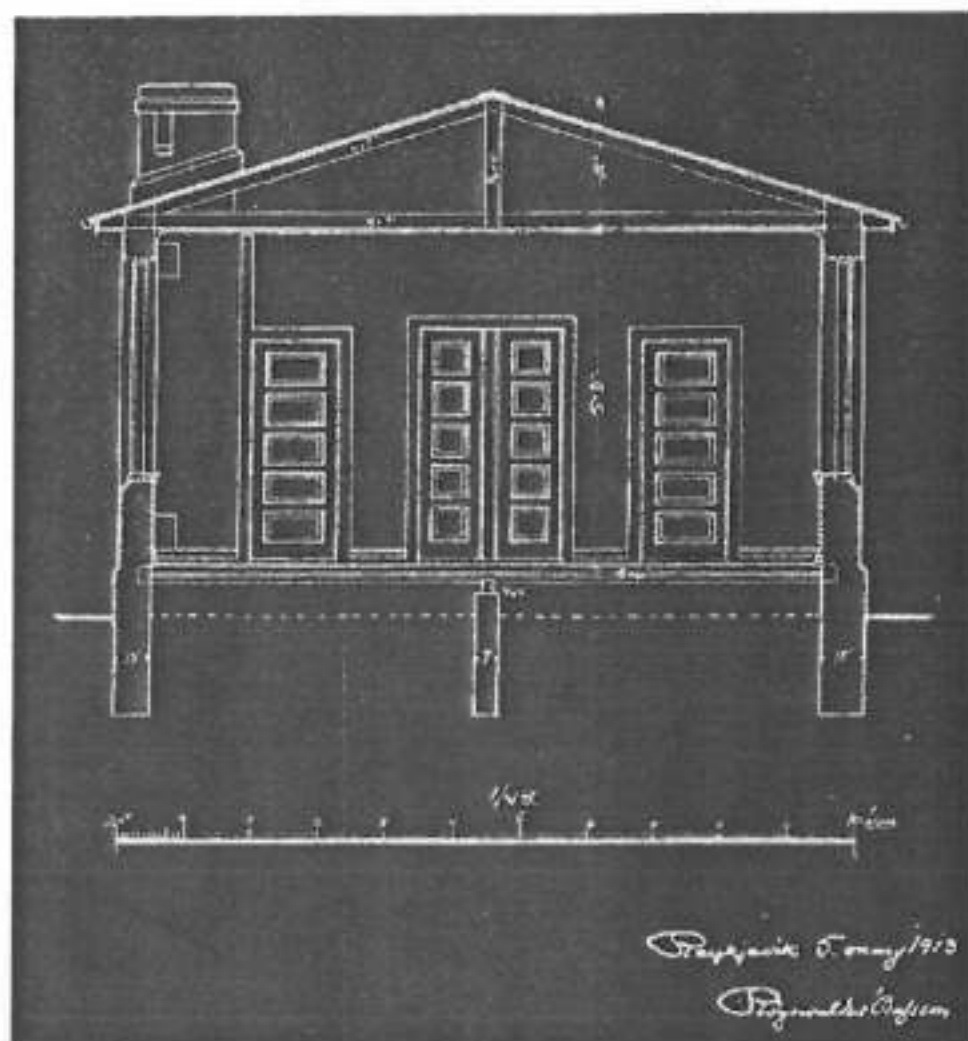

HÚSAKÖNNUN HÓLMAVÍKUR

HANDRIT

GATA ehf
Arinbjörn Vilhjálmsson arkitekt
1997-2000

HANDRIT

HÚSAKÖNNUN HÓLMAVÍKUR

Gata ehf-arkitektapjónusta
Arinbjörn Vilhjálmsson arkitekt
Hólmavík-Reykjavík 1997-2000

Efnisyfirlit

Formáli Sveitarstjórn skrifar

Inngangur Húsfríðunarnefnd skrifar

1.kafli	Staðhættir
2.kafli	Þróunarsaga kaupsins
3.kafli	Byggingarhefð
4.kafli	Bæjarmynd
5.kafli	Varðveisluverð hús
6.kafli	Varðveisluverðar heildir
7.kafli	Niðurstaða
<u>8.kafli</u>	<u>Varðveisluaætlun</u>

Heimildaskrá

Myndir og kort:

- Loftmyndir Landmælinga Íslands
- Gamlar Ljósmyndir
- Nýrri ljósmyndir
- Skýringakort
- Uppdrættir
- Húsateikningar

Vinnuskjöl húsakönnunar (Fylgiskjöl)

- Byggingar á Hólmavík í aldursröð
- Yfirlit húsa í efsta varðveisluflokki
- Yfirlit húsakönnunar einstakra húsa
- Húsaskrá húsakönnunar (ásamt matslykli)

Formáli

Húsafríðunarnefnd ríkisins og sveitarstjórn skrifa formálann.

Í formála er gerð almenn grein fyrir tilgangi bæja- og húsakannana og útgáfu þeirra. Einnig ver að geta þess af hverju ráðist var í að gera könnunina. Höfunda einstakra kafla skal getið og hverjir hafi setið í undirbúningsnefndinni og komið að gerð bókarinnar.

Punktur sem þyrftu að koma fram:

- Húsakönnun þessi er unnin að beiðni Stefáns Gíslasonar þáverandi sveitarstjóra og var hafist handa í byrjun árs 1997. Hefur húsakönnunin því verið í vinnslu með hléum í rúm þrjú ár.
- Þessi húsakönnun er því unnin samkvæmt stefnumörkun sveitarfélagsins en í aðalskipulagi Hólmavíkur 1994-2014 segir í kafa 1.3.:
"Sveitarstjórn hefur áform um að láta gera deiliskipulag af elsta hluta kaupsinsins, þ.e. á Tanganum. Áður en deiliskipulagið er unnið telur sveitarstjórn rétt að fram fari húsakönnun á Hólmavík og tekur þar með undir skoðun Húsafríðunarnefndar. Þá yrði miðað við að endurnýja húsin á svæðinu eftir því sem raunhæft er og leggja áherslu á upprunalegan stíl húsa og umhverfis. Varðveislusjónarmið yrðu látin ráða eftir því sem kostur er á."
- Tilgangur bæja- og húsakannana er að tryggja, að ákvarðanir sem varða breytingar á byggð eða einstökum húsum séu teknar með þekkingu á því gildi sem þau hafa fyrir umhverfi, sögu og byggingarlist.

Inngangur

Húskönnun þessi er að mestu unnin samkvæmt leiðbeiningum Húsafríðunarnefndar ríkisins um gerð bæja- og húsakannanna. Fyrirmynd þeirrar aðferðar sem mælt er með í leiðbeiningum þessum er hin svokallaða SAVE-aðferð sem upprunnin er í Danmörku. (Survey of Architectural Values in the Environment) Aðferð þessi er þó ekki þróaðri en svo hérlendis að laga verður vinnubrögðin að staðháttum, stærð kaupþúns og umfangi húsakönnunnar og hefur það verið gert hér.

EKKI var skipuð sérstök undirbúningsnefnd vegna þessarar húsakönnunnar og var hún alfarið í höndum ráðgjafans, þ.e. Arinbjarnar Vilhjálmssonar arkitekts sem reyndi þó að upplýsa sveitarstjóra um framvindu og niðurstöður.

Húsakönnun samkvæmt SAVE-aðferðinni er skipt í þrjá áfanga eða þrep en þau eru:

1. Undirbúningsvinna (heimildaleit o.þ.h.)
2. Vettvangskönnun (skráning húsa, ljósmyndun, útekt o.þ.h.)
3. Handrit (staðfræði, varðveislumat, niðurstöður o.s.f.v.)

Þegar gera þarf húsakönnun í sveitarfélagi er tvennt sem skilgreina verður í upphafi en það er það svæði sem húsakönnun skal ná til og aldur húsanna sem tekin eru með í matið.

Ljóst var í upphafi að húsakönnunin skildi ná til **kaupþúnsins Hólmavíkur** og eru þau mörk án alls vafa. Hinsvegar væri mjög áhugavert að taka hús í sveitinni með inn í húsakönnunina og auka þar með við þekkingu á byggingararfi Steingrímsfjarðar og þessvegna sýslunnar allrar. Það er ljóst að þeir smiðir sem voru að störfum á Hólmavík reistu hús í sveitunum og eru þær byggingar því hluti af byggingarsögu héraðsins.

Þau tímamörk sem valin voru miðast við loftmynd sem fengin var hjá Landmælingum Íslands en hún var tekin **17.júní 1957**. Öll hús byggð fyrir þann tíma voru sem sagt tekin með í húsamatið og eru þau alls 71.

Einnig var gerður yfirlitslisti allra húsa sem reist voru fyrir þann dag bæði nústandandi húsa og þeirra sem einhverntíman voru reist og á þeim lista eru skráð 114 hús og standa 62 % þeirra enn.

Við öflun heimilda var víða leitað fanga eins og sjá má í heimildayfirliti en þó ver að nefna að Hólmavíkurbók Óla E. Björnssonar er aðalheimildarit þessarar húsakönnunnar og án hennar hefði vart verið hægt að fara í húsakönnun með þeim hætti og hér hefur verið gert. Bók þessi er mjög lofvert framtak af höfundi og sveitarstjón sem lét gefa bókina út.

Af þeim gögnum sem týnd voru til við gerð þessarar Húsakönnunar eru teikningar og minnispointar Rögnvaldar Ólafssonar af Gamla Barnaskólanum lang merkust og þá ekki hvað síst þar sem að aðrar upplýsingar um aðkomu hans að þessari húsbyggingu virðast hafa ekki fundist. Það hafði mikil áhrif á niðurstöðu húsamatsins. Páll Guðmundsson sem hefur umsjón með teikningasafni Húsameista ríkisins og annarra teikningasafna á Þjóðskjalasafni Íslands á heiðurinn af því að þessar teikningar voru dregnar fram í dagsljósið.

Einnig fundust afrit hjá Skipulagsstofnun af uppdrætti Ágústs Böðvarssonar frá 1944-45 ásamt skipulagstillögu og virtust þær teikningar ekki vera til á sveitarskrifstofunni á Hólmavík þegar leitað var fanga þar.

Þau skjöl sem fylgja með handriti þessarar húsakönnunnar er húsaskrá gömlu byggðarinnar þar sem að upplýsingar og mat einstakra húsa er skráð á þartilgerð eyðublöð. Þar eru ýmsar upplýsingar að finna um húsín og eru eyðublöð þeirra húsa sem fjarlægð voru á meðan á húsakönnuninni stóð látin fylgja með. Sú skrá nær til 71 húss og er því um 150 síður að umfangi. Fremst í þeirri skrá er matslykill sem skýrir það skráningarkerfi sem notað var.

Það er vonandi að húsakönnun þessi nái þeim tilgangi sínum að tryggja það ákvarðanir sem varða breytingar á byggð eða einstökum húsum séu teknar með þekkingu á því gildi sem þau hafa fyrir umhverfi, sögu og byggjarlist.

Niðurstöður þessar má nýta á margvíslegan hátt sem miða að því að viðhalda og bæta manngert umhverfi á Hólmavík og styrkja karaktereinkenni staðarins. Oft er um það rætt að gömlu húsín hafi ekki síst gildi fyrir uppbyggingu ferðapjónustunnar og er vissulega hægt að taka undir það. En gildi húsanna er ekki síst þeirra sem húa á Hólmavík þar sem að þau viðhalda hlýlegri útgeislun byggðarinnar og fjölbreytni umhverfisins. Þau gera bæinn mannlegri.

En meginniðurstaða þessarar könnunnar er sú að varðveilsugildi húsanna felst fyrst og fremst í þeirri heild sem varðveist hefur og er því ástæða til að leggja áherslu á að menn standi vörð um einkenni gamla kaupsins á Hólmavík.

1.kafli Staðhættir

1.a. Landslag

Kaupúnið Hólmavík stendur við vestanverðan Steingrímsfjörð í Strandasýslu og byggðist upphaflega í Kálfaneslandi í hinum forna Hrófbergshreppi. Í dag heitir sveitarfélagið Hólmavíkshreppur sem nær yfir Hrófbergshrepp hinn forna og Nauteyrarhrepp við Ísafjarðardjúp.

Steingrímsfjörður er um 28 km langur og um 7 km breiður í fjarðarmynni. Þar sem kaupúnið stendur liggur strandlengjan u.þ.b. í norður-suður en fjörðurinn sem gengur inn úr vestanverðum Húnaflóa beygir í hánorður fyrir miðjum firði á mótis við Tröllatungu og þrengist þar allnokkuð. Núverandi byggð stendur á undirlendi sunnan og austan undir lágu felli svokölluðum Kálfanesborgum (126 m.y.s.). Nyrst (austast) í byggðinni er lág sandeyri, Hólmarífstangi, en sunnar (vestar) er hærri tangi, svokallaður Höfði, og á milli þeirra er um 1 km breið vík sem kallast Hólmavík.

Nýrri byggðin sem byggist eftir 1970 er öll á Höfðanum og kallast þar Höfðahverfi en kjarni eldri byggðarinnar er á Hólmarífstanga en hún teygir sig einnig meðfram víkinni og upp í hjalla í Kálfanesborgum.

Áður fyrr var kletthólmi sem kallast Árnaklakkur eða Hólminn, skammt undan Hólmarífstanga og grunnt sund þar á milli, Hólmasund, en í á síðasta áratug var gerður þar brimvarnargarður sem tengir hólmann við tangann. Ysti hluti Hólmarífstangans sem er að mestu sandrif er kletthöfði sem kallast Rifshaus en ströndin á norðanverðum tanganum kallast Norðurfjara.

Fram undan Höfða, þ.e. tanganum vestan Hólmavíkur, er annar hólmi, Sandsker, sem tengist landi með rífi sem Sandrif heitir. Sennilegt er að vikin hljóti nafns sitt af þessum hólum beggja vegna.

Austanvert við miðja víkina framundan svokölluðum Brennuhól var berghamar sem kallaðist Klif en hefur að mestu verið sprengdur burt. Eftir að ströndin vestan við Klif byggðist skipti Klifið byggðinni í tvennt þar sem það gekk svo að segja í sjó fram. Milli Klifsins og Höfða er nokkuð aðbrátt og þar renna tveir litlir lækir til sjávar, Rósulækur næst Klifinu og Gulllækur næst Höfða.

Áður fyrr lá bílvegurinn meðfram ströndinni undir Kálfanesborgum en í dag liggur hann vestan þeirra um Ósðal. Fer því umferðin um þjóðveginn ekki í gegnum kaupúnið eins og áður fyrr. En þjóðleiðin frá fornu fari lá þó um Ósðal.

1.b. Veðurfar

Meðalárshiti mun vera um 3 C° á Hólmavík. Kaldasti mánuðurinn er febrúar með meðalhita um -1,8 C° en sá hlýjasti er júlí með 9,0 C°.

Samkvæmt vindmælingum á Hólmavík eru norðaustan og suðvestan áttir algengastar og er meðalvindhraði á bilinu 4,5 upp í 5,0 m/sek. Veðurhæð er mest í algengustu vindáttunum og er sennilegt að hvassviðri (8 vindstig) eða meira sé að jafnaði um 30 daga á ári, stormur (9 vindstig) eða meira 10-15 daga á ári og rok (10 vindstig) eða meira u.þ.b. 5 daga á ári. Skjól er nokkurt af Kálfanesborgum í norðanátt en heimamenn segja suðvestanáttir vera þær verstu.

Meðalársúrkorna er á milli 700 og 800 mm og er meðalfjöldi útkomudaga u.þ.b. 220 og þar af er fjöldi daga þar sem úrkoma er snjór að einhverju leyti 120.

2.kafli Þróunarsaga kaupþingsins.

2.a. Forsaga þéttbýlismyndunar á Hólmavík.

Hinn 3.janúar 1890 var Hólmavík lögilt sem verslunarstaður en fyrst um sinn komst þar ekki á föst búseta. Megin forsendurnar fyrir fyrstu byggð þar var þörfin fyrir fasta verslun við Steingrímsfjörð og hagstæð hafnarskilyrði frá náttúrunnar hendi í skjóli við Hólmarifstanga og hólmana þar fram undan.

Fram að þeim tíma var Hólmavík friðsæll staður undir Kálfnanesborgum utan þjóðbrautar. Einu mannvirkin á staðnum voru beitarhús Kálfnanesbænda á Rifshausnum sem voru lengi við lýði eftir að byggð festist þar.

Reyndar er þess getið í Ferðabók Ólafs Olavíusar frá 1775 að hafnarskilyrði séu góð við Hólmarif og þar sjáist "enn leifar af völundarhúsi, tveimur kringlóttum eldstæðum og 5 húsatóttum, sem annað hvort Írar eða Hamborgarmenn hafa átt fyrrum, og hafa þeir því sennilega rekið verslun hér eins og annarsstaðar". Getur Óli E.Björnsson höfundur Hólmavíkurbókar sér þess til að þau mannvirki hafi staðið u.þ.b. milli Brunngötu og Hafnarbrautar.

Utan og innan við Sandrif, fremst á Höfða, má enn sjá leifar mannvirkja sem sennilega eru smábátahróf sem Kálfnanesbændur hafa átt en verið gæti að þau tengdust lausakaupmennskunni í Skeljavík sem er litlu utar. Tóftir þessar sjást mjög greinilega á loftmynd Landmælinga Íslands frá 1957.

Áður fyrr hafði aðeins ein fastaverslun verið í Strandasýslu, í Kúvíkum við Reykjarfjörð, og þurftu margir að sækja hana um langan veg. En um miðja 19.öld hófu menn að stunda lausakaupmennsku á Borðeyri við Hrítafjörð og í Steingrímsfirði við svokallaða Skeljavík rétt utan Hólmavíkur og var sá staður löggiltur sem verslunarstaður 1863. Sá kaupmaður sem mest verslaði þar var danskur, Clausen að nafni. Þeir sem sóttu verslun þangað voru aðallega bændur úr fjórum hreppum af sjö í Strandasýslu, þ.e. frá Kollafirði að sunnan til Bjarnarfjarðar að norðan. Mótar enn fyrir búðatóttum í Skeljavík.

Nokkrar deilur urðu um löggildingu verslunarstaðar í Skeljavík m.a. vegna formgalla uns það var samþykkt árið 1861 að uppfylltum þeim skilyrðum að þar yrðu settar upp a.m.k. tvær sölubúðir.

Litlu munaði að menn kæmu á fastri verslun í Skeljavík árið 1867 en það fór ekki betur en svo að skip sem flutti efnivið í fyrirhugað verslunarhús festist í haffs á Húnaflóa og liðaðist þar í sundur og fórst með öllum farni. Ekkert varð þá úr að Skeljavík byggðist og hefði þá byggðapróun við Steingrímsfjörð sennilega orðið með öðrum hætti. Kaupmaður þessi var einnig danskur og hét Christensen og settist hann síðar að í Hafnarfirði. Lausakaupmennska hélst þó áfram í Skeljavík fram undir 1890 en menn höfðu þó ávallt mikinn hug á því að koma á fastaverslun í héraðinu og fóru að beina sjónum sínum að Hólmarifi sem menn voru farnir að kalla Hólmavík þar sem að þar þótti tryggari höfn. Eftir að bændur höfðu hreyft við þessum málum varð það úr sem fyrr segir að Hólmavík varð löggiltur verslunarstaður 1890 en lausakaupmennska var þó stunduð í Skeljavík um sinn.

Þó svo að verslun hafi ekki hafist á Hólmavík fyrr en undir lok 19.aldar höfðu tvær fjölskyldur sest þar að um nokkura ára skeið í kringum 1880. Ásgeir Snæbjörnsson bjó þar 1878-1883 og reisti hann kot sitt þar sem nú stendur húsið Hvoll, eða Hafnarbraut 1 en engin ummerki eru sýnileg í dag um þetta fyrsta íbúðarhús Hólmavíkur. Á árunum 1884-1888 bjó Sigurður Sigurðsson smiður (Sigurður kirkjusmiður) á Hólmavík og reisti hann sitt hús yst á Höfða þar sem enn mótar

greinilega fyrir húsatóttum. Stendur þar minnisvarði sonar hans, Stefáns skálds frá Hvítadal, sem fæddist þar 1887 og er hann því með fyrstu börnum ef ekki það fyrsta sem fæddist á Hólmavík. Sigurður keypti bæ Ásgeirs, reif hann og byggði sinn bæ úr efniinu.

2.b. Upphaf byggðar á Hólmarifstanga, 1896-1900.

Árið 1895 var mæld út verslunar lóð á Hólmarifstanga og á henni byggði Björn Sigurðsson kaupmaður í Skarðsstöð við Breiðafjörð verslunarskúr sem hann hóf að versla í. Skömmu áður höfðu málsmetandi menn úr hópi bænda þar um slóðir lagt fast að Birni að hefja þar verslun þar sem að R.P. Riis kaupmaður sem keypt hafði Clausensverslun hugðist hætta verslun í Skeljavík.

Verslunarskúr Björn Sigurðssonar stóð sem næst þokkalegri lendingu í fjörunni og var hann löngum kallaður Langiskúr og stóð hann allt til ársins 1950 á horni Kópnesbrautar og Höfðagötu. Sigvaldi Guðmundsson segir svo í þáttum sínum um verslunarsögu Strandasýslu (Strandapóstur 14.árg): "Hvort R.P. Riis hefur fundist hann missa spón úr aski sínum er ekki ljóst, en sama haustið lét hann mæla sér út verslunarlóð á Hólmavík. Þá treysti Björn sér ekki í samkeppni við hann, kunnugan og vel þekktan mann. Seldi hann því Riis hús og vörubirgðir frá 1. janúar 1896." Árið 1896 eða 97 reisir svo Riis-verslun stórt og vandað timburhús sem enn stendur og hófst þá verslun hans á Hólmavík sem stóð til ársins 1929. Í Hólmavíkurbók og víða annarsstaðar er húsið talið byggt 1897 en Sigvaldi Guðmundsson segir það byggt 1896 og eins er það talið byggt það ár í Fasteignamatsskrá. Í Riishúsi var sölubúð, skrifstofa og íbúð handa verslunarstjóra. Stóð það vestan Langaskúrs og var svæðið milli þessara fyrstu bygginga Hólmavíkurborgar kallað Plássið og gengur undir því óopinbera heiti enn þann dag í dag. Hófst þá föst búseta á Hólmavík og má því segja að verslunarstjóri Riis-verslunar Jón Finnson (1870-1943) og kona hans Guðný Oddsdóttir (1874-1947) séu fyrstu íbúgar kaupfélagsins Hólmavíkur.

Rétt vestan Riishússins voru reist útihús sem tilheyrðu Riis-verslun, öll úr torfi og grjóti nema svokallað Íshús sem var portbyggt timburhús með svefnlofti. Ekki er vitað hvenær það hús var reist en það gæti vel verið reist sama ár og Riis-húsið eða einhverntíman fyrir 1906 og stóð það til 1980 þegar útihús voru rifin. Þess er getið í Hólmavíkurbók Óla E. Björnssonar (bls.267) að í fundargerð Verslunarfélags Steingrímsfjarðar frá 23.des. 1898 sé minnst á húskofa í eigu félagsins sem flytja eigi út í Rífið og gera brúklegan. Ekki er vitað um þennan skúr en á gömlum myndum standa tveir skúrar framan og austan við Kaupfélagshúsið, annar með einhalla þaki en hinn með risþaki og skorsteini. Lfklegra hlýtur þó að teljast að skúrinn sem stendur við bryggjuspórdinn sé umræddur skúr.

2.c. Félagsverslun bætist við 1900-1910.

Um aldamótin 1900-1901 stóðu því þrjú hús sem vitað er um með vissu: beitarhúsin, Langiskúr og Riishús og sennilega einnig húskofi verslunarfélagsins, íshús Riis og einhver útibús.

1902 reisti Verslunarfélag Steingrímsfjarðar (síðar Kaupfélag Steingrímsfjarðar) tvílyft verslunarhús sem stóð nokkru utar á tunganum þar sem síðar var kallað Höfðagata. Það hús brann ásamt nær öllum öðrum húsum Kaupfélagsins 1931. Fljótlega bættust við geymsluskúrar og pakkhús norðan og austan við Söludeildina. Árið eftir 1903 flutti Guðmundur læknir Scheving til Hólmavíkur og reisti þá þegar íbúðarhús þar sem hann starfrækti lækniþjónustu sína. Sama ár reisir Ari Gísli Magnússon lítið íbúðarhús sem varð sífnstöð 1908 þegar símalína Vestfjarða var lögð. Síðan þá var húsið kallað Stöðin og er nú Kópnesbraut 3b. Varð þá hlé á

húsbyggingum um nokkurra ára skeið nema hvað verið gæti að Pakkhús Riis-
verslunar hafi verið byggt á þessum árum.

1910 standa því auk skúrbygginga og útihúsa fimm hús á Hólmavík, tvö verslunarhús,
fshús, læknisbústaður og íbúðarhús og standa þau öll enn nema Kaupfélagshúsið og
Íshúsið. Fram undan báðum verslunarhúsunum voru trébryggjur, Riisbryggjan og
Kaupfélagsbryggjan. Hefur Hólmavíkurkaupþún þá fengið hlutverk sem aðsetur
opinberrar þjónustu auk þess að vera verslunarstaður þeirra tveggja
verslunarhreyfinga sem voru við lýði hérlandis um einnar aldar skeið.

2.d. Byggðin styrkist 1910-1920

1911 reisti Guðjón Brynjólfsson (1876-1914) stórhýsi úr steinsteypu, Steinhúsið,
Höfðagötu 1 og bjó þar og verslaði. Sama ár er reist viðbygging við Læknisbústaðinn
sem var notuð sem sjúkraskýli.

Árið 1913 voru byggð þrjú hús á staðnum. Árið 1910 hafði Hólmavík fengið enn eitt
þjónustuhlutverkið þegar að barnakennsla hófst þar og var fyrst í stað kennt í skúr í
eigu Verslunarfélagsins. En þetta sumar var gamli Barnaskólinn reistur norðan við
Plássið nálægt Norðurfjörrunni eftir teikningum Rögnvaldar Ólafssonar húsameistara.
Sama ár reisti Sigurjón Sigurðsson (f.1884) íbúðarhús sitt við Norðurfjöruna nokkuð
austan við Barnaskólann sem seinna var kallað Guðbjörnshús. Tók þá að móta fyrir
götu meðfram Norðurfjörrunni sem aldrei fékk opinbert heiti þar sem hún var horfin
áður enn götuheitum var komið á á Hólmavík. En Óli E. Björnsson segir hana kallaða
Gorgötu og tengist það eflaust starfsemi (úrgangi) sláturhúsanna.

Þriðja húsið sem reist var 1913 var íbúðarhús Guðjóns snikkara Jónssonar (1886-
1939) norðan og vestan við Barnaskólann sem síðar var kallað Björnshús, nú
Kópnesbraut 9.

Næsta sumar, 1914, reisti Tómas Brandsson starfsmaður Riis-verslunar (1883- ?)
reisulegt íbúðarhús sunnan Barnaskólans sem við hann var kennt en er nú
Kópnesbraut 4. Það ár hófst póstafgreiðsla á Hólmavík

1915 reisti Riis-verslun myndarlegt sláturhús á milli Steinhússins og Langaskúrs og
bættist þá kjötvinnsla við flóru atvinnulífsins. "Það var mikið umtöluð bygging, þótti
stórt hús, höll líkast" segir í Hólmavíkurbók. Sama ár er Hólmavíkurviti reistur á
Vitaklifi.

1916 er reisir Jón Árnason frá Fitjum í Staðarsveit sér kot inn með firðinum þar sem
áður hét Litlanes. Kallaði hann kotið Kópnes og var húsið útvörður íbúðarbyggðar
Hólmavíkur í norðri þangað til á síðasta áratug að reist voru íbúðarhús litlu utar.
Varð nú nokkurt hlé á húsbyggingum en frá 1920 til 1930 eru byggð að meðaltali
tæplega tvö hús á ári þannig að byggðin færir í vöxt þó hægfara sé.

Um 1920 byggði Verslunarfélag Steingrímsfjarðar einnig sláturhús norðan við
Kaupfélagshúsið. Sama ár byggði Anna Einarsdóttir sér lítið hús sunnan við Riis-
húsið og fór þá að móta fyrir Hafnarbraut til suðurs. Anna hafði þá búið í afþiljuðu
herbergi í Langaskúr í ein 20 ár og telst því til frumbyggja Hólmavíkur. Húsið var
flutt að Tröllatungu í heilu lagi árið 1966 og stendur þar enn. Þetta ár var gamla
Rafstöðin byggð sunnan Tómasarhúss og tóku þá Hólmvíkingar rafmagnið í þjónustu
sína.

2.e. Útgerðin eflist 1920-30

Árið 1920 standa því um 16 hús á Hólmavík auk skúrbygginga.

Mótar þá fyrir þeim göturýmum sem áttu eftir að styrkjast og opna skeifulaga svæðið
norðan við Plássið er orðið greinilegt en það hefur ekki breyst mikið til þessa dags.

Samkvæmt Fasteignamatí mun Hrólfsbraggi vera reistur 1921 framan við Kaupfélagshúsið e.t.v. í tengslum við útgerð mótorbátsins Skarphéðins og er hann þá fyrsta bygging á Hólmavík sem reist beinlínis vegna umsvifa við vélbátaútgerð. Hrólfsbraggi endurspeglar þannig þróun sem varð í sjávarbyggðum um allt land á þessum tíma. Athyglisvert er að svipaður skúr sést framan við Verslunarfélagshúsið á elstu myndum frá því skömmu eftir aldamót og gæti hann verið að stofni til sama byggingin þó ekki séu það nema tilgáta. En fornlegt yfirbragð og gluggagerð Hrólfsbragga útilokar það ekki. Óli E. Björnsson telur að Hrólfsbraggi gæti verið byggður fyrir 1921. Hrólfsbraggi var fluttur um set 1940 og rifinn sumarið 2000. Þetta sama ár byggja þeir "piparsveinar", Hjalti Einarsson smiður, Brynjólfur Brynjólfsson skósmiður og Guðmundur Jónsson, einhverskonar parhús norðanvert við sláturhús kaupfélagsins. Kallaðist það Piparmyllan og var annað hús svokallaða Gorgötu.

1922 byggir Hjalti Steingrímsson íbúðarhús sitt, Höfðagötu 7. Hjalti stundaði bæði trésmíðar og sjósókn og byggði hann fiskverkunarhús og skúra framan við hús sitt og er það með fyrstu vottum um sjávarútveg á Hólmavík ef frá er skilinn Hrólfsbraggi.

1923 byggir Guðmundur Magnússon vitavörður hús austan Guðbjörnshúss sem nefnt var Glaumbær.

1924 byggir Jón Jónsson söðlasmiður lítið íbúðarhús, Kópnesbraut 5, og næsta ár er byggt á lóðinni við hlið Riis-hússins, Kópnesbraut 1, sem kallaðist Albertshús. Bendiktshús, Höfðagata 5 er byggð 1926 og árið eftir byggir Guðjón snikkari steinsteypt íbúðarhús Hafnarbraut 18, þar sem hann bjó upp frá því. Það hús stóð alveg við fjöruna þannig að reisa þurfti sjóvarnargarð (bólverk) sem þá var nýmæli en ekki þótti ráðlegt að reisa húsið inn á túninu þar fyrir ofan því ekki viltu menn spilla þeim fáu ræktanlegu spildum sem voru á svæðinu.

1925 reisir Kaupfélagið steinsteypt pakkhús sunnan Höfðagötu gengt kaupfélagshúsinu.

1929 var byggt íshús úr torfi á Klifinu og þá risu tvö stór timburhús, Jónshús og Ráðaleysi sem var myndarlegt íbúðar og fiskverkunarhús sem mönnum þótti reist af mikilli bjartsýni á erfiðum tímum og þar af hlaust heitið.

Árið 1930 er hús Guðmundar Jónssonar byggt og íbúðarhúsið sem kallað var Strympa, bæði við "Gorgötu". Innmeð ströndinni í átt að Kópnesi byggði Ólafur Þórðarson sé lítið hús sem var kallað Láfahús og útihús sem síðar varð íbúðarhúsið að Kópnesbraut 11 a var einnig reist. Og í fyrsta skiptið eftir að kauptúnið byggðist er byggt utan við Klifið en fram að þeim tíma hafði Klifið verið eins og borgarmúr þar sem pósturinn blés í lúðurinn þegar hann kom til Hólmavíkur.

Milli 1930 og 40 voru reist að meðaltali um 3 hús á ári og götumyndir styrktust. Stöku hús er byggt við ströndina utan Klifsins en þar var byggðin strjál fyrst um sinn.

Það voru mest íbúðarhús sem reist voru en einnig stærri byggingar sem tengdust uppbyggingu atvinnulífs þ.e. vinnslu sjávar- og landbúnaðarafurða. Húsin voru ýmist úr timbri eða steinsteypu og nokkur þeirra voru flutt utan úr sveit t.d. ýmist rifin og byggð upp aftur eða fleytt í heilu lagi á sjó til Hólmavíkur.

2.f. Kreppuárin 1930-40

Í september 1931 varð stórbruni á Hólmavík og brunnu þá öll hús Kaupfélagsins nema Pakkhúsið sem stóð sunnan við Höfðagötu. Naumlega tókst að forða því að eldurinn breiddist út til annara húsa en á næstu árum voru hús Kaupfélagsins endurreist á sama stað. Það voru verslunarhúsið sjálft ásamt íbúð úr steinsteypu og sláturhús úr timbri áþekkt því sem brann.

1933 reisti kaupfélagið nýtt pakkhús austan við það sem slapp úr brunanum sem var stækkað til austurs 1940. Þá var Hrólfsbraggi fluttur vestur fyrir eldra pakkhúsið þar sem hann stóð til ársins 2000.

Ný símstöð var byggð 1935 að Hafnarbraut 31 og þangað fluttist afgreiðsla póstsins við sameiningu Pósts og síma.

1936 var myndarleg bryggja, Hafskipabryggjan, reist rétt utan við Klifið og uppaf henni timburplan og gerbreytti það allri útgerðaraðstöðu á Hólmavík. Athygli vekur að máttarstöðir þeirrar bryggju voru úr rekaviði.

1937 kaupir kaupfélagið eignir þær sem áður höfðu tilheyrt Riis-verslun.

Árið 1938 kaus Jóhann Salberg Sigurðsson fyrstur sýslumanna Strandasýslu að setjast að á Hólmavík og hafði hann sýsluskrifstofuna fyrst um sinn í húsi Hjalta Steingrímssonar, Höfðagötu 7, en árið 1940 er byggður sýslumannsbústaður rétt utan við Hvol sem hafði staðið þar frá 1933. Forveri Jóhanns í embætti hafði haft aðsetur á Borðeyri þannig að sýslumaður sat nú í miðri sýslu. Var Hólmavík þar með orðin aðsetur stjórnsýslu og óumdeildur höfuðstaður Strandasýslu.

Grafreitur var vígður á Kálfanesskeiði 1938 og gerði Guðjón Jónsson snikkari sáluhliðið og er handbragð hans greinilegt.

2.g. Tími stórbygginga 1940-50

Árið 1939 voru skráðir 319 íbúar á Hólmavík og eiga þeir flestir uppruna sinn að rekja til nágrannasveitanna. Árið 1943 er Hrólfsbergshrepp skipt hjá Ósá og er þá Hólmavíkurbreppur stofnsettur og tilheyrði honum kaптúnið og bæjirnir utan Ósár. Á stríðsárunum hélt uppbyggingin áfram og þá er reist myndarlegt hraðfrystihús norðan við gamla Riis-sláturhúsið sem var breytt í fiskmóttöku en það tengdist útflutningi á frystum fiskflökum sem hófst um þær mundir. Þá var niðursuðuverksmiðja reist neðan við Vitaklifið sem kallast Furuvellir. Nokkrir framtakssamir hólmvíkingar reistu Félagsheimili úr bragga sem fékkst hjá setuliðinu og merkileg bygging svokölluð gufubaðstofa reis inn við Kópnes.

Árið 1948 var gerður ófullkominn hafnargarður frá Rifshausnum út í Árnaklakk og tengdist það áformum um síldarverkunaraðstöðu sem ekkert varð úr.

1945 er í fyrsta sinn byggt úti á svokölluðum Bördum og er þá vitinn ekki lengur hæsta mannvirki kaптúnsins. Þar varð síðar Vitabraut og fleiri hús fylgdu í kjölfarið. Sólvangur 1946 og verkamannabústaðir 1949 sem voru fyrstu félagslegu íbúðir á Hólmavík.

Á árunum fram undir 1950 er mikið byggt af myndarlegum steinsteypuhúsum og munaði þar mest um opinberar framkvæmdir eins og byggingu barnaskólans úti á Bördum (1946-48) og læknisbústaðinn og sjúkrakýlið (1947-8) þar sem síðar varð Borgabraut. Báðar þessar byggingar voru teiknaðar hjá Húsameistara ríkisins og áritaðar af Guðjóni Samúelssyni.

Fyrsta húsið við Borgabraut (númer 2) var reist árið 1947 og strax árið eftir rís stórhýsi, Borgabraut 4, ásamt sjúkrahúsinu og hefur þessi gata yfirbragð nýrra tíma.

2.h. Dregur úr vexti 1950-1957

Upp úr 1950 hægir mjög á vexti kaптúnsins. Fram til 1957, sem er viðmiðunarár þessarar húsakönnunar, eru aðeins reist 8 mannvirki á Hólmavík en lang merkast þeirra er prestbústaðurinn hjá Kópnesi. Þverárvirkjun var reist og tók til starfa 1953 og var þá spennistöðin reist við hlið hraðfrystihússins. 1956 byggir Taffélag Hólmavíkur hús innarlega á Kópnesbraut yfir starfsemi sína og hefur það hús þá ?

3.kafli Byggingarhefð

3.a. Húsin segja sögu

Eins og títt er um bæi sem hafa haldist lítt breyttir frá upphafi, þá endurspeglar húsin á Hólmavík sögu bæjarins greinilega. Smæð kaupþúsins og jafn vöxtur gera það að verkum að það er hægt um vik að rekja sig í gegnum byggingarsögu landsins á afmörkuðu svæði og eiga flestar byggingarstefnur sem einkenndu tímabilið sinn fulltrúa. Og þar sem að Hólmavík byggist rétt fyrir aldamót þá má segja að hún fylgi öldinni og segi hennar sögu.

Þegar þéttbýliskjarnar tóku að myndast hérlendis varð það fyrst og fremst þar sem hagstæð hafnarskilyrði gerðu staðinn ákjósanlegan fyrir verslunarumsvif. Í kjölfarið fylgdu embættis- og iðnaðarmenn. Smám saman óx útgerðinni fiskur um hrygg sem dró til sín vinnuafli ásamt bættri opinberri þjónustu. Þannig var saga flestra kaupþúna á Íslandi og eins var með Hólmavík. Þannig endurspeglar byggðin á Hólmavík ekki aðeins sína eigin sögu heldur sögu íslenskrar þéttbýlismyndunar almennt.

Elstu húsin eru frá timburhúsaöld, innflutt tilsniðin, síðan hús sem eru smíðuð á staðnum af lærðum trésmiðum og fljótt taka hólmvíkingar steinsteypuna og bárujárnið í þjónustu sína. Trésmiðirnir byggja hús þar sem þeir þreifa sig áfram með ólíka byggingarstíla og sýna sjálfstæða listsköpun. Til glöggvunar eru nöfn höfunda húsanna, smíða og arkitekta, undirstrikuð.

Alþýða manna sem sest að á Hólmavík reisir sjálf hús sín og það stundum af vanefnum, ríkisvaldið setur einnig sitt mark á byggðina með stórbyggingum undir opinbera þjónustu. Síðasta orðið á síðan kirkjan sem reisir reisulegar byggingar undir starfsemi sína en þá er mjög farið að hægja á húsbyggingum.

3.b. Tilsniðin timburhús

Ríishúsið sem var byggt 1897 er elsta nústandandi hús bæjarins og það var flutt inn tilsniðið frá Noregi og gæti verið einhverskonar "katalóghús". Gerð þess er af ætt einfaldra timburhúsa með háu risi, upphaflega án kvista, og lágu veggjum.

Gluggarnir eru einpósta gluggar með tveimur þriggjarúða-römmum og sáust þannig gluggar aðeins þar, á Stóðinni og á Hrólfsbragga. Það var í upphafi með liggjandi vatnasklæðningu. Strax fyrir 1910 er búið að byggja við það pakkhús, klæða það bárujárni og setja á það myndarlegan miðjukvist með krosspóstagluggum sem eru einkennandi fyrir næsta tímabil, tímabil bárujárnsklæddra timburhúsa.

Hús Verslunarfélagsins, Söludeildin, sem var reist 1902 hafði annað yfirbragð en Ríishús, kassahús með stórum krosspóstgluggum en var reyndar úr tilhognum við frá Noregi og nú var bárujárnið komið til sögunnar. Urðu nokkrir örðugleikar í rekstri félagsins eftir þessa dýru húsbyggingu og varð þá þessi staka til:

Húsið heitir hrynjandi
hjá þjóðvegi standandi.
Það var byggt í bráðræði
bæði skuld og ráðleysi.

En Guðmundur læknir Scheving orti hinsvegar í léttari tón um kaupfélagið:

Söludeildin rokna rík
reisir hallir stórar.

?

merkilegu sérstöðu að vera eina hús á landinu sem byggt hefur verið yfir skákiðkun sem sumir vilja kalla þjóðarþrótt.

1951 bjuggu um 450 manns á Hólmavík en nú tók við tímabil langvarandi aflabrests og hnignunar sem stóð fram undir 1980. Þá kom verulegur vaxtakippur vegna stórauðinnar rækjuveiði í Húnaflóa sem stóð í um 10 ár. Þess vaxtar verður ekki gerð skil hér en þá var uppbyggingin mest í Höfðahverfi sem er sunnan og ofan við eldri byggð, allt að Kálfneslæk.

Ýmsar breytingar hafa orðið á umhverfi gömlu byggðarinnar og munar þar mest um landfyllingar á hafnarsvæðinu sem gerðar voru á síðasta áratug. 1972 voru svo að segja öll hús við Gorgötu, þ.e.a.s. sem ekki höfðu vikið fyrir nýja sláturhúsinu, rifin en mörg þeirra voru af vanefnum gerð og þótti víst mörgum hreinsun af. Auk þess var Norðurfjaran var orðin einskonar ruslahaugur með skipsflökum en mikil breyting varð á því eftir að hún var hreinsuð.

Árið 1987 var Hólmavíkurhreppur sameinaður Hrólfsbergshreppi, 1994 Nauteyrarhreppi við Ísafjardardjúp og bjuggu þá 526 manns í Hólmavíkurhreppi hinum nýja.

Herleg verður Hólmavík með höndlanirnar fjóra*. *(Riis-verslun, Söludeildin, Verslun Guðjóns Brynjólfssonar og ???)

Kaupfélagshúsið brann 1931 eins og fyrr segir.

Læknisbústaðurinn gamli og Stöðin sem eru reist sama ár, 1903, eru mjög ólík og bera vott um stéttskiptingu húsbyggjendanna. Læknisbústaðurinn gæti vel verið norskt katalóghús og er fyrsta húsið á Hólmavík þar sem vottar fyrir svætser-einkennum, portbyggt ris, krosspósta gluggar, bæði ein og tvípósta. Svætseráhrifin eru þó ekki sterk en það er klætt bárujárni og flokkast því stíllinn sem íslenskur bárujárns-svætser. Svætserstíllinn átti miklum vinsældum að fagna á þessum tíma bæði hér heima, í Noregi og víðar. Stíllinn er ættaður úr norskum timburverksmiðjum sem áttu sitt blómaskið í kjölfar iðnvæðingarinnar um miðja 19.öld. Áhrifin voru frá timburhúsahefð alpalanda og þessvegna var talað um svætserstíl (sbr. Sviss). Stöðin er fyrsta íbúðarhús á Hólmavík, einfalt lítið alþýðuhús, upphaflega hæð með portbyggðu risi. Á næstu árum er húsið stækkað eftir þörfum með bíslögum, viðbyggingu og rishæð og hefur haldið því formi fram til þessa dags. Það var eina húsið á Hólmavík sem var klætt með sléttu járni en var upphaflega timburklætt. Ekki er vitað um smíði þessara fyrstu húsa en þó má geta sér þess til að Jón Guðmundsson í Tungugróf (1873-1921) hafi komið að smíði þeirra. En nú fara hólmvísku húsasmiðirnir að koma fram í dagsljósið sem eiga sér áhugaverða og samfellda sögu.

3.c. Steinsteypan kemur til sögunnar

Og 1911 verða þau tímamót að fyrsta steinsteypa húsið er reist mitt á milli Riis-verslunar og Verslunarfélagsins. (Í víglínu verslunarveldanna og hefur kannski þessvegna ekki veitt af rammgerðri steinsteypunni) Þetta er í hópi fyrstu steinsteypuhúsa landsins og reist fyrir 1915 sem var tímamótaár í steinsteypuhúsaþróuninni þegar bruninn mikli varð í Reykjavík. Það er afar einfalt að allri gerð en klassískt að formi til eins og títt var um steinsteypuhús þeirra tíma, portbyggt á kjallara og samhverft með miðjukvisti. Því hefur verið breytt allnokkuð en var upphaflega með tvær útihurðir fyrir miðju. Yfirsíður þess var Jón Guðmundsson frá Tungugróf og aðstoðarmaður hans var Guðjón Jónsson (1886-1939) kallaður Guðjón snikkari og átti hann eftir að reisa mörg hús á Hólmavík. Í Hólmavíkurbók segir frá basli þeirra félaga við að eiga við steinsteypuna og urðu þeir að þreifa sig áfram enda vissu þeir ekki "hvernig þeir höfðu þetta fyrir sunnan". Ekki er vitað um neinar teikningar af húsinu svo sennilegt er að smiðirnir séu höfundar hússins. Það var þeirra hlutverka að útfæra ríkjandi byggingarmáta og eru þeir í senn arkitektar, verkfræðingar og smiðir eins og þá tíðkaðist. Því má tala um þá sem forsmiði. Og sama ár er byggt einlyft sjúkraskýli við læknisbústaðinn. 1913 eru þeir félagar enn á ferð og er Jón Guðmundsson þá yfirsíður við nýja barnaskólabyggingu en Guðjón byggir sitt eigið hús sem síðar var kallað Björnshús. Þau standa nærri hvert öðru en eru ólík að flestu leyti. Annað steinhús í háklassískum stíl en hitt bárujárnsklætt timburhús með skreytiverki í einhverskonar svætserstíl. Barnaskólinn er fyrsta hús bæjarins sem er teiknað af arkitekt svo vitað sé, Rögnvaldi Ólafssyni húsameistara (1874-1917) en hann er almennt talinn fyrsti íslenski arkitektinn. Hann var á þeim árum ráðunautur landstjórnarinnar um húsagerð sem var forveri embættis húsameistara ríkisins. Á Þjóðskjalasafni Íslands eru varðveittar kópúr af frumteikningum Rögnvaldar af Barnaskólanum sem eru um leið elstu varðveittu teikningar af húsi á Hólmavík og bera þær með sér vönduð og fagleg vinnubrögð sem einkenndi öll störf Rögnvaldar. Einnig eru varðveittur efnislisti

byggingarinnar með rithönd Rögnvaldar svo að sjá má hve mikið af efni var notað í bygginguna allt frá hampi í sementstunnur.

Húsið er í háklassískum anda og minnir jafnvel á lítið grískt hof en Jón hefur þó tekið sér það bessaeyfi að spegla upphaflegri teikningu og staðsetur húsið svo að segja algerlega í höfuðáttir nálægt vesturenda Norðurfjörunnar. Gluggarnir eru háir, 6 sunnanmegin og 3 norðanmegin, lofthæð mikil um 3,3 metrar. Fram til þessa hefur vitneskja um þátt Rögnvaldar Ólafssonar að þessari byggingu verið svo að segja gleymd. Þegar höfundur þessarar húsakönnunar fór að grennslast fyrir um teikningar tengdum Hólmavík á Þjóðskjalasafni fundust þessi "blueprint"-ljósrit í safni teikninga sem munu nýverið hafa borist þangað frá embætti Fræðslumálastjóra. Og þó að hér sé ekki um sjálft frumritið að ræða þá má þessi fundur teljast hinn merkilegasti.

Efnislistarnir fundust í bréfasafni Rögnvaldar.

Rögnvaldur teiknaði margar þekktar byggingar á tiltölulega stuttri starfsævi og má þar nefna Húsavíkurkirkju(1905), Vífilstaðaspítala(1910),Pósthúsið við Pósthússtræti (1914), Hvanneyrarskóla (1907), Hólaskóla (1905) og Edinborgarhúsið á Ísafirði. Og hann mun hafa teiknað nokkrar litlar skólabyggingar í líkingu við þetta hús en ennþá hefur fjöldi þeirra ekki verið tekinn saman. Á Eyrarbakka, Vestmanneyjum, Siglufirði, Patreksfirði, Eskifirði, Kjalarnesi og í Bessastaðahreppi voru reistir skólar eftir teikningum Rögnvaldar sem allir voru þó stærri en skólinn á Hólmavík. Björnshús er afar ólíkt barnaskólanum og má teljast sérstök bygging. Hefur Guðjón snikkari látið gamminn geysa við byggingu og hönnun hússins en þetta er frumraun hans í faginu. Skreytt tréverkið er mest áberandi ásamt miklum framskotsgafli sem ber húsið næstum ofurliði. Freistandi er að álykta sem svo að Guðjón hafi orðið fyrir áhrifum á Ísafirði þar sem hann nam iðn sína uppúr aldamótum en á þeim tíma var þar mikil gróska í byggingarlist forsmíða. Þó mun hann hafa verið í læri hjá Jóni frá Tungugróf sem þá var á Ísafirði. Skreytiverkið verður nokkuð á kostnað heildarhlutfalla en karakter hússins er sterkur og flokkast það hér sem bárujárnssvætser vegna tréverksins en það má þó setja spurningarmerki við þá flokkun. En Guðjón sýnir frumleika og sjálfstæði í listsköpun sinni, eiginleikar sem eru greinilegir í öllum þeim húsum sem hann átti eftir að leggja hönd á. Full ástæða væri til að safna saman upplýsingum um verk Guðjóns Jónssonar og rannsaka ævistarf hans með hliðsjón af byggingarsögu fyrri hluta 20. aldar.

En sama ár er annar smíður Magnús Magnússon (f. _____ -d. _____) (faðir Tryggva Magnússonar teiknara) að byggja hús fyrir hálfróður sinn Sigurjón Sigurðsson (kirkjusmiðs) starfsmann Verslunarfélagsins. Stóð það við Norðurfjöruna og var síðar nefnt Guðbjörnshús sem var afar einfalt að allri gerð, einlyft með lágu risi og lítið um listræna tilburði við þá byggingu. Það má segja að þar hafi verið gefinn tónninn fyrir önnur hús sem byggðust þar og voru "bakdyramegin" í kaптúninu við götuna sem aldrei hlaut opinbert heiti en var kölluð Gorgata. Það er horfið eins og önnur hús við Gorgötu og verður þeirra aðeins getið hér í framhjáhlaupi.

Jón Guðmundsson er yfirsniður að Tómasarhúsi árið 1914 og Guðjón snikkari með honum og það hús má flokka sem dæmigerðan bárujárnssvætser, glæsilegt íbúðarhús fyrir starfsmann Riis-verslunar.

1915 og 1916 koma útverðir kaптúnsins til sögunnar, grasbýlið Kópnes að norðan og Hólmavíkurviti að sunnan en bæði þessi hús hafa sérstöðu sem þau hafa haldið sér fram á þennan dag. Kópnes er eina nústandandi húsið innan bæjarmarkanna sem á rætur sínar að rekja til íslenska torfbæjarins og myndar það afar sérstaka heild með útihúsum og nánasta umhverfi. Það er athyglisvert dæmi um smábúskap í þéttbýli. Ekki er byggt fyrir sunnan vitann fyrr en 1931.

Og 1915 reisir Riis-verslun sláturhúsið sem enn stendur þó það sé ekki áberandi. Þetta var mikil bygging með stóru tvíkössspósta gluggum og eru þeir enn til staðar á austurhlíðinni.

Þessi tólf hús sem reist eru fyrir 1920 og standa enn og mynda tvær þyrpingar, þ.e. röðin frá Riishúsi að Steinhúsinu og síðan húsin við Kópnesbraut sem mynda skeiðulaga boga sem enn hefur lítið breyst.

3.d. Hús af ýmsum gerðum.

Íbúðarhúsin sem byggð eru milli 1920 og 30 standa öll við þær götur sem höfðu myndast en hlutu ekki heiti fyrr en löngu síðar. Allan tíman byggjast smá skúrar og útihús í kringum húsin og urðu þau mörg áður en skepnuhald og sjósókn lögðust af á heimilum bæjarins. Við Kópnesbraut er hús Jóns söðla byggt 1924 og Albertshús árið eftir og þá fyrst er hægt að tala um götumynd við Kópnesbraut þó svo að opna skeiðulaga rýmið þar fyrir norðan breytist ekki. Mikill stærðarmunur er á þessum húsum. Hús söðlasmiðsins er afar látlaust og smiður þess var Hjalti Einarsson (1889-1952) sem var lengi smiður á Hólmavík en hann var einnig smiður að litlu húsi Önnu Einarasdóttur sem stóð sunnan Riishúss. Kaupfélagsstjórinn Sigurjón Sigurðsson (kirkjusmiðs) lét byggja Albertshús og er það myndarlegt portbyggt timburhús á steinsteypum kjallara með svætserhúsa sniði, skrautverki og kössspóstgluggum. Magnús Magnússon sem áður hafði verið smiður að fyrra húsi hálfbróður síns hins látlausa Guðbjörnshúss sýnir að hann getur líka gert íborin og myndarleg hús. Sjálfur bjó hann síðan í húsinu sem mun vera byggt upp úr húsi sem Guðjón snikkari flutti frá Eyjum í Kaldrananeshreppi en ekki er ljóst hversu mikið gerð þess húss hafði á gerð Albertshúss. Í Hólmavíkurbók á bls.131 segir: "Albertshús var með síðustu timburhúsum sem byggt var á Hólmavík, áður en hnignunar fór að gæta sem kom fram í afnámi glugga og dyraskrauts og smækkandi byggingum."

Við Höfðagötu er Hjaltahús reist 1922 og er húshbyggjandinn Hjalti Steingrímsson (1882-_____) einnig titlaður smiður og kom að húshbygggingum ásamt þeim sem hafa verið tilgreindir. Hjaltahús er nokkuð sérstakt timburhús og þegar betur er að gáð þá er eins og hér sé komið Björnshús án risins og framskotsgaflsins. Ötrúlega völdugar útröppur eru á báðum þessum húsum en þær eru um leið andyri kjallarahæðar sem er lítið niðugrafinn. Guðbjörnshús var sömu ættar og þessi tvö hús. Benediktshús er reist 1926 og þar er Guðjón snikkari á ferð og bregður nú svo við að húsið er ekki portbyggt og uppfra því reisir hann engin portbyggt hús á Hólmavík. Hrólfsbraggi mun vera byggður 1921 þar sem nú stendur Austurhúsið og steinsteyppt pakkhús kaupfélagsins er reist 1925. Hrólfsbraggi hafði nokkuð fornlegt yfirbragð og er reistur sem sjóhús á staurum við fjöruborð og hefur hann sérstöðu að því leyti af þeim húsum sem enn standa.

Við Hafnarbraut gerist það helst á þriðja áratugnum að Ráðaleysi er reist við Riisbryggjuna 1929 og er það fyrsta stóra atvinnuhúsnæðið sem er sunnan götunnar og styrkir það götumyndina mjög. Það endurspeglar tilgang sinn og er einfalt að allri gerð.

Þegar Guðjón snikkari reisir sitt eigið íbúðarhús 1927 sýnir hann enn og aftur að hann hefur gaman af að þræða ótroðnar slóðir. Húsið er steinsteyppt í virkisstíl sem nokkuð hafði verið byggt af annarsstaðar á öðrum áratug aldarinnar.(t.d. á Arngerðareyri) Þakið var öfugt valmapak sem þótti mykið nýnæmi. Húsinu var breytt síðar og fékk hátt valmapak. 1929 er Jónshús byggt og enn er Guðjón snikkari yfirsmiður og er það síðasta stóra timburhúsið sem hann reisir á Hólmavík. Það er mjög áþekkt Benediktshúsi en öllu stærra.

3.e. Hús alþýðunnar og kreppuárin.

Og á þriðja áratugnum verður svo að segja öll Gorgatan til en fram að þeim tíma hafði aðeins Guðbjörnshús staðið þar. Þau voru auk skúra og útihúsa : Sláturhús V.S. 1920, Piparmyllan 1921, Glaumbær 1923, hús Guðmundar Jónssonar og Strympa 1930.

Mattfasarhús bættist í hópin 1933 og nýtt sláturhús kom í stað þess gamla eftir brunann 1931 en litlu mátti muna að eldurinn læsti sig í húsin og skúrana í Gorgötu. Þessi gata var því gata alþýðunnar, hinna látlausu en eins og fram hefur komið þá vék þessi gata fyrir hreinsunareldi og stórbyggingum á sjöunda og áttunda áratugnum.

Hús fjórða áratugarins, kreppuáranna, hafa það flest sammerkt að vera reist af vanefnum og hafa mörg þeirra ekki staðið tímans tönn eins vel og þau sem eldri eru. 1931 er þó reist myndarlegt steinsteypuhús við Höfðagötu, hús Magnúsar Lýðssonar. Yfirsmiðurinn er Guðjón snikkari en aðstoðarmaður hans er Valdimar Guðmundsson (1910-_____) sem kom að mörgum húsbyggingum upp frá því. Enn og aftur sýnir Guðjón áhuga sinn á að reyna við nýjan stíl og hann hefur öðlast sýnu meira öryggi við steinsteypuna en þegar hann og Jón í Tungugróf voru að baksa við Steinhúsið tuttugu árum áður. Skrautið á göflunum virðist vera útfærsla hans á þessu stílbrigði sem var nokkuð útbreytt á fyrstu áratugum steinsteyptra húsa á Íslandi og Hörður Ágústsson kallar "steinsteypuvillu" í bók sinni um íslenska byggingararfleifð. Þetta er eina húsið í kaptúninu með þessu lagi og önnur hús sem byggð voru á kreppuárunum er umtalsvert minni og látlusari en þetta myndarlega steinsteypuhús.

Utan við Magnúsar Lýðssonar hús byggjast þrjú steinsteypthús við Höfðagötu, hús Magnúsar Halldórssonar 1933, hús Guðmundar frá Bæ 1937 og Höfði 1939 sem er eina íbúðarhúsið sunnan götunnar. Drungi kreppuáranna verður því greinilegur í austurenda Höfðagötu, sérstaklega í húsum Magnúsar Halldórssonar og Guðmundar frá Bæ sem eru vægast sagt lítt innblásnar byggingar og er hús Magnúsar Lýðssonar af allt öðru sauðahúsi.

Til að bæta gráu ofan á svart brenna kaupfélagshúsin haustið 1931 en í kjölfarið rýsa ný hús, fyrst þakkhúsið (Austurhús) sunnan götunnar og síðan stórt Kaupfélagshús en þessi hús eru bæði steinsteypth og gerðarleg enda virðist kaupfélagið vera eini aðilinn sem hafði bolmagn til að reisa stórbyggingar á þessum árum. Aftan við Kaupfélagshúsið var síðan byggt sláturhús úr timbri eins og fyrr segir sem nú er horfið.

Lítið byggist við Kópnesbraut á kreppuárunum nema Brynjólfshús er reist 1931 og var það enn eitt húsið með einni hæð og risi og með miðjuskvisti en var breytt löngu síðar.

Innst á Kópnesbraut er Steinholt byggt upp úr húsi utan úr sveit og Dvöl 1930 sem hefur yfirbragð burstabæjar og styrkir því "sveitalegt" yfirbragð þessa hluta Kópnesbrautar ásamt Kópnesi sjálfu.

Á innsta hluta Hafnarbrautar gerist það á kreppuárunum að byggt er vestan Hafnarbrautar, svo að segja á túngarði Riis-túnsins og sýnir það tregðu manna til að spilla ræktanlegu landi að ekki skildi byggjast þar fyrr. Þessi hús voru Loftarhús 1933, Þórðarhús 1935 og Ormhús 1935 sem Valdimar Guðmundsson var smiður að Símsstöðin var reist 1935 og var Sigmundur Halldórsson (_____) smiður þessarar tímamótabyggingar. Árni Gestson reisir sér sjálfur lítið hús gengt Ormhúsi sem hæð var bætt ofan á síðar.

Það má því segja húsaröðin vestanmegin sé næstum öll verk Valdimars. En þó að hér sé um sama smið að ræða eru þau hvert með sínu sniði. Bárujármsklæddu timburhúsin Þórðarhús og Ormhús eru svipuð af grunnstærð en annað með meiri þakhalla og miðjukvist. Steinsteypthúsin eru aftur á móti ólík, Loftarhús er með klassísku sniði

og er í raun ekki ósvipað Ormshúsi og Þórðarhúsi að grunni en fær hátt valmaþak. Gluggar eru tvícrosspósta eins og á timburhúsunum en hvassir hymukvistir eru á þaki. Símtöðin hefur hinsvegar svipmót nýrra tíma. Hér sést í fyrsta sinn lágt valmaþak, liggjandi gluggar með langpóstum og hraunað yfirborðið útveggja. Fúnksistíllinn hélt innreið sína á Hólmavík með þessu húsi og vera má að teikningar af húsinu hafi verið fegnar á teiknistofu.

Það má því segja að Hafnarbrautin frá Klifi og að Riis-húsi sé frá tímabilinu 1927 til 35 að undanskildu hús Rafmagnsveitu ríkisins.

3.f. Nýjir tímar í húsagerð.

Fyrsta hús við Brunnagötu, hús Magnúsar Jónssonar er byggt 1937 og húsin sem þar standa eru byggð til 1945, allt valmaþaka-hús. Þau sem standa sunnan götunnar eru úr timbri. Innsta húsið sem Valdimar Guðmundsson byggði handa sjálfum sér 1938 komst í fréttirnar á síðasta áratug þegar að norðurgaflinn hrundi undan eigin þunga og var rífið í kjölfarið og er sennilega ein af fáum húsbyggingum hérlendis sem hafa hrunið af sjálfsdáðum. Eina íbúðarhúsið hinumegin götunnar er hús Péturs Bergsveinssonar sem Þorsteinn Jónsson () var smiður að. Það er dæmigert valma-fúnksíshús. Í lok heimstýrjaldarinnar síðari bætist Gamla félagsheimilið við húsin í götunni (stundum þó talin tilheyra Brekkugötu) en aðalsalurinn var braggi frá herstöðinni að Reykjum í Hrútafirði. Gamla félagsheimilið hefur þannig beina skírskotun í mannkynsöguna auk þess að vera óvenju sérkennileg og skemmtileg bygging sem hefur vakið athygli ýmissa manna, ekki síst í kvikmyndageiranum.

Brunnagötu mætti því kalla stríðsáragötu en innri hluta Hafnarbrautar kreppuáragötu. Annað sem einkennir þessar götur er að húsin standa mjög skipulega og þétt hvert upp að öðru og hefur þessi hluti byggðarinnar á Hólmariðstanga meiri þéttbýlisbrag en annarstaðar þar sem skipulagið mótast meir af ytri þáttum.

3.g. Utan Klifs og upp í Borgir

Á kreppuárunum er fyrst byggt utan Klifsins. Fyrsta húsið, samnefnt Klifinu, reis 1930 rétt utan þess en húsið var rífið um uppúr 1970. Það var einfalt bárujárnshús. En 1931 er Litla-Hella reist ásamt útihúsum miklu sunnar en önnur hús til þessa og varð það líkt og Kópnes eins og útvörður byggðarinnar. Það var einfalt portbyggt timburhús sem seinna var forskalað. Ekki er annars getið en að það hafi verið byggt á staðnum en það er nokkuð fornlegt að gerð. Önnur hús sem voru flutt til Hólmavíkur utan úr sveit voru nokkuð lík Litlu-Hellu og því freistandi að velja því fyrir sér hvort eins hefi verið með þetta hús. En því miður var Litla-Hella brennd á slökkviliðsæfingu í desember 1998. Hvoll reis 1933 á þeim stað þar sem bær Ásgeirs Snæbjörnssonar hafði staðið. Hann var í upphafi tvístafna einfalt timburhús með lágrí rishæð en því var síðar breytt og álmu til austurs bætt við þannig að nú er það þrístafna. Það er í dag fyrsta húsið af gömlu byggðinni sem mætir aðkomumönnum þegar ekið er inn á Hólmavík.

1940 er sýslumannsbústaðurinn reistur og er það athyglisvert að hann er staðsettur eins utarlega og raun ber vitni. Það er eins og að honum hafi verið fundinn staður á mótum þéttbýlis og dreifbýlis, svona eins og rétt til þess að gera mönnum í sveit og bæ jafnhátt undir höfði. Hann er reistur upp úr gamla bænum á Kálfanesi sem var þá rifinn en teikningar af húsinu eru áritaðar af Guðjóni Samúelssyni húsameistara ríkisog Guðstafi Pálssyni.

Innan við Litlu-Hellu stendur Grímeýjarhús en það var flutt þangað 1949 frá Hamarsbæli og er því eldra en tilgreint byggingarár. Það er einfalt porthyggt timburhús og um margt líkt húsum kreppuáranna Litlu-Hellu, Glaumbæ og Strympu. Innar á Hafnarbraut eru síðan reist myndarleg steinsteypð íbúðarhús, hús Þorsteins Jónssonar 1945 og hús Guðmundar Jónssonar og fleiri 1948. Þorsteinn Jónsson sem reisti þetta hús var lengi trésmiður á Hólmavík en þá voru vinnubrögðin farin að breytast, tími forsmiðanna liðinn. Ekki er vitað hvort teikningar af þessum húsum voru gerðar á teiknistofum en það er mjög sennilegt. Þessi vel byggðu valmápakahús eru dæmigerð steinsteypuhús þessara ára og eru enn í upprunalegri mynd.

Á þessum árum byggist fyrst við Borgabraut ofan við elstu byggðina. Hús Jóhanns Bergsveinssonar nýtur sín best og er garðurinn áberandi myndarlegur. Hin húsin eru stórbyggingar á mælikvarða Hólmavíkur en götumyndin ber svipmót uppgangsáranna eftir stríð.

Sama gildir um nýja barnaskólann sem var byggður 1946 úti á Börðum eftir teikningum árituðum af Guðjóni Samúelssyni húsameistara ríkisins. Vitabraut 21 og 19 byggjast úti á Börðum um svipað leiti og svo Verkamannabústaðir 1949. Þannig færast þaðar byggðarinnar upp í Kálfanesborgir 10 til 20 metra hæð, það er í Refaholti og úti á Börðum á þessum árum eftir stríð.

3.h. Hólmavík verður kirkjustaður

Fram til 1950 er Hólmavíkursókn var stofnuð áttu hólmvíkingar sókn að Stað í Steingrímsfirði. 1953 var prestbústaðurinn byggður og er það eina íbúðarhúsið sem byggt var á sjötta áratugnum ásamt Bræðraborg. Arkitekt prestbústaðarins var Gunnar H. Ólafsson (1915-1959), bróðir sr. Andrésar Ólafssonar sem var prestur á Hólmavík frá 1948 til 1982, og var hann einnig höfundur Hólmavíkurkirkju sem reist var á Brennuhól ofan við Klifið á sjöunda áratugnum og vígð 23. maí 1968. Gunnar var athyglisverður arkitekt en lést langt fyrir aldur fram en hann var m.a. höfundur einnar af algengustu teikningunum í svokölluðu smáíbúðarhverfi í Reykjavík sem mörg hús voru byggð eftir. Hann var skipaður skipulagsstjóri í Reykjavík 1957.

Eftir að því tímabili lauk sem hér er til umfjöllunar tók við langt hlé í framkvæmdum sem stóð fram á níunda áratuginn er mest byggðist í Höfðahverfi en aðeins lítillega í gömlu byggðinni.

4.kaflí Bæjarmynd

4.a. Ráðandi þættir:

Það er form og lega landslagsins sem mestu ræður í bæjarmynd Hólmavíkur ásamt ríkjandi byggingarháttum á 20 öld.

Stærsti hluti gömlu byggðarinnar stendur á Hólmarífstanganum og síðan að sunnan meðfram ströndinni utan við Klifið og að norðan inn að Kópnesi. Yngsti hluti gömlu byggðarinnar er ofan við í Refaholti og úti á Börðum.

Klifið og Brennuhóllin þar upp af skipta byggðinni ákveðið upp og var kirkjunni valinn staður þar á hólnum. Er hún óvenju áberandi í bæjarmyndinni fyrir vikið og óviða glæsilegra kirkjustæði. Til marks um það var kirkjan á Brennuhólnum eina byggingin sem stendur í barnsminni þess er þetta ritar eftir stutta viðkomu á Hólmavík í fjölskylduferðalagi fyrir þrjátíu árum.

Á tanganum, eða á malarbornu rifinu, er landið svo að segja rennislétt og gott fyrir húsbyggingar (1 til 2 m.y.s.) Yst á tanganum er lár klettahöfði (4-6 m.y.s.) þar sem beitarhúsin stóðu upphaflega en byggðist í raun ekki fyrr en Fiskimjölsverksmiðjan reis þar 1948. Beggja vegna var sveigmynduð fjara með sjávarmöl þar sem auðvelt var að draga báta á land. Sunnan tangans var höfnin.

Efst á tanganum, næst Kálfanesborgum, hallar landi nokkuð upp að lágum klettum (u.þ.b. 3-5 m.y.s.) en ofan þeirra er Borgabraut í dag. Það svæði, þ.e.a.s. í hallanum frá Klifinu að þeim stað þar sem Björnshús stendur í dag hentaði best til túnrektar og voru menn lengi mjög tregir til að spilla því landi.

Utan við klif er aðbratt en nokkuð jafnbreið ræma (í u.þ.b. 5 m.y.s.) milli brekku og fjöru þar sem rými er fyrir veg og byggingar nær brekkunni. Á þremur stöðum voru þó lítil nes eða tangar, neðan Rósulækjar þar sem að Hafskipabryggjan kom síðar með timburplani og uppfyllingum, neðan Vitaklifs þar sem Furuvellir risu og rétt innan Gulllækjar þar sem Litla-Hella stóð.

Ofan við lág klettabelti eru svæði sem byggt var á eftir 1945, í Refaholti ofan við tangann og úti á Börðum utan við Klif.

En uppaf Höfða er landsvæði í um 10 til 17 m.y.s. inn að Kálfaneslæk þar sem að voru ræktaðir túnskikar hólmvíkinga áður fyrr og þar reis svokallað Höfðahverfi á nýfunda áratugnum.

Veðurfar virðist ekki hafa haft mikil áhrif á legu fyrstu húsanna Langaskúrs og Riis-húss sem standa með gaflana upp í helstu vindáttir, þ.e. suðvestan og norðaustan. Söludeildin var byggð þvert á þessa á og eins húsin sem byggjast meðfram fjörunni. Seinna koma húsin meðfram Höfðagötu (Neðri Tangi) sem standa öll þvert á fyrrnefndar vindáttir og skýla fyrir suðvestanáttinni sem mun vera verst vindátta.

4.b. Bæjarmynstur:

Bæjarmynstrið endurspeglar hina ráðandi þætti greinilega og þá fyrst og fremst landslagið. Því má skipta í aðalatriðum upp í tanga, strandlengju og hæðarhjalla. Byggðin á tanganum er mjög þétt en húsin dreifast síðan í röð meðfram ströndinni og eftir hjöllumum.

Tanginn skiptist síðan upp í þrjú greinanleg mynstur; gatan meðfram fjörunni, húsin í hallanum og húsin upp við Klifið.

Strandlengjan skiptist í svæðið utan Klifs og svæðið innan við Hólmarífstanga.

Hæðarhjallasvæðin eru tvö; Refaholt og Börð.

Stóra opna svæðið á milli húsanna í hallanum og húsanna framur á tanganum er mjög áberandi í bæjarmynstrinu. Syðsti hluti þess var kallað Plássið en sumstaðar virðist

allt þetta svæði vera kallað því nafn eins og tildæmis á örnefnakorti af Hólmavík. (Svæðið milli verslunarhúsanna í Kúvíkum var einnig kallað "pláss" skv. minningarbrotum Sveinsínu Ágústdóttur í 14.árg.Strandapóstsins) Sennilega hefur umsvifum verslunarinnar ekki veitt af athafnasvæði utanhúss fyrir fiskþurrkun og geymslustæði en hvort að það er ástæðan fyrir því að þetta opna svæði myndast skal ósagt látið.

Gatan meðfram fjörunni:

Fyrstu byggingarnar voru byggðar þar sem hagkvæmast var að reisa þær út frá noktun þeirra. Þannig reis Riishúsið við bestu lendinguna sem var um leið nálægt ræktanlegum skika, Jónstúni. Í malarbornum jarðvegi hefur einnig verið auðvelt að grafa grunn fyrir hlaðinn kjallara og slétt landið var að öllu leyti ákjósanlegt fyrir starfsemi verslunarinnar. Verslunarfélagið reisir hús sitt á næstbesta staðnum við höfnina og þar með er kominn vísir að fyrstu götunni og önnur hús sem reist eru þar fylgja fjöruborðinu. Pakkhús og hús sem tengjast útgerðinni eru hafnarmegin götunnar en íbúðar og verslunarhús eru landmegin af skiljanlegum ástæðum. Sláturhúsin koma síðan að húsabaki og ná því sem næst þvert yfir tangann. Bryggjurnar skutust síðan út á milli bygginganna sjávarmegin og allt miðaðist við að auðvelt væri að koma vörum og varningi til og frá skipsborði. Þær urðu þó aldrei fleiri en þrjár þegar mest var, Riis-bryggjan, Kaupfélagsbryggja og Hjaltabryggjan. Gatan meðfram fjörunni norðan megin, "Gorgata" fylgdi einnig fjörunni þeim megin en þó ekki eins greinilega og gatan sunnanmegin. Hún verður frekar til sem umferðartenging bak við húsin sem fyrir voru. Sú gata er horfin eins fram hefur komið.

Enn þann dag í dag má lesa legu sveigmyndaðarar fjörunnar út úr legu Hafnarbrautar innan Klifs og Höfðagötu. Sambærileg mynstur má lesa út úr götum eins og Hafnargötu í Reykjavík og Strandgötu í Hafnarfirði.

Húsin í hallanum:

Fyrsta íbúðarhúsið og læknisbústaðurinn rísa þar sem ræktanlegir skikar eru til staðar og fjær hafnar- og athafnasvæði Plássins. Enn þann dag í dag hafa þessi hús tünbletti að húsabaki sem ná upp að klettunum þó svo að það megi kallast ágætt byggingarland. Þar hefur tregðan til að spilla ræktanlegu landi lifað lengst. Lega húsanna ákvarðast síðan af hallanum, standa þvert á brekkuna, og eru þess vegna ekki samsíða. Þau minna þannig meir á byggingar í dreifbýli heldur en í skipulögðu þéttbýli.

En þar sem að Stöðin og Riis-húsið höfðu sömu stefnu byggjast húsin norðan við Riishúsið í beinu framhaldi af því og með sömu mænisstefnu. Þar verður því til götumynd Kópnesbrautar sem síðan leysist upp við Læknisbústaðinn.

Og "skipulagsleysi" þessa bæjarhluta gerir það að verkum að enn hafa tvö hús ekki hlotið götunúmer heldur hafa sín eigin opinberu nöfn; Bræðraborg og Snæfell. Eftir að útihús Riisverslunar og hús Önnu Einarsdóttur voru fjarlægð hefur svæðið milli Riishúss, félagsheimilisins og húsanna upp við Klifið verið óbyggt. Það er til boga fyrir bæjarmyndina og full ástæða er til að mæla með því að byggt verði á því svæði. Ef menn vilja viðhalda yfirbragði gömlu byggðarinnar en mikilvægt er að stærð, útlit og áferð þeirra húsa falli vel að húsunum sem fyrir eru.

Húsin upp við Klifið

Gamla leiðin frá Plássinu lá við fjörubakkan neðan við Jónstún, yfir Klifið og þaðan út ströndina upp á Höfða. Húsin sem byggjast þar upp úr 1925 lágu meðfram

fjörubakkanum. Þar með ákvarðast stefna húsanna sem risu handan götunnar og síðan húsanna sem risu við Brunngötu. Húsin og húsaraðirnar þrjár standa þétt saman og er þetta eini hluti gömlu byggðarinnar þar sem vottar fyrir einhverskonar þéttbýlisskipulagi með tveim samhliða götum og húsum á milli. Örmshús stendur síðan svo að segja utaní Klifinu og beint á móti hús Árna Gestssonar. Liggja þau samsíða götunni sem sveigir hér fyrir Klifið. Þau mynda einskonar hlið sín á milli og voru aðkomuleið inn í þorpið áður fyrr.

Strandlengjan utan Klífs

Frá Klifi að sýslumannsbústaðnum standa húsin með nokkuð jöfnu millibili upp við brekkuna og gatan framan við þau. Á þrem stöðum stóðu stök hús sjávarmegin götunnar, Litla-Hella, Furuvellir og húsin við hafskipabryggjuna en nú eru aðeins Furuvellir eftir.

Strandlengjan innan Hólmarífstanga

Leiðin inn með firði lá frá Plássinu um núverandi Kópnesbrant upp litla brekku milli Björnshúss og Brynjólfshúss og þar í átt að Kópnesi. Frá Björnshúsi að Gufubaðsstofunni ræðast húsin nokkuð ákveðið sitt hvora megin eins og landrými leyfir en á móts við Steinholt taka klettir við hlutverki húsanna í götumyndinni. Þar innan við minnir dreifið uppröðun húsanna meir á Hafnarbraut utan Klífs. Við enda leiðarinnar blasir við gedðekki mynd af koti á litlu nesi, Kópnes.

Húsin á Refaholti.

Þegar húsin taka að byggjast á Borgabraut raða menn húsunum meðfram brúninni og gatan er þar ofan við og skilur eftir pláss fyrir húsaröð sem byggðist síðar.

Húsin úti á Bórðum:

Hér er aðstaðan lík því sem er við Borgabraut en þó öllu rýmra. Göturnar Vitabraut og Skólabraut myndast síðan af sjálfu sér hvor á sínum hjallanum.

4.c. Aldur húsanna.

Í dag árið 2000 standa enn 75% þeirra húsa sem voru á Hólmanvík árið 1957. Og ef litið er á aldur núverandi húsa sést að aðeins Riis-húsið er síðan fyrr aldamót. Af þeim húsum sem byggð eru frá aldamótum fram til 1920 eru 64 % enn uppistandandi, af húsum byggðum frá 1921 til 30 enn 59 %, af húsum byggðum 1931-40 þ.e. kreppuárahusunum: 78%, af húsum byggðum 1941-50: 79 % og af húsum byggðum frá 1951-57 : 75 %.

Þetta þýðir að hólmvíkingar eiga enn 57 % þeirra húsa sem reist voru fyrir 1930.

4.d. Yfirbragð byggðarinnar:

Það eru ráðandi þættir, byggðarmynstur og aldur húsanna sem skapa þá bæjarmynd sem við blasir.

Þegar komið er til Hólmanvíkur af sjó og siglt inn í höfnina er það kirkjan á Brennuhól sem er eins og kóróna byggðarinnar og sést allstaðar til hennar í bænum og einnig langt að utan úr firði. Hún sést er einnig mjög áberandi þegar ekið er inn Hafnarbraut en þegar komið er niður brekkuna hjá Sýslumannsbústaðnum opnast sýn yfir gömlu byggðina.

Það er annað sem einnig vekur athygli þegar horft er yfir byggðina á Hólmavíki að miðjukvistar margra húsa endurtaka sig með nokkuð jöfnu málbili tengja byggðina saman.

Húsin eru flest af svipaðir stærð, lágur kjallari, hæð og ris og áferð þeirra er einnig mjög áþekk. Þókin eru flest risþök en önnur valmaþök næstum öll hafa skorstein. Atvinnuhúsnæðið á tanganum, fiskverkunarhús og sláturhús hafa vaxið mjög með tímanum en það er þó athyglisvert að þau þrengja sér ekki svo mjög inn í götumyndir nema við Kópnesbraut á einum stað. Þau standa líka svo að segja öll á sama svæðinu að baki minni húsa og mynda næstum eina samhangandi heild með Kaupfélagshúsinu. Götumyndir eru hafa enn mjög sterkan svip af eldri byggðinni. Sérstaklega göturými Hafnargötu og Höfðagötu frá Klifi og út að Riishaus og síðan Kópnesbraut frá Riishúsi að Kópnesi. Og "Plássíð" er síðan þar sem að þessi helstu göturými mætast og þar stendur aldursforseti húsanna, Riis-hús" á besta stað og sést langt að úr öllum áttum. Fremsti hluti Kópnesbrautar einkennist síðan mjög af opna svæðinu sem myndar skeiðulaga rými þar sem Björnshús fer mikið vægi.

Það eru því fjórar byggingar á Hólmavík sem njóta sín betur en aðrar, Kirkjan, Riis-hús, Björnshús og Kópnes. Sýslumannsbústaðurinn, Hvoll, Grímeyjarhús, Furuvellir, Kristjánsborgarhöll, Gunnarshús, Gamla félagsheimilið og Magnúsar Lýðssonarhús má einnig telja áberandi byggingar.

Það er einnig einkennandi fyrir Hólmavík að nýja og gamla byggðin eru í sitthvorum enda bæjarins sem eykur fjölbreytnina og gefur góða tilfinningu fyrir "miðbæjarkjarna" á tanganum.

Og allsstaðar er hafið nálægt og sýnin opnast svo að segja öll út fjörðinn á móti suðri og austri en Hólmavík stendur mjög fyrir miðjum firði og sést langt að.

5.kafli Varðveisluverð hús

Hús eða heildir geta verið varðveisluverð að ýmsum ástæðum en þau atriði sem þyngst vega á metunum eru byggingarlist, menningarsaga og umhverfisáhrif.

5.a. Dæmi um flokkun varðveisluverðra húsa:

Þar sem að í þessum kafla verður rætt um varðveislugildi hins byggða umhverfis á Hólmavík skulu hér týnd til nokkur dæmi um varðveisluflokka bygginga annarsstaðar á landinu sem menn ættu að kannast við.

Ákvörðun um að friða tiltekið hús eða stærri heildir taka menntamálaráðherra og húsafriðunarnefnd ríkisins.

Í megin dráttum má skipta varðveislugildi húsa upp í fjóra flokka sem eru

- a. friðuð hús (friðuð skv.34.gr.Þjóðminjalaga)
- b. hús með hátt varðveislu gildi (einkunn 1-3)
- c. hús með miðlungshátt varðveislugildi (einkunn 4-6)
- d. hús með lágt varðveislugildi (einkunn 7-9)

Friðuð hús: Pakkhúsið á Hofsósi.

Pakkhúsið var byggt var 1772 og hefur verið friðuð samkvæmt Þjóðminjalögum. Það er stokkbyggt vörugymsluhús og flutt tilsníðið til landsins. Það fær hæstu einkun í öllum flokkum og er sem friðuð hús í vörslu Þjóðminjasafns Íslands. Það sem þyngst vegur í þeirri ákvörðun að friða húsið er án vafa aldur þess og varðveisla. Varðveislugildi er því án vafa eins hátt og það getur verið og fær það einkun uppá 1.

Hús með mikið varðveislugildi (1-3): Laugavegur 2, Reykjavík

Timburhús þetta er byggt 1886 í klassískum anda með svokölluðu mansardpaki sem er dæmigert fyrir byggingarlist þess tíma. Það tengist verslunarsögu Reykjavíkur og fær því menningarsögulegt vægi. Það fær hæstu einkun fyrir umhverfislegt gildi þar sem það stendur á mjög áberandi stað á horni Laugavegar og Skólavörðustígs. Aðrir þættir vega ekki eins þungt.

Varðveislugildi er metið með einkunina 2.

Hús með miðlungs varðveislugildi (4-6): Grettisgata 31

Þetta íbúðar og verslunarhús er byggt 1947 undir vissum fúnkísstílláhrifum en fær ekki háa einkun fyrir byggingarlist. Það er nokkuð dæmigert fyrir þann tíma sem það er byggt á og gefur það því eitthvert menningarsögulegt gildi. En það fær ekki háa umhverfiseinkun þar sem það gnæfir mjög yfir lága byggðina í kring.

Varðveislugildi er því ekki hátt með einkunina 5.

Hús með lágt varðveislugildi(7-9):

XXXX

5.b. Varðveisluverðar byggingar á Hólmavík

Í því mati sem fór fram vegna gerðar þessarar húsakönnunnar eru það alls 24 hús af þeim 71 sem tekin voru sem fylla efsta flokk (einkunn 1-3) og teljast styrkhæf til úr Húsafriðunarsjóði.

Enn sem komið er er ekkert friðað hús á Hólmavík og ekki ástæða eins og er að mæla með því. Þó mætti skoða hvort ástæða sé til að friða barnaskólahúsið þó svo að gerðar hafi verið á því talsverðar breytingar. Það sem er hinsvegar óvenjulegt við það hús er að varðveist hafa teikningar og efnislistar af hendi arkitektsins og ætti það að auðvelda mjög nákvæma endurgerð hússins.

Aðeins eitt hús, gamla barnaskólahúsið, fær hér fyrstu einkunn en Riishús, Kópnes, Stöðin, Björnshús, Gunnarshús, Steinhúsið og Tómasarhús fylgja þar fast á eftir með aðra einkun.

16 hús eru síðan með þriðju einkunn. Það eru því 33,8 % húsa sem byggð eru fyrir 1957 og enn standa sem fylla efsta flokk.

Þau hús sem veruleg eftirsjá er eftir að mati höfundar eru í raun ekki mörg en það eru Litla Hella(-1998), Klífið(-1970), hús Önnu Einarsdóttur(-1966), Hrólfsbraggi (-2000) og Söludeildin (-1931) en þau hús hefðu öll komist í efsta flokk.

Eftirsjá má teljast eftir ýmsum þáttum sem hefðu styrkt heildarmyndina eins og Gorgatan eða fjaran sunnan á Hólmarifstanga sem horfin er undir landfyllingar við höfnina. En ekki verður bæði haft og sparað í þeim efnum frekar en öðrum.

Og reyndar mætti endurheimta hús Önnu Einarsdóttur frá Tröllatungu ef áhugi væri fyrir hendi. Þannig mætti halda nafni hennar á lofti en hún er í einn allra fyrsti íbúi Hólmavíkur eins og fram hefur komið.

Það kann eftirvill að vekja athygli að hús eins og Gamla félagsheimilið og Gufubaðsstofan lendi hér í flokki húsa með mikið varðveilsugildi. Það er þó niðurstaða þessarar húsakönnunar og full ástæða til að leggja áherslu á að farið verði varlega þegar ákvarðanir um framtíð þeirra verða teknar.

Af þessum 71 húsi eru það 12 sem fylla neðsta flokk matsins, húsa með lágt varðveislugildi, en það eru tæp 17 % húsanna.

Rétt tæpur helmingur húsanna (49.3 %) teljast því með miðlungs hátt varðveislugildi. Og meðaleinkun varðveislugildis gömlu húsanna á Hólmavík er 4,4.

Hús með hæstu einkun(1): Gamli barnaskólinn. (Kópnesbraut "4b")

Gamli barnaskólinn er í menningarsögulegu tilliti merkasta hús kaupsinsins.

Rögnvaldur Ólafsson húsameistari teiknaði húsið, teikn.dags. 5.3.1913 en hann telst fyrsti arkitekt Íslendinga. Hér fór fram barnakennsla í fjóra áratugi auk þess sem húsið var nýtt undir samkomur, leiksýningar, fundahöld og guðsþjónustur. Gerð þess ber upphaflegri nýtingu þess glöggvitni þó svo það hafi þjónað sem slökkvistöð í hálfa öld. Hér var fyrsta leiksýning á Hólmavík sett upp 1925 (Skugga-Sveinn). Það er næstelsta steinsteypuhús bæjarins eftir Steinhúsinu sem er tveim árum eldra. Upphaflega voru aðeins einar dyr á vesturgafli. Efnislistar sem tengist byggingu skólans eru til í safni R.Ó. á Þjaksafni. Ekki hafa smíðirnir þó farið alfarið eftir teikningunni því þeir hafa speglað henni til að fá hentugri birtuskilyrði. Til eru teikningar frá Húsam. ríkisins merktar Guðjóni Samúelssyni frá árinu 1920 af heimavist sambyggðri við skólann, tveggja hæða húsi. Húsið fær hæstu einkunn fyrir byggingarlist og menningarsögu. Varðveislugildi barnaskólahússins er mjög mikið og hlýtur það einkun 1. Skoða þyrfti hvort ástæða sé til að mæla með friðun hússins.

Hús með mikið varðveislugildi (1-3): Björnshús (Kópnesbraut 9)

Björnshús er með athyglisverðustu húsum á Hólmavík og er mjög áberandi í bæjarmyndinni vegna legu sinnar. Það er byggt af Guðjóni Jónssyni snikkara og elsta hús hans á Hólmavík og ber listfengi hans vitni eins og önnur hús sem hann byggði. Tréverk hússins er það sem vekur helst athygli manns ásamt óvenjulegum hlutföllum. Það er hér flokkað sem bárujárnssvætser-hús og veldur því fyrst og fremst tréverkið. Í rauninni er það einfalt timburhús sem hefur fengið mikinn og háan framskotsgafl og framan á hann settar voldugar útitróppur og gefur þetta húsinu skemmtilega sérkennilegan blæ. Fyrrum var hlífðarhurð á framdyrum með litlu opi. Húsið hefur vægi í sögu íslenskrar dægurtónlistar á 20.öld þar sem að Gunnar Þórðarson sem án efa er einhver þekktasti listamaður á því sviði fæddist í húsinu. Hann hefur nú fest kaup á húsinu og hyggst gera það upp. Húsið fær 3 fyrir byggingarlist en 1 fyrir menningarsögu og umhverfisvægi.

Hús með miðlungs varðveislugildi (4-6): Sýslumannshúsið (Hafnarbraut 2)

Sýslumannshúsið er nokkuð reisulegt á að lýta og skiptir þar staðsetningin mestu. Lega þess utanvert við þorpið gefur því valdsmannslega stöðu innan bæjarmyndarinnar. Fellur lega hússins skemmtilega saman við hlutverk embættisins sem það hýsir. Byggingin var að hluta til reist úr efni sem fékkst úr íbúðarhúsinu á Kálfaesi sem var rífið árið 1940. Byggingin er að öðru leyti látlaus en viðbyggingin sunnanvið lýtir það nokkuð. Húsið hefur nýlega verið gert upp. Húsið er hannað á teiknistofu Húsameistara ríkisins og eru þær dagsettar í nóvember 1939 og undirritaðar af Guðjóni Samúelssyni og Gústaf Pálssyni. Teikningu af viðbyggingu árin 1964-65 undirritar Hörður Bjarnason. Yfirsíður við bygginguna var Haraldur Guðmundsson frá Stóru Háeyri á Eyrabakka. Húsið hlýtur ekki háa einkun fyrir byggingarlist, meir fyrir menningarsögu en mest fyrir umhverfi þar sem það er mjög áberandi í bæjarmyndinni.

Hús með lágt varðveislugildi (7-9): Hús Gunnlaugs Magnússonar (Kópnesbraut 12)

Húsið stendur nálægt fjöruborði neðan Kópnesbrautar. Þangað var því fleytt í heilu lagi frá Selströnd árið 1948. Það getur ekki talist tímamótaverk í byggingarlist en er þó hluti af hefðbundinni götumynd innri hluta Kópnesbrautar og telst fábreytt alþýðuhús af einföldustu gerð. Það hlýtur því lága heildareinkun í þeim flokkum sem þyngst vega og varðveislugildi þess telst ekki mikið. Það þýðir þó ekki að húsið geti ekki haft huglægt gildi fyrir þá sem það þekkja.

5.c. Hús í hættu.

Með tilliti til sjónarmiða húsverndar er ástæða til að minnast á nokkur hús sem sennilegt er að séu í umtalsverðri "hættu" að verða rífin niður.

Á meðan að unnið hefur verið að þessari húsakönnun hafa tvö hús verið fjarlægð sem hefðu fengið háa einkun í varðveislumati, Litla-Hella og Hrólfsbraggi. Ekki er þar með sagt að niðurstaða húsakönnunar hafi breytt nokkru þar um en það hefði ekki endilega að fara eins og fór ef áherslur hefðu verið aðrar.

Allar byggingar sem byggðar eru fyrir 1918 njóta þó verndar samkvæmt 36.gr. Þjóðminjalaga en þar segir:

"Skýlt er eigendum húsa, sem reist eru fyrir árið 1918, að tilkynna minjavörðum og húsafriðunarnefnd ríkisins með góðum fyrirvara ef þeir hyggjast breyta húsi sínu, flytja það eða rífa."

Sérstaklega er ásaðað til að benda á Kópnes sem lætur ekki mikið yfir sér og er í slæmu tæknilegu ástandi. Af því yrði mikil eftirsjá.

Önnur hús sem mætti setja á "váklista" eru Riis-sláturhús, Steinhúsið, Gunnarshús og Ráðaleysi. Öll þessi hús ættu að falla undir 36. grein þjóðminjalaganna nema Ráðaleysi. (þar sem að Gunnarshús er mjög gamalt aðflutt hús)
Varðveislugildi þessara húsa í núverandi ástandi er ekki augljóst og er hætt við að þau gætu átt eftir að víkja fyrir framkvæmdum af ýmsum toga.
Tildæmis væri mjög miður ef Gunnarshús og Ráðaleysi væri látin víkja vegna tengingar Kópnesbrautar og nýju götunnar á landfyllingu við höfnina. Það myndi vera mjög slæmt fyrir núverandi götumynd Hafnargötu og einnig hafa slæm veðurfarsleg áhrif fyrir Plássið þar sem að það yrði alveg opið fyrir suðvestanátt.

Þétt byggðin á Hólmarifstanga er áhugaverð sem heilsteypt íslenskt kaupþún sem vaxið hefur á 20.öld. Gamli bæjarkjarninn hefur haldið lítið breyttur í hálfa öld og þar til fyrir skömmu síðan voru meira að segja litir húsa, gulbrúnir veggir og rústrauð þök eins og þeir tíðkuðust áður fyrr. Ef hólmvíkingum tækist að halda þeim litum væri það mikilsvert í sjálfu sér.

Landfræðilegar aðstæður urðu til þess að nýrri byggð í kaupþúninu byggðist nokkuð frá eldri byggðinni og hefur það valdið því að umgjörð gamla kjarnans hefur ekki breyst mikið.

Eins og algengt er með eldri byggð þá blandast hér saman íbúðar-, þjónustu og iðnaðarhúsnæði og einkennir það enn þann dag í dag byggðina á Hólmarifstanga. Gamli bæjarhlutinn er því langt frá því að vera dauður.

Benda má á að það er blönduð nýting húsa eins af þessu tagi sem er í dag talinn ein besta leiðin í skipulagi til að skapa manneskjulegt og aðlaðandi umhverfi.

Þegar reynt er að meta varðveislugildi byggðarinnar sem heildar eru götumyndir eða öllu heldur göturými þeir þættir sem þyngst vega.

Þau göturými sem áhugaverðust eru á Hólmavík útfrá sjónarmiðum varðveislumatsins eru Hafnarbraut innan Klifs, Höfðagata, Plássið og opna skeifulaga svæðið á Kópnesbraut sem sumir hafa talið að væri líka hluti af Plássinu. Á skipulagsupprætti hafa þessi rými form sem minnir á herðatré. Hér eru óvenju heilsteypt og mikilsverð bæjarheild sem full ástæða er til að sé gefinn gaumur.

Kjarna þessa svæðis mynda hús sem byggð eru fyrir 1918 sem þýðir að þau hafa sérstaka stöðu gagnvart húsverndarlögum. Og við það stendur hús eftir fyrsta arkitekt þjóðarinnar og fæðingarhús fyrsta bítilsins þannig að menningarleg fjölbreytni er til staðar.

Öll húsin við þessi rými styrkja heildarmyndina hvert fyrir sig og væri eftirsjá af þeim öllum af þeirri ástæðu þó að innbyrðis séu þau misjöfn að gæðum út frá öðrum sjónarmiðum. Sérstaklega er ástæða til að óttast um götumynd Hafnarbrautar og Höfðagötu sunnanmegin sem frekar væri ástæða til að styrkja þar sem auð svæði eru. Gamla "hliðið" sem lá inn í byggðina, þ.e. milli Ormshúss og húss Árna Geststonar á Klifinu er mikilsverður staður útfrá heildarmyndinni.

Það sem einkennir mjög byggðina á Hólmarifstanga er þéttleiki hennar sem er nokkuð mikill. Auða svæðið sem nú er framan við Gamla félagsheimilið dregur nokkuð úr heildarþéttleika og mætti vel byggja þar tvö til þrjú hús sem féllu vel að byggðinni. Hús Önnu Einarsdóttur sem eitt sinn stóð við Hafnarbraut milli Riishúss og Loftarhúss er enn til í Tröllatungu og mætt kannski skoða það hvort það væri hægt að flytja það á upphaflegan stað og gera upp í upprunalegri mynd.

Innsti hluti Kópnesbrautar er einnig athyglisverður og er Kópnes þar í aðalhlutverki en Dvöl styrkir heildarmyndina. Þar er gatan gatan eða öllu heldur vegurinn hluti af myndinni en honum hefur ekki verið hróflað mikið sem að alfaraleið liggur ekki lengur hér í gegn. Í umræðu hefur verið að varðveita hluta af gömlum þjóðvegum og er gamli þjóðvegurinn frá Hólmavík inn að Ósi athyglisverður í því samhengi.

Hafnarbraut frá Sýslumannsbústað og inn að Vitaklifi er þétt byggð og athyglisverðasta samhangandi heildin eru húsin númer 15 og 17. Ekki er beint hægt að tala um göturými eftir að Litla-Hella hvarf en vel hefur tekist að viðhalda og

styrkja þéttleika byggðarinnar með nýbyggingum. Svæðið frá Vitaklifi að Klifi er þó orðið nokkuð gisið og slítur í byggðina óþarflega mikið í sundur.

Ástæða væri til að leggja áherslu á í deiliskipulagi gömlu byggðarinnar að ný hús sem byggð verða styrktu heildarmyndina sem er megin styrkur byggðarinnar út frá sjónarmiði húsverndar. Æskilegt er að byggt verði á auðum svæðum til að endurheimta þéttleika byggðarinnar. Þó þyrfti að hafa í huga að hlutföll, mælikvarði, áferð og einkenni húsanna ofbjóði ekki núverandi byggð.

7.kafli

Niðurstaða húsakönnunar

Til þessa dags hefur heilstæð saga íslenskrar húsagerðar ekki enn verið skráð þó svo að það efni sem aðgengilegt er í sé ómetanlegt. Á engan er hallað þó að nafn Harðar Ágústssonar sér nefnt í því sambandi þar sem að æfistarf hans á sviði er algert brautryðjendastarf á sviði byggingarsagnfræði.

Það má því líta þessa húsakönnun sem frumvinnu á sviði byggingarrannsóknna og verður ekki hvað síst mikilvæg þegar fleiri húsakannanir í íslenskum byggðarlögum liggja fyrir. Þó þetta sé aðeins lítið brot af íslenskr byggingararfleifð að þá er þetta eitt af mörgum sem þurfa að vera til staðar þannig að hægt verði að fylla upp í heildarmyndina.

Þegar litið er yfir vinnuferil þessarar húsakönnunar er ljóst að afraksturinn er æði margþættur. Nauðsynlegt var að fara í söfnun gagna sem geta varla talist aðgengileg í stofnunum landsins og sumar mikilvægar upplýsingar sem höfðu áhrif á varðveislumatið uppgötvuðist nánast af tilviljun.

Ef minnast ætti á eitthvað eitt fremur en annað sem kom á óvart þá var það fundur ganga um Gamla barnaskólann sem í raun breytti honum úr frekar ómerkilegri slökkvistöð í byggingu með vægi í íslenskri bygginarsögu. Einnig má nefna að Gunnarshús á sér merkilega sögu sem ástæða væri til að kanna frekar.

Þar sem að ekki liggja fyrir margar niðurstöður úr húsakönnunum á öðrum sambærilegum kauptúnum er erfitt að meta stöðu Hólmavíkur nema út frá tilfinningunni einni saman. Þannig virðist Hólmavík fljótt á litið svipa til vestfirskra sjávarþorpa þar sem þéttur byggðarkjarni er allur á lítilli sandeyri en ef betur er að gáð sést að bærinn á sín sérkenni. Til dæmis er saga Hólmavíkur er frekar stutt og þáttur þjónustu við landbúnað virðist stór í samanburði við sjávarútveg. Síðan skapast sérstaðan líka við þátt einstakra einstaklinga sem höfðu áhrif á bæjarmyndina. Þar ber nafn Guðjóns snikkara hæst sem hefur skilið eftir sig áberandi spor í bæjarmyndinni. Ástæða væri til að gera frekari rannsókn á ævistarfi Guðjóns því hann hefur eflaust komið að smíði annara húsa þar um slóðir en ýmis hús gætu verið hans verk eins og í þorpum eða á Arngerðareyri án þess að hægt sé að fullyrða um það.

Ef skoðuð er meðaleinkunn húsanna í þessari húsakönnun með tilliti til varðveislugildis er hún kannski ekki svo há, eða 4,4 sem jafngildir miðlungsháu varðveislumati. En það þýðir hinsvegar ekki að varðveislugildi byggðarinnar sem heildar sé það sama. Varðveislugildi einstakra húsa er minna ef þau eru metin ein og sér en sem hluti af heildinni eykst það til muna.

Meginniðurstaða þessarar húsakönnunar er því sú að varðveislugildi gömlu byggðarinnar á Hólmavík sé fyrst og fremst vegna þeirrar heildarmyndar sem varðveist hefur.

Og það varðveislugildi er mikið útfrá sjónarmiðum húsfríðunar.

8.kafli

Varðveisluáætlun

Í kaflanum á að rekja hvaða varðveislu áætlun hefur verið fylgt í sveitarfélaginu. Einnig á að skýra hvernig sveitarstjórnin ætlar að nota niðurstöður bæjar-og húsakönnunarinnar við gerð aðal-og deiliskipulags.

Heimildaskrá

Hólmavíkurbók	Óli E. Björnsson	1990
Strandamannabók	Pétur Jónsson frá Sökkum	1947
Strandamenn.æviskrár 1703-1953	Jón Guðnason	1955
Aðalskipulag Hólmavíkur	Benedikt Björnsson arkitekt	1995
Íslensk byggingaarleifð	Hörður Ágústsson	1998
Hólmavíkurhreppur-fasteignaskrá	Fasteignamat ríkisins	1996
Strandapósturinn	6.árg. / 8.árg. / 14.árg. / 25.árg. / 27.árg.	
Fyrsti arkitektinn Rögnavaaldur Ólafsson Handrit að sjónvarpsmynd	Björn G.Björnsson	1994
Landið þitt Ísland	Þorsteinn Jósefsson Steindór Steindórsson	1981
Leiðbeiningar um gerð bæja- og húsakannanna með hliðsjón af dönsku SAVE-aðferðinni.	Guðmundur L.Hafsteinsson Húsafriðunarnefnd ríkisins	1996
Húsakönnun Stykkishólmi	Hörður Ágústsson	1978
Hofsós, Bæjar-og Húsakönnun Brekkan, Sandurinn, Plássið,Bakkinn	Áslaug Árnadóttir Árni Ragnarsson Húsfríðunarnefnd og Sveitarfélagið Skagafjörður.	1999
Akureyri, Fjaran og innbærinn	Hjörleifur Stefánsson Torfusamtökin	1986

Heimildamenn:

Óli E. Björnsson	Akranesi
Páll Guðmundsson	Þjóðskjalasafni
Örlygur Hálfðánarson	Reykjavík
Kristín Mjöll Kristinsdóttir	Biskupsstofu

LOFTMYNDIR LANDMÆLINGA ÍSLANDS

Hólmavík utan Klifs 17. Júní 1957
Loftmynd Landmælinga Íslands nr. 5516

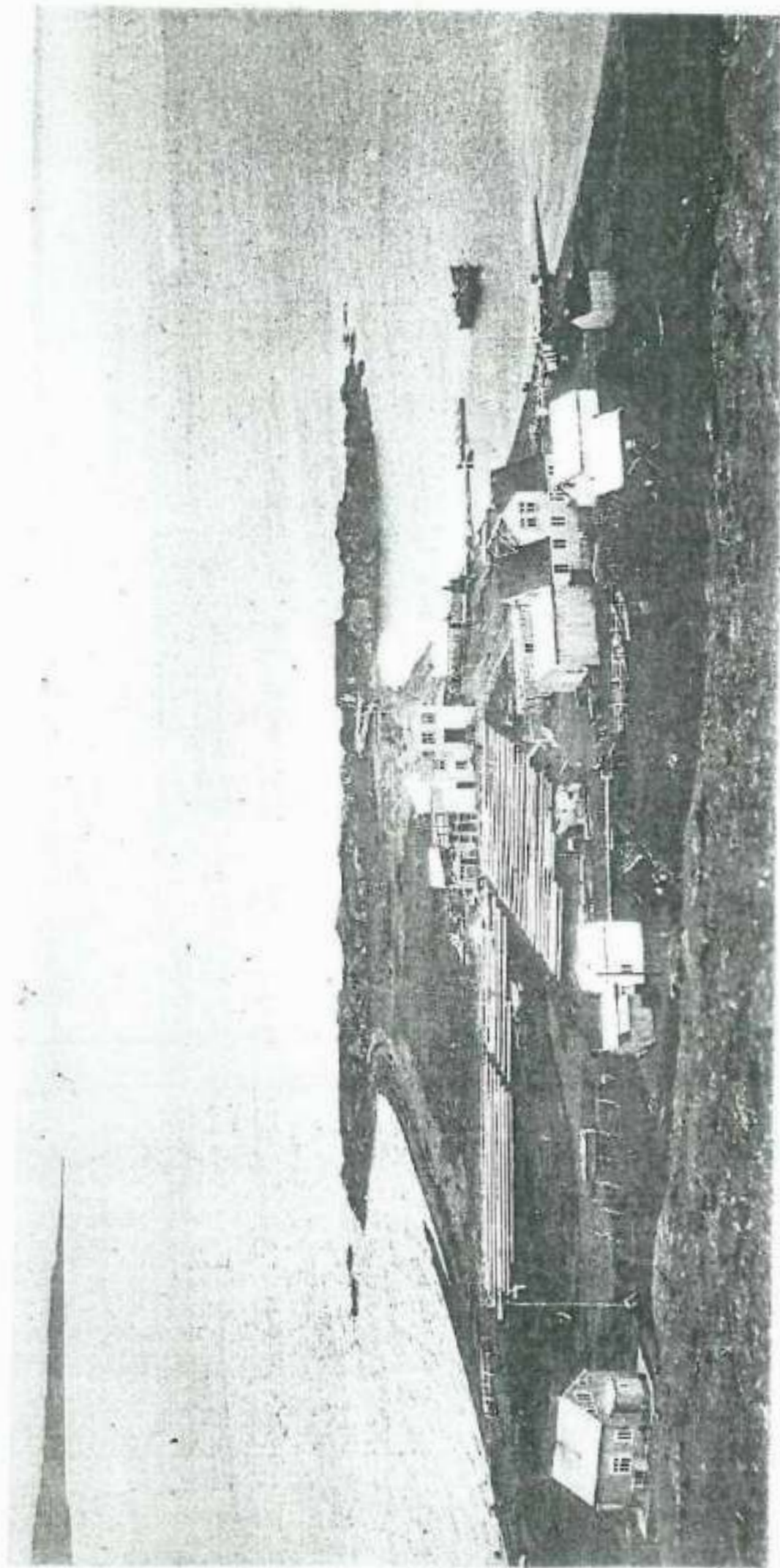

Hólmavík innan Klifs 17. Júní 1957
Loftmynd Landmælinga Íslands nr. 5516

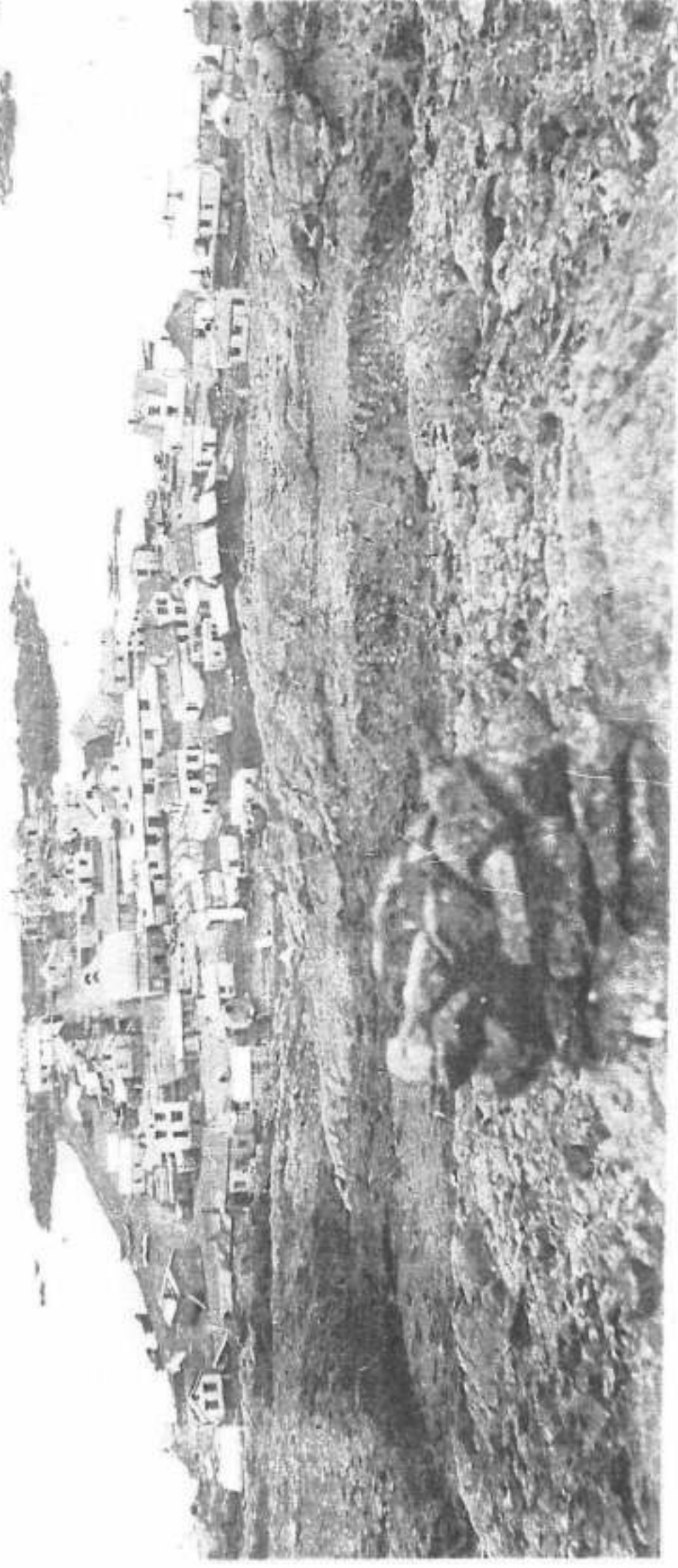

Gamli hluti Hólmavíkur 1993
Loftmynd Landmælinga Íslands nr. 2562

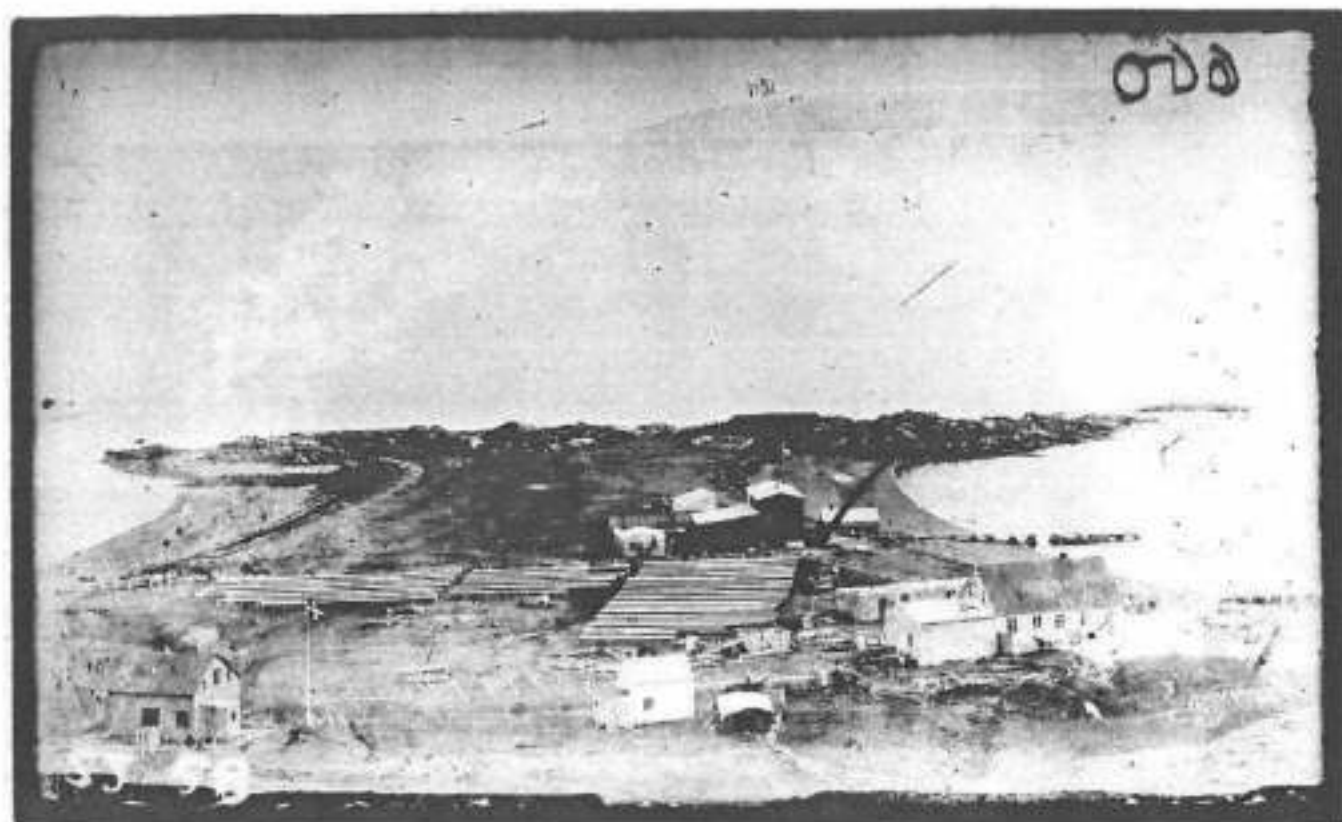
GAMLAR LJÓSMYNDIR

Hólmavík séð ofan af Kálfaanesborgum um 1910 (Ljósinn. Þorleifur Þorleifsson ÞJMS: Þb 132)

Hólmavík séð ofan af Kálfnaborgum í júlí 1939. (Ljósfr. Hjalmar R. Bárðarson)

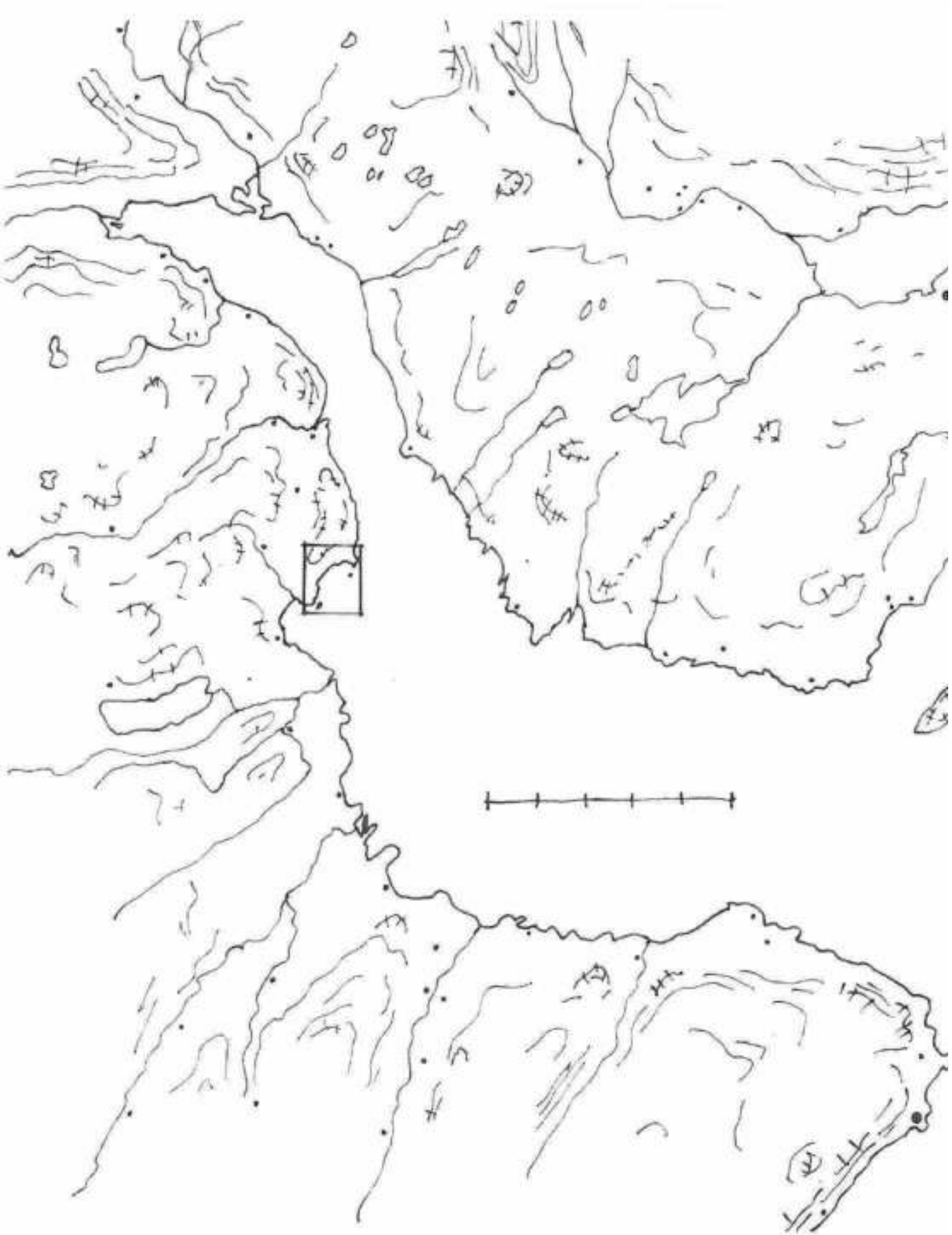

Hólmavík séð ofan af Kálfnaborgur milli 1903 og 1906
(Ljósfr. Sigurjón Jónsson ÞJMS: SJ 58)

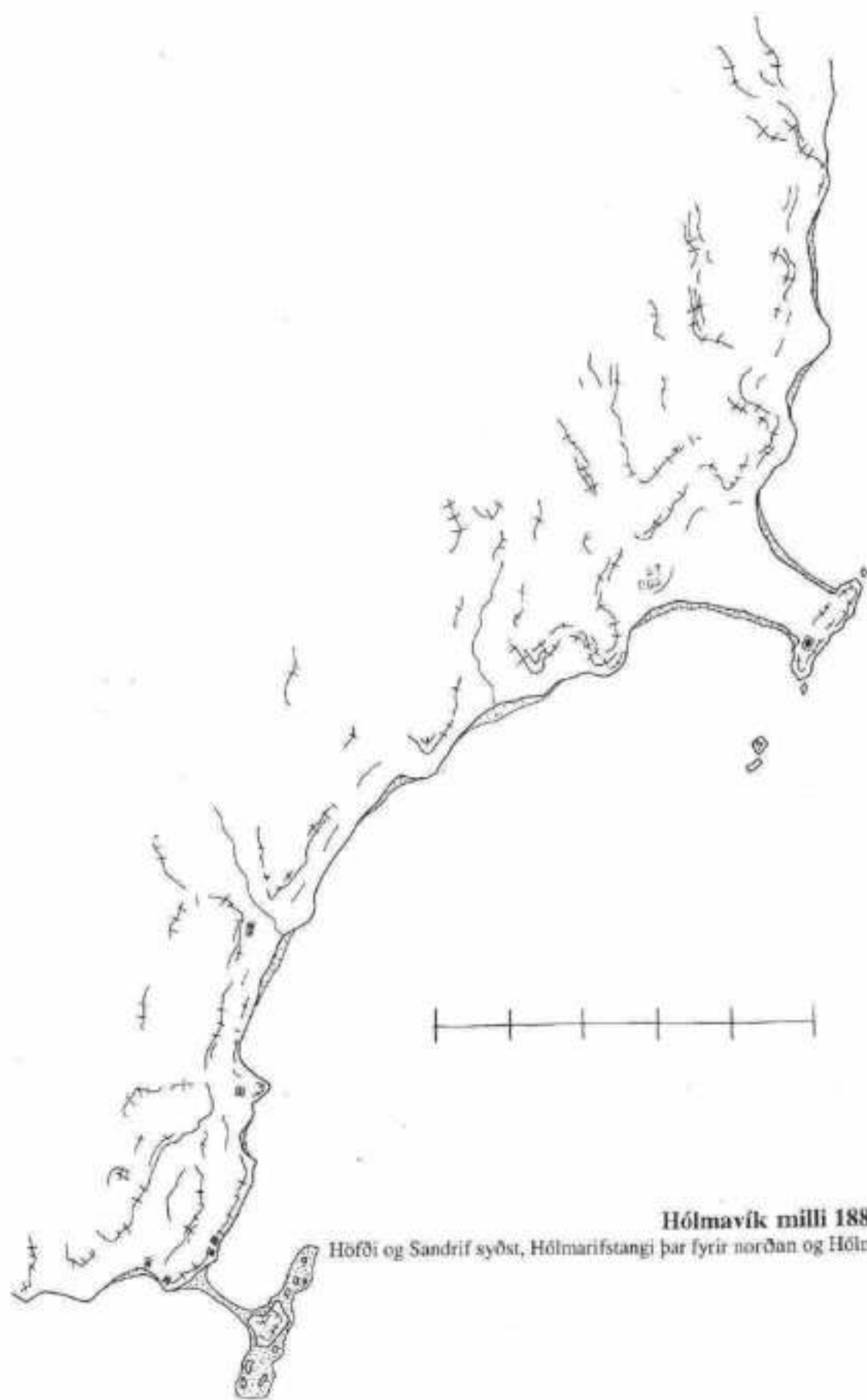

Hólmavík séð ofan af Kálfnaborgur um 1910
(Ljósfr. Þorleifur Þorleifsson ÞJMS: ÞÞ 132)

SKÝRINGAKORT

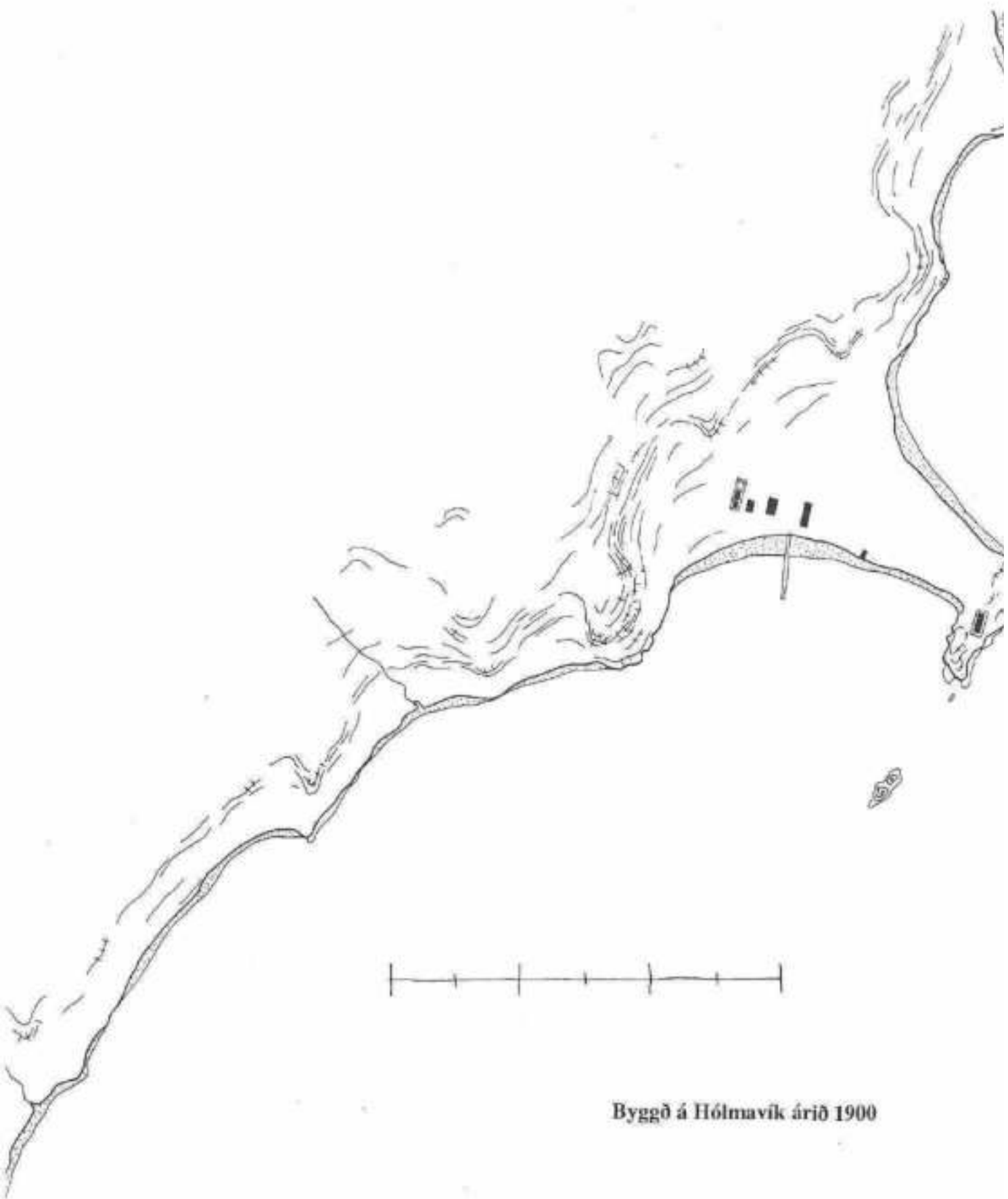

Steingrímsfjörður á Ströndum
Mælikvarði 1: 100 000

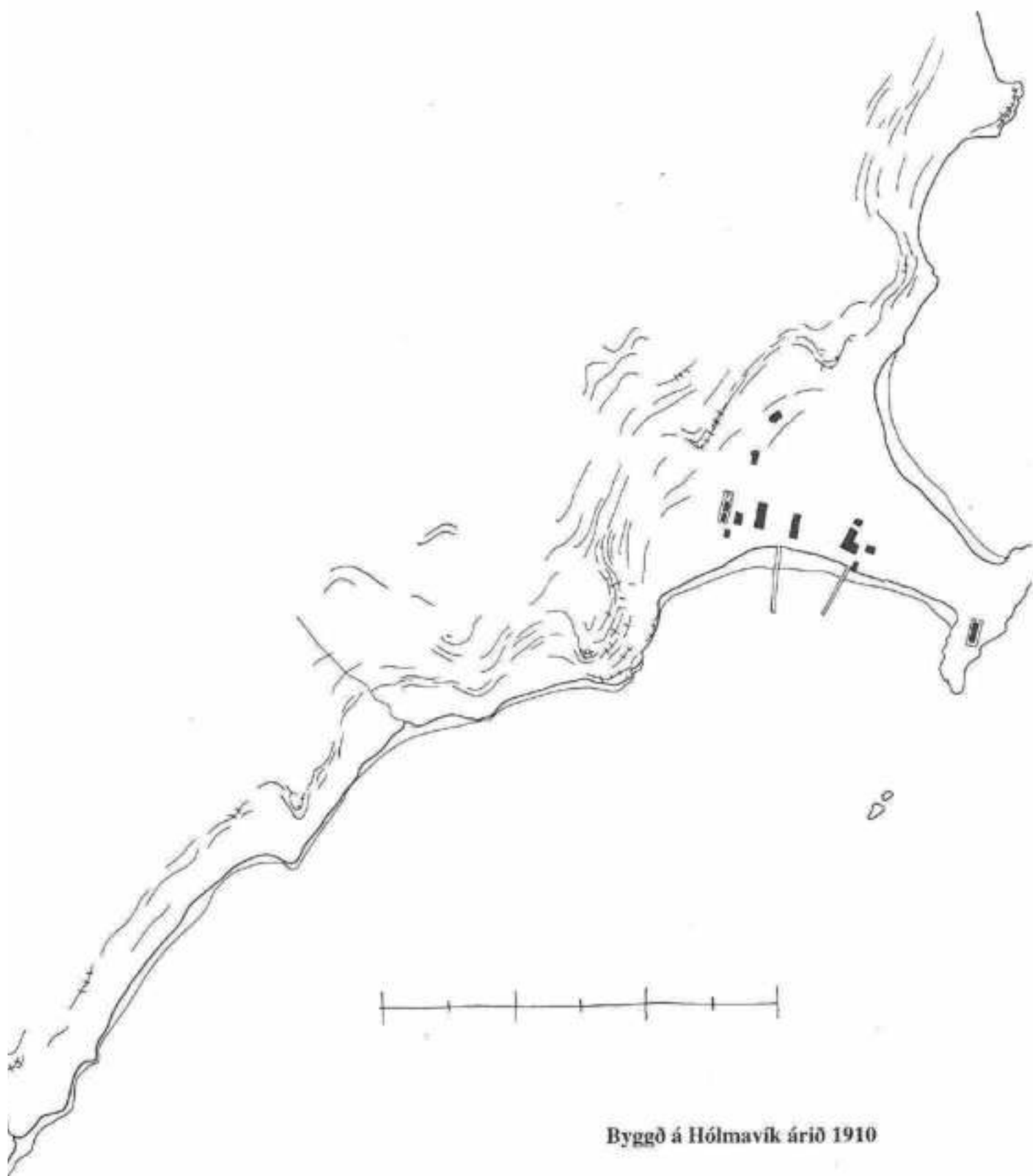

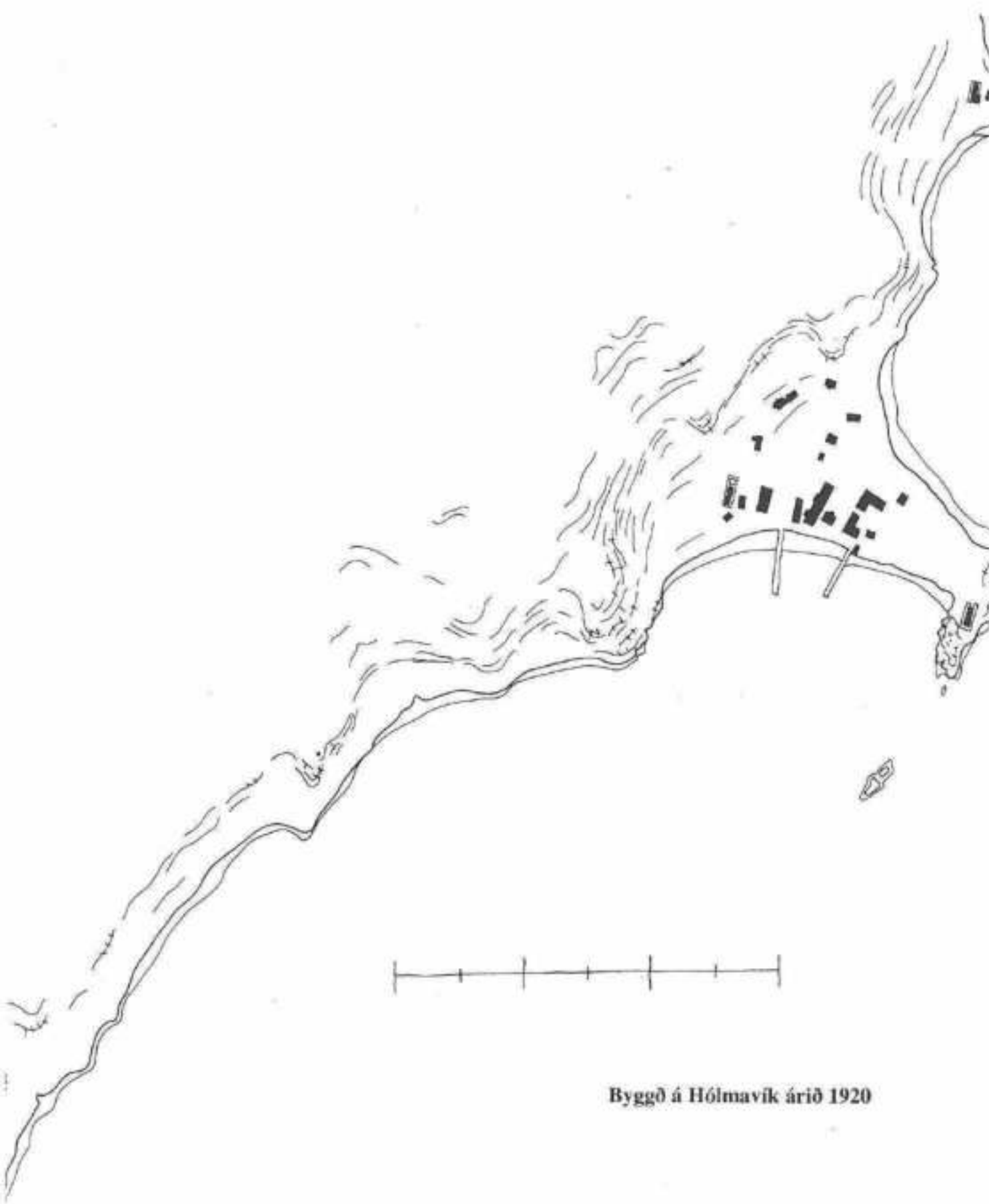
Hólmavík milli 1880 og 1890

Höfði og Sandrif syðst, Hólmarifstangi þar fyrir norðan og Hólmavík á milli

Byggð á Hólmavík árið 1900

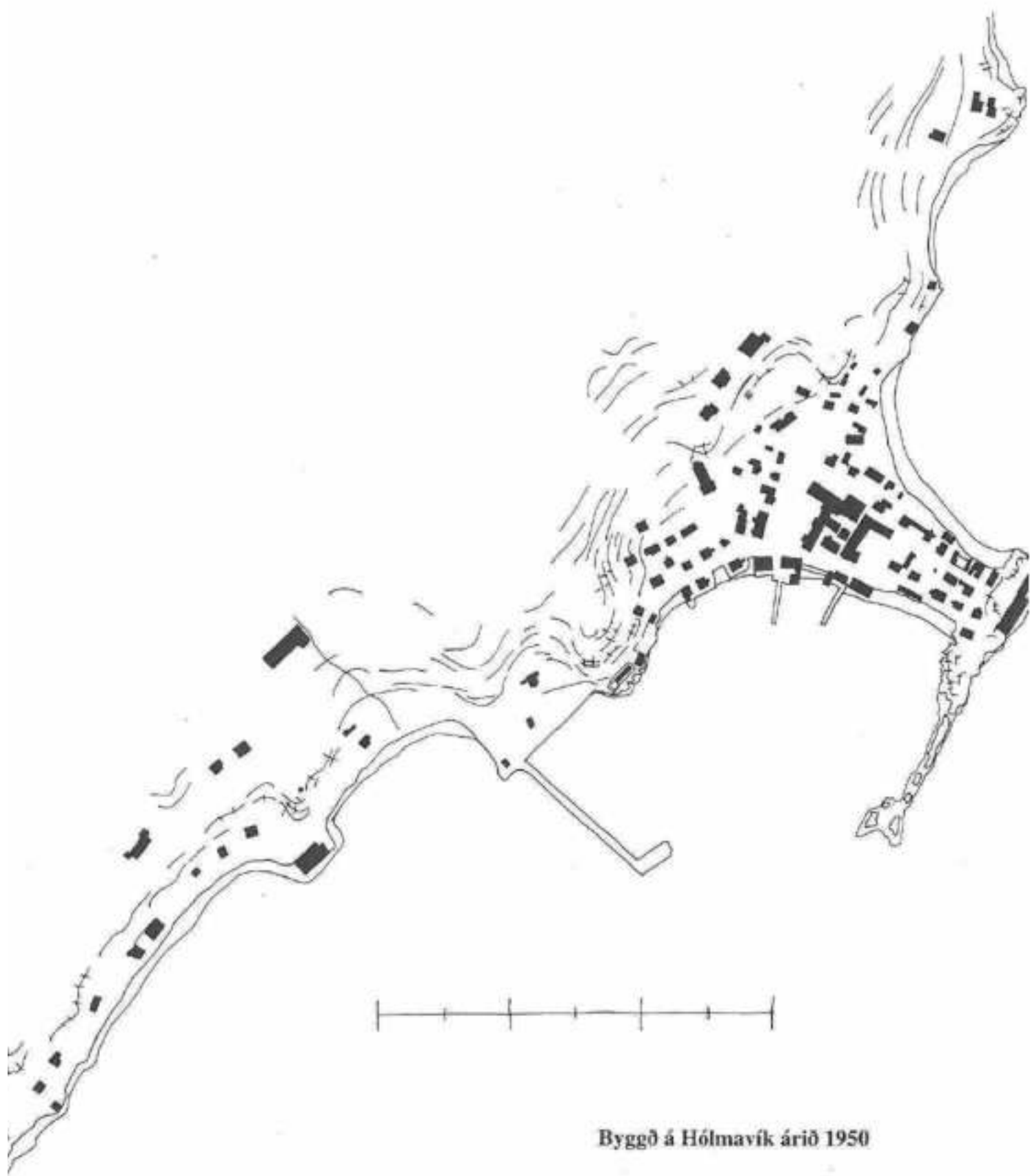

Byggð á Hólmavík árið 1920

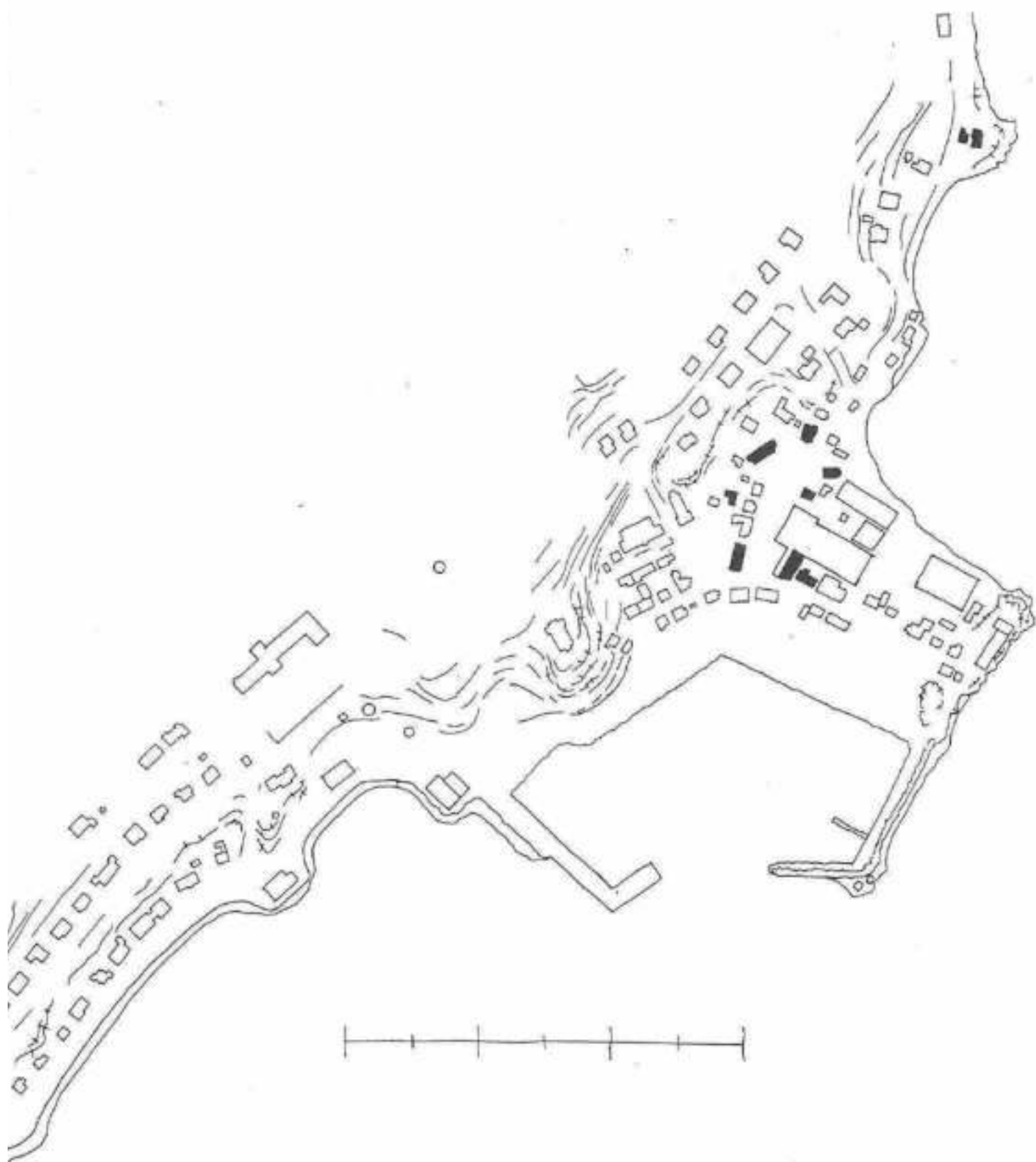
Byggð á Hólmavík árið 1940

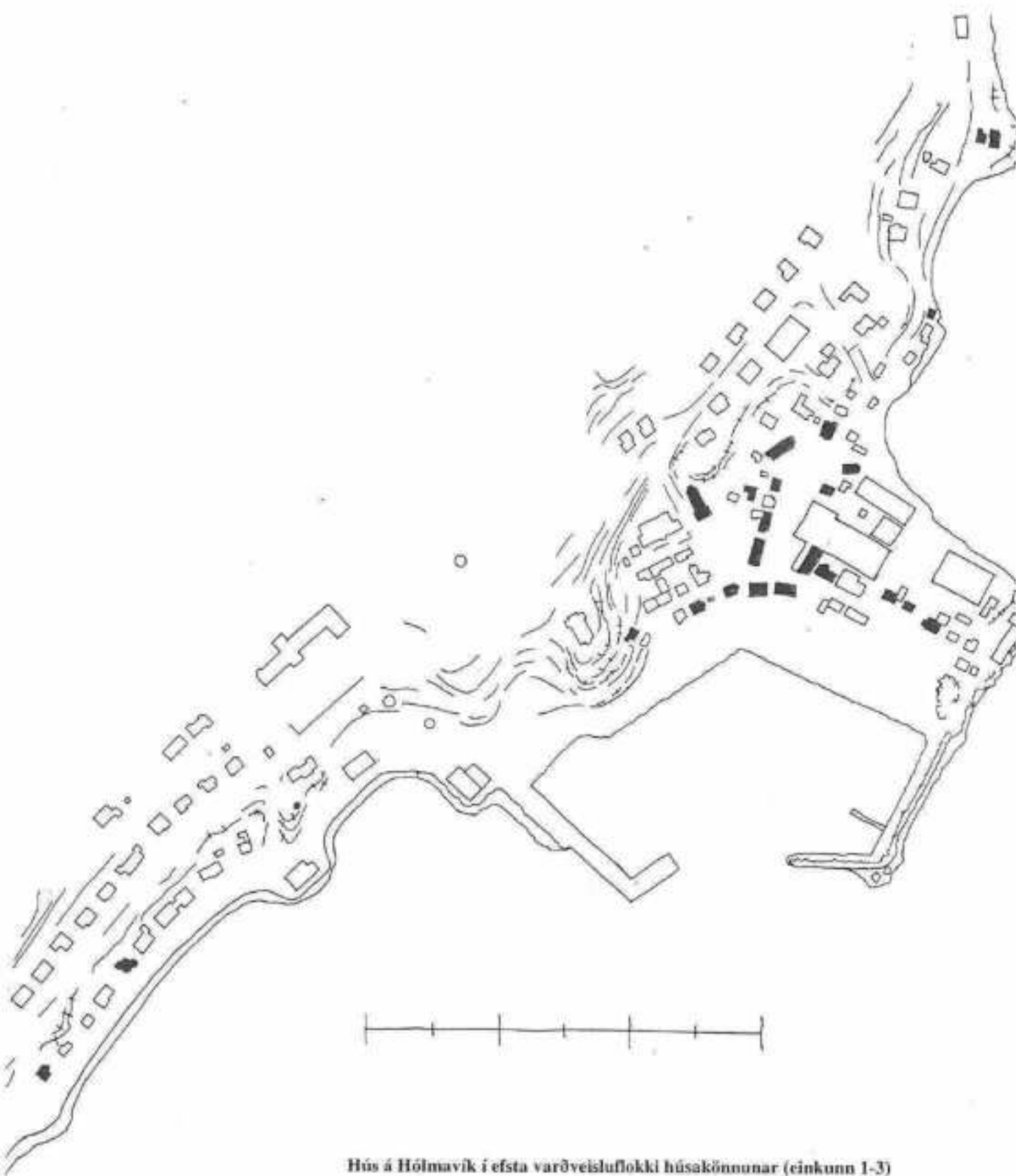
Byggð á Hólmavík árið 1950

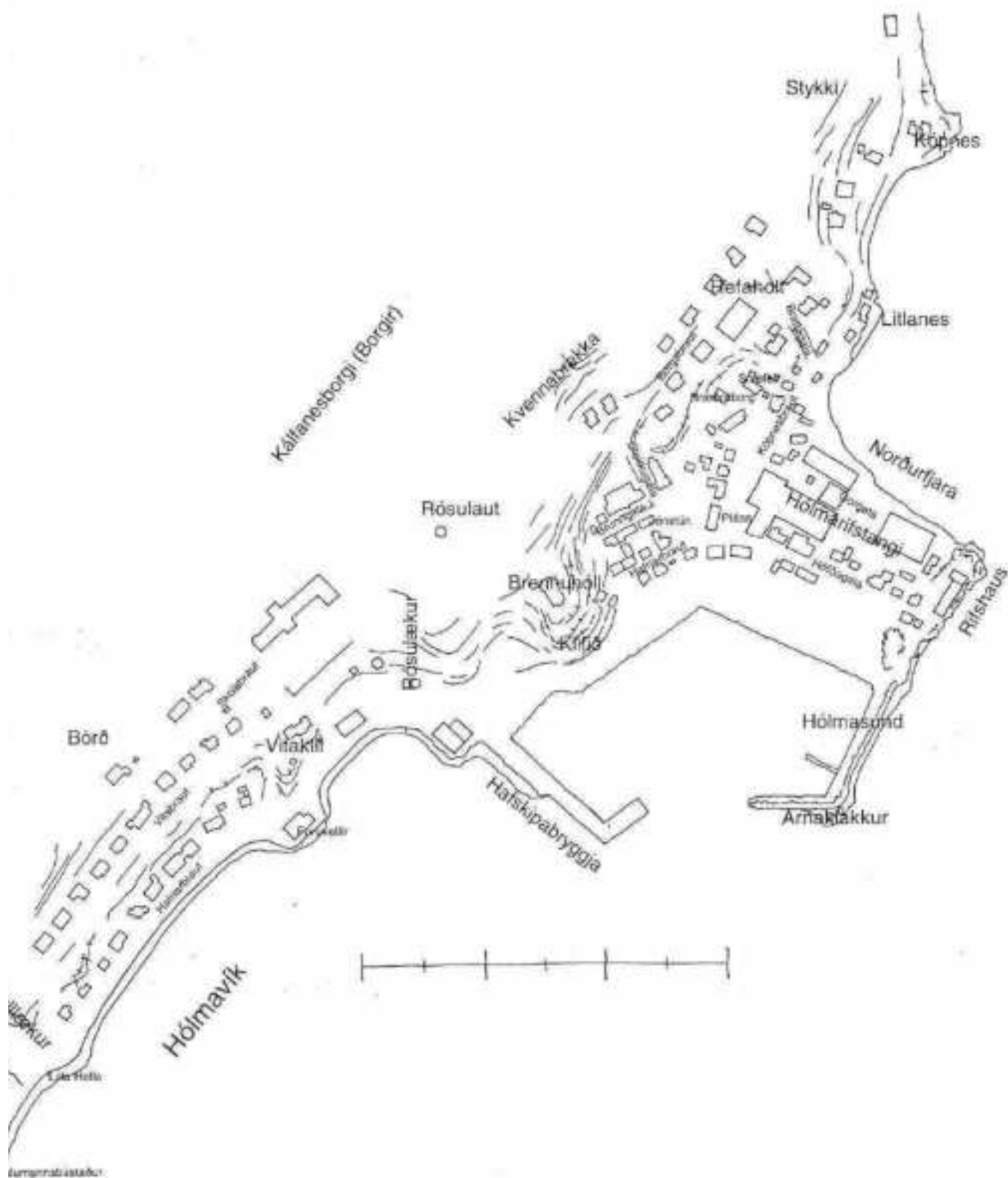
Byggð á Hólmavík árið 1957

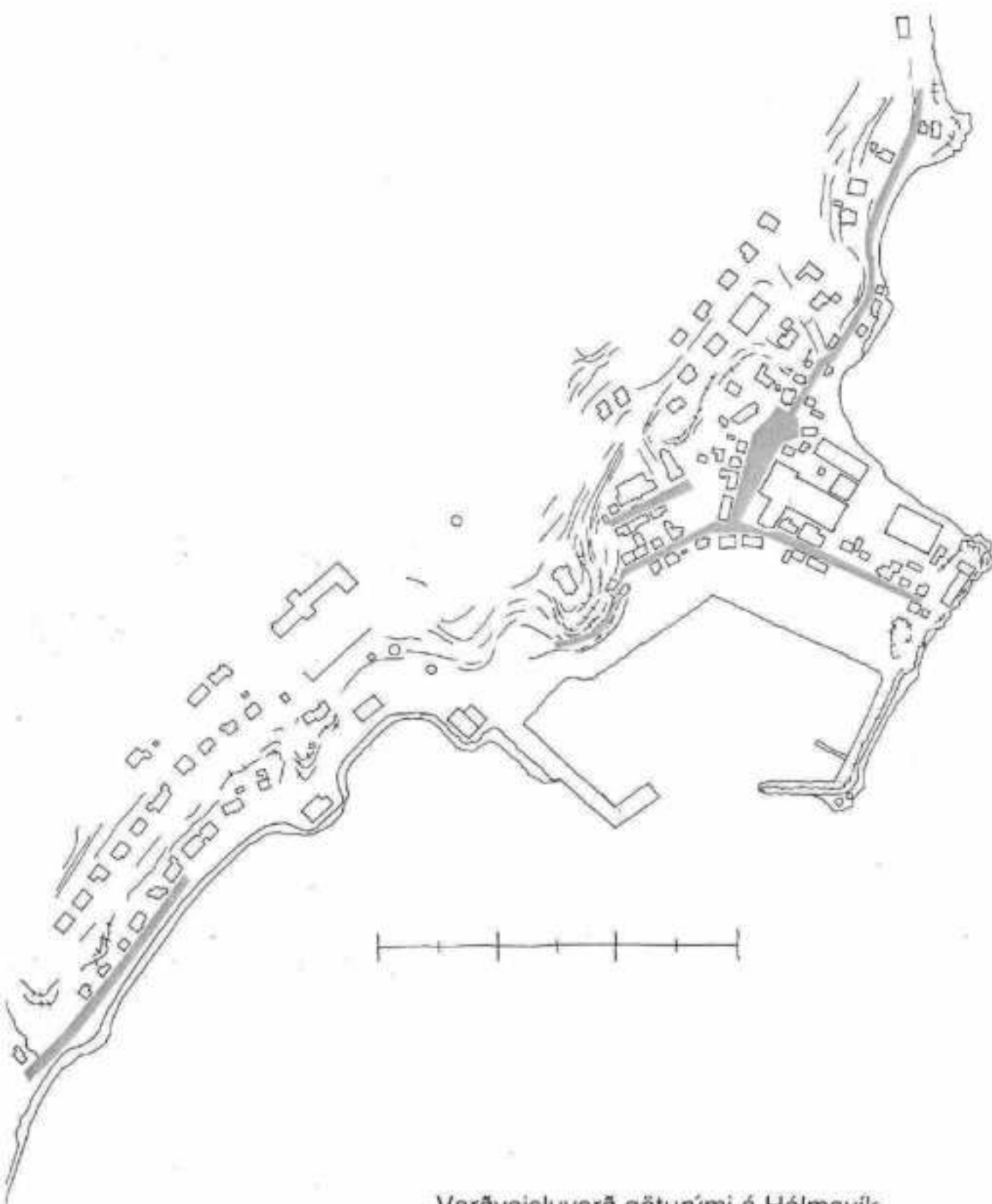
Nústandandi hús á Hólmavík byggð fyrir 1918

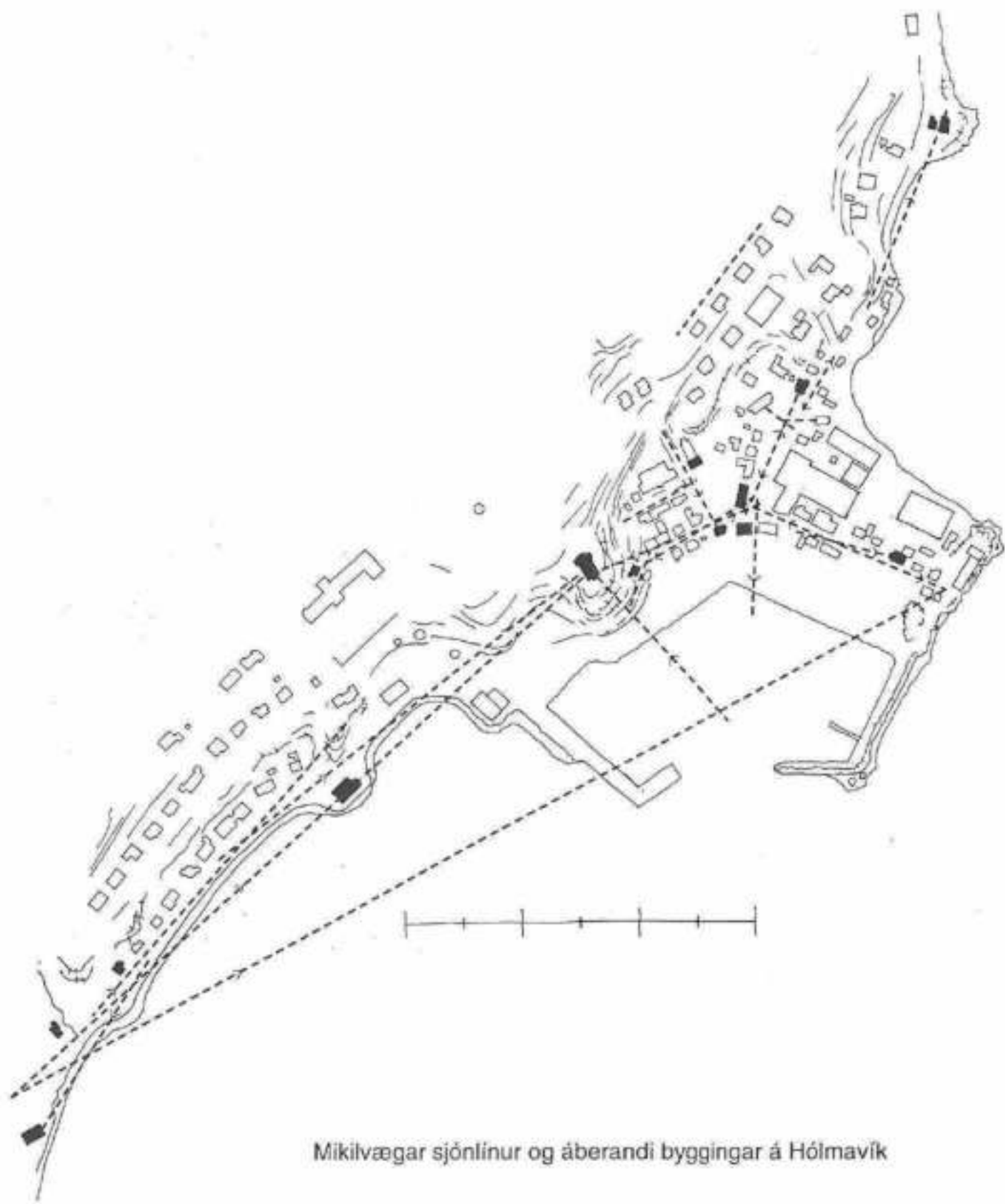
Hús á Hólmavík í efsta varðveisluflokki húsakönnunar (einkunn 1-3)

Helstu örnefni á Hólmavík

Varðveisluverð göturými á Hólmavík

Mikilvægar sjónlínur og áberandi byggingar á Hólmavík

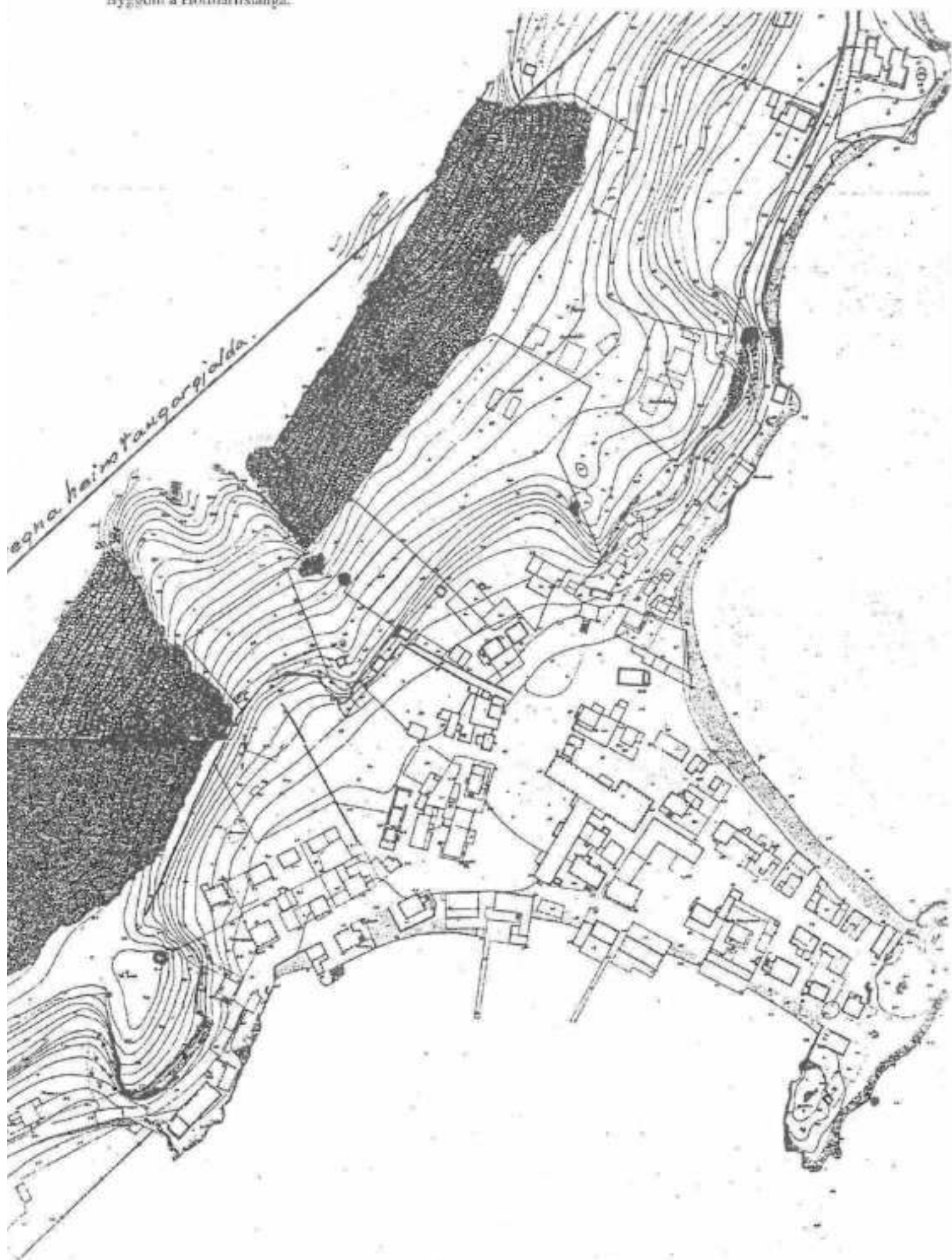
Mikilvægar sjónlínur á Hólmavík

UPPDRAETTIR

Uppdráttur Ágüsts Bóðvarssonar frá 1944-45, smækkun í 1:5000 úr 1:500
1 metra hæðarlinur.

Úr uppdretti Ágústs Bððvarssonar. M = 1:2000
Bygðin á Hólmarfstaða.

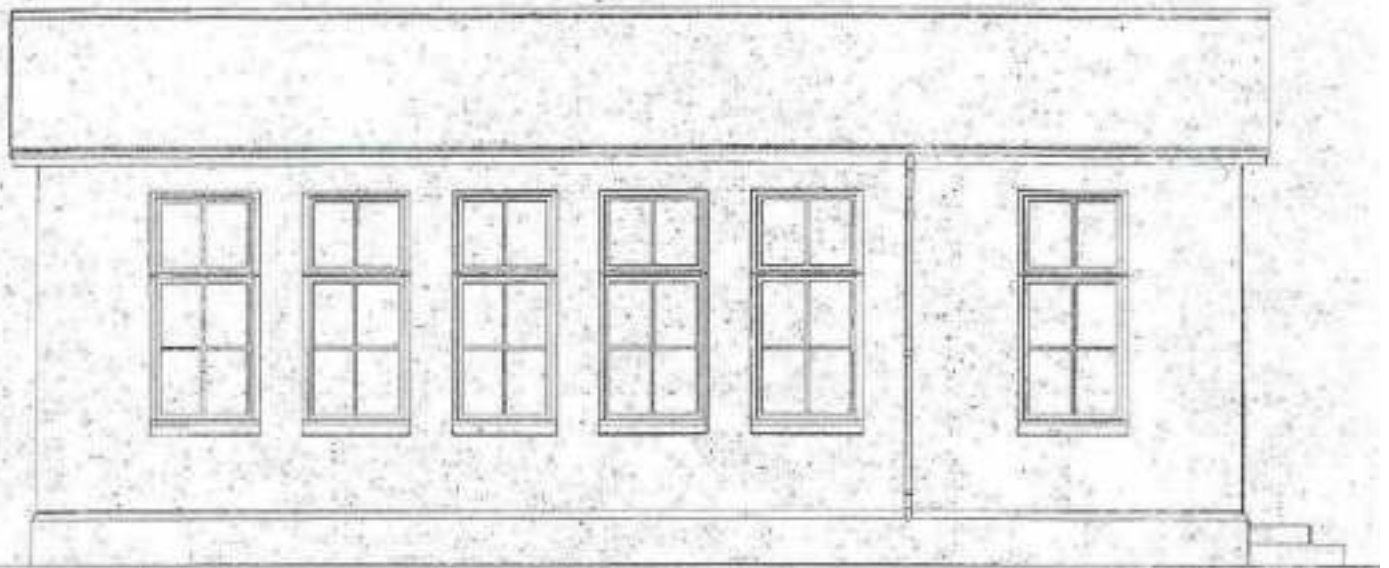
Grunnkort Skipulagsstjóra ríkisins unnið af Hólí hf 1974. 1:5000 úr 1:2000
1 metra hæðarlínur.

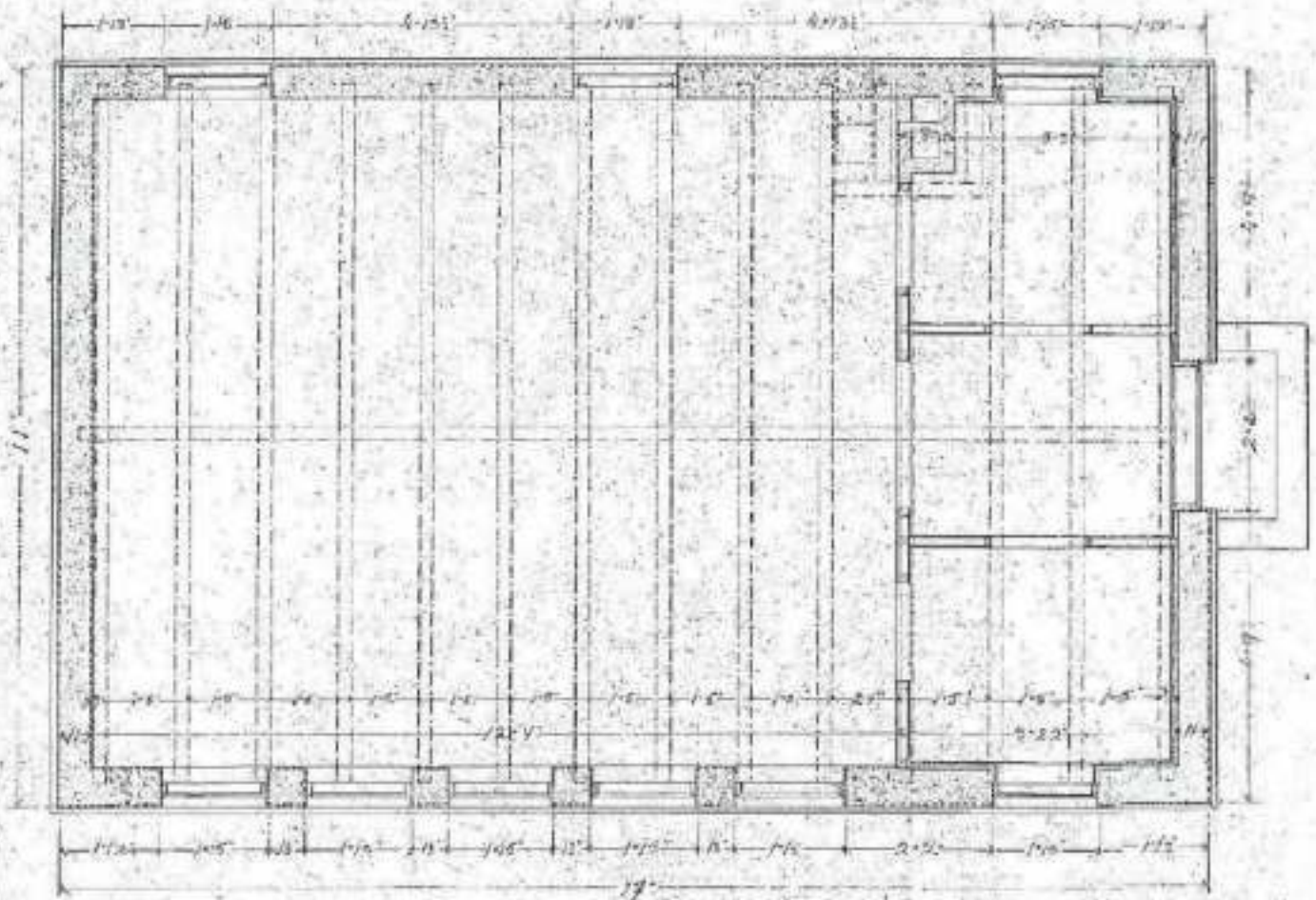
HÚSATEIKNINGAR

Pholadivius i Holm

Franklin.

Golf.

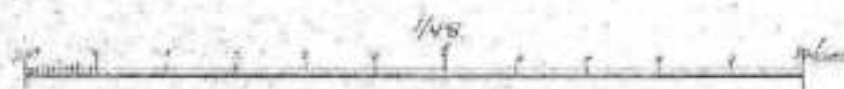
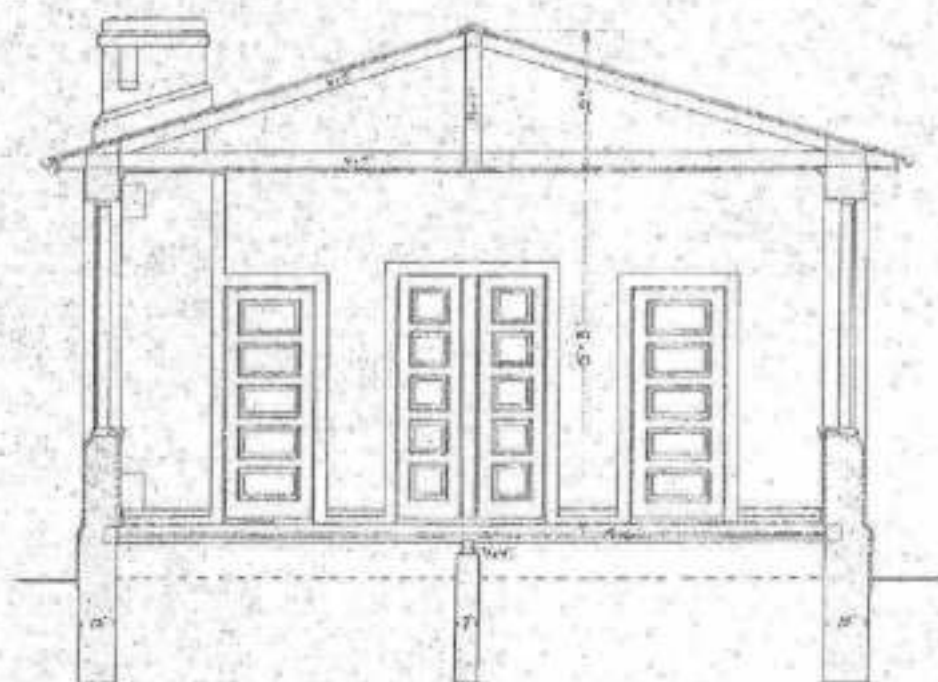

rite.

Gafl

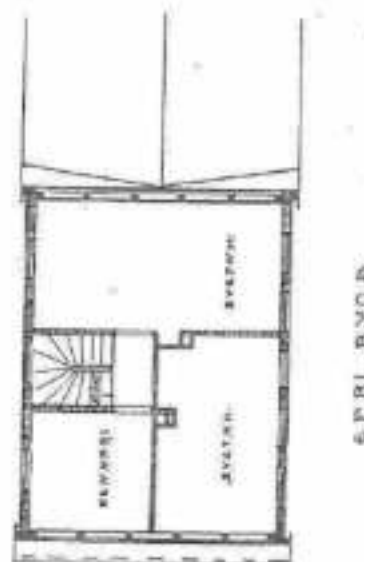
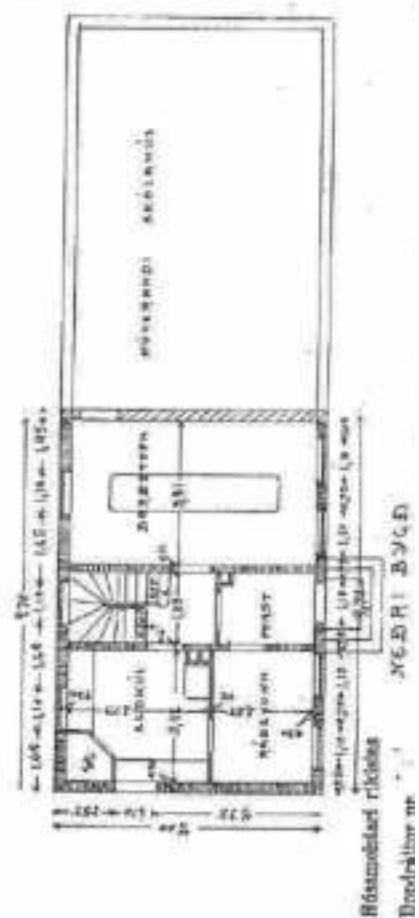
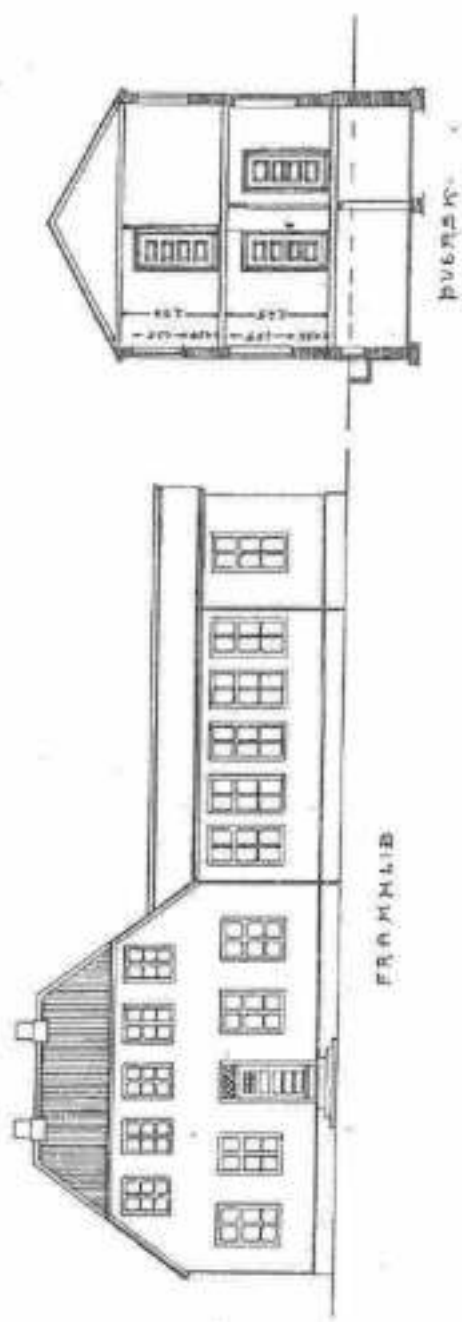
Förvarskurður

Storhansens S. smy 1913

Storhansens S. smy

HEIMAVISTASKOLI Á HÓLMAVÍK

Tillaga Guðjóns Samúelssonar 1920 að viðbyggingu Barnaskólans sem hýsa átti heimavist.

**ALDURSRÖÐ HÚSA OG
EFSTI VARÐVEISLUFLOKKUR**

Byggingar á Hólmavík í aldursröð

Ár	Heiti húss	Staðsetning	Ár endaloka	Aldursröð	Hús/10 ár	enn til
???	Beitarhús	A Rílshaus	~1930	1	3	0
???	"Völundarhús"	Brunnagata	?	2		
???	Smábátahröf	Við Sandrif	?	3		
1878	Bær Asgeirs Snæbjörnssonar	Hafnarbraut 1	1883 ?	4	2	0
1884	Bær Sigurðar kirkjusmiðs	Yst á Höfðs	1888?	5		
1895	Langiskúr	Kópnesbraut 2b	~1944	6	5	1
1896	Rís-hús (gæti verið 1897)	Hafnarbraut 39		7		
?	Ishús Rís	Hafnarbraut 39b	1980	8		
?	Fjós og hlaða	Hafnarbraut 39c	1940	9		
1899	"Húskoti V.S."	Höfðagata 3 ?	?	10		
1902	Kaupfélagshúsið (eldra)	Höfðagata 3	1931	11	17	11
1903	Lækniabústaðurinn	Kópnesbraut 7a		12		
	Stöðin	Kópnesbraut 3b		13		
1906	Pakkhús Rís	Hafnarbraut 39		14		
~1910	Timburskúr Guðjóns Brynjólfssonar	Höfðagata 1	c.1990	15		
1911	Steinhúsið	Höfðagata 1		16		
	Sjúkraskýlið (viðbygging)	Kópnesbraut 7b		17		
1913	Barnaskólinn (gamli)	Kópnesbraut 4b		18		
	Guðbjörnshús	"Gorgata 7"	1968	19		
	Björnshús	Kópnesbraut 9		20		
1914	Tómasarhús	Kópnesbraut 4b		21		
1915	Sláturhús Rís	Kópnesbraut 2a		22		
	Hólmavíkurvíti	Vítaklif		23		
1916	Kópnes	Kópnesbraut "16"		24		
~1920	Sláturhús V.S.	"Gorgata 4"	1931	25		
	Hús Önnu Einarsdóttur	Hafnarbraut 37b	1956	26		
	Rafstöðin	Kópnesbraut 2d	~1944	27		
1921	Hrólfssbraggi	"Neðri Tangi 2"		28	22	11
	Piparmýllan	"Gorgata 5"	1963	29		
1922	Hjaltahús	Höfðagata 7		30		
1923	Glaumbær	"Gorgata 9"		31		
1924	Hús Jóns söðla	Kópnesbraut 5		32		
1925	Pakkhúsið	"Neðri Tangi 3"		33		
	Albertshús	Kópnesbraut 1		34		
1926	Benediktshús	Höfðagata 5		35		
	Hesthús	"Gorgata 11b"	~?	36		
1927	Guðjónshús	Hafnarbraut 18		37		
	Skóverkstaði (útihús)	Hafnarbraut 18b		38		
1929	Ishús	Hafnarbraut 16b	1950	39		
	Jónshús (Kristjánsborgarhöll)	Hafnarbraut 20		40		
	Ráðaleysi	"Neðri Tangi 1"		41		
1930	Kífið	Hafnarbraut 27	1970	42		
	Hús Guðm. Jónss. (c.a.1930)	"Gorgata 1"	1963	43		
	Strympa	"Gorgata 11"	1972	44		
	Peringshús	"Gorgata 15"	1972	45		
	Lafahús	Kópnesbraut 8a	1985	46		
	Hús Ingim. Ingimundarsonar (hlaða)	Kópnesbraut 11a		47		
	Mattiesarhús (c.a.1930)	"Gorgata 13"	1972	48		
	Útihús við Stöðina	Kópnesbraut 3ba		49		

1931	Lilla Hella + útihús	Hafnarbraut 4	1998	48	28
	Hús Magnúsar Lýðssonar	Höfðagata 9		49	
	Brynjólfsús	Kópnesbraut 6		50	
1932	Státurhús KSH	"Gorgata 4"	1980	51	
1933	Hvöll	Hafnarbraut 1		52	
	Austurhús KSH	"Neðri Tangi 4"		53	
	Rósuús	Hafnarbraut 25	1979	54	
	Lofthús	Hafnarbraut 37		55	
	Hús Magnúsar Halldórssonar	Höfðagata 11		56	
	Mattíasarhús(c.a.1930)	"Gorgata 13"	1972	57	
1934	Kaupfélagshúsið (yngri)	Höfðagata 3		58	
1935	Ormshús	Hafnarbraut 29		59	
	Hús Árna Gestssonar	Hafnarbraut 18		60	
	Símstöðin	Hafnarbraut 31		61	
	Þórðarhús	Hafnarbraut 35		62	
	Stefnhólt (flutt)	Kópnesbraut 10		63	
1936	Frystihúsið	"Gorgata 2"	1970	64	
	Smíðahúsið	"Gorgata 17"		65	
1937	Hús Guðmundar frá Bæ	Höfðagata 13		66	
	Hús Magnúsar Jónssonar	Brunnagata 1		67	
1938	Dvöl	Kópnesbraut 21		68	
	Snæfell	ofan Kópnesbrautar 9		69	
	Hús Valdimars Guðmundssonar	Brunnagata 7	1994 ?	70	
1939	Höfði	Höfðagata 2		71	
	Hlaðan við Láfahús	Kópnesbraut 8b		72	
1940	Sýslumannshúsið	Hafnarbraut 2		73	
	Heyhlöður	Hafnarbraut 16 c	1950	74	
	Gunnarshús	Hafnarbraut 22		75	
1942	Litli Hvammur	Hafnarbraut 23		76	29
	Hús Ragnars Valdimarssonar	Brunnagata 3		77	
1943	Hraðfrystihús	Kópnesbraut 2c		78	
	Hús Ásgeirs O. Sigurðssonar	Kópnesbraut 11c	1960	79	
	Hús Guðm. Björgvinssonar	Brunnagata 5		80	
1944	Hús Vilhjálms Sigurðssonar	Hafnarbraut 19	1978	81	
	Hús Guðmundar Jóhannssonar	Hafnarbraut 21		82	
	Hús Magnúsar Hanssonar	Kópnesbraut 11b	1963	83	
	Gufubaðstofan	Kópnesbraut 14		84	
1945	Félagshelminni	Brekkugata 4		85	
	Úti á Bórðum	Vitabraut 19		86	
	Hús Péturs Sveinbjarnarsonar	Brunnagata 4		87	
1946	Hús Þorsteins Jónssonar	Hafnarbraut 15		88	
	Barnaskólinn (nýji)	Skólabraut 20		89	
	Sólvangur	Vitabraut 21		90	
	Furuvellir	Hafnarbraut 6		91	
	Skrækhöfði	"Gorgata 19"	?	92	
	Tryggvaskáli	Kópnesbraut 3a		93	
1947	Grimeyjarhús (flutt)	Hafnarbraut 5		94	
	Hús Jóhanns Bergsveinss.	Borgabraut 2		95	
1948	Hús Guðmundar Jónssonar	Hafnarbraut 17		96	
	Hús Guðmundar og Guðstafs	Borgabraut 4		97	
	Fiskimjólsværksmiðja	"Höfðagata 15a)		98	
	Læknisbúsi/ Sjúkrahús	Borgabraut 6		99	
	Hús Gunnlaugs Magnússonar	Kópnesbraut 12		100	
1949	Verkamannabústaðir	Vitabraut 11-13		101	
1950	Sögunarhús Þorsteins Jónssonar	Hafnarbraut 11		102	
	Fjarreitt	"Gorgata 3b"	1960	103	
	Lifrabræðsluskúr	Hafnarbraut 14	?	104	

1952	Bræðraborg	Ofan Kópnesbrautar 7		105	8
1953	Prestbústaðurinn	Kópnesbraut 17		106	
	Hús Rafmagnsveitu ríkisins	Hafnarbraut 33		107	
	Spennistöð	"Gorgata 3a"		108	
	Bilavog	Hafnarbraut 14b	?	109	
1954	Fjárhús Stefáns Jónssonar	Hafnarbraut 9	1981	110	
	Valnsgeymir	Skólabraut		111	
1956	Tafihúsið	Kópnesbraut 13		112	

HOLMÁVIK

HUSAKÖNNUN

HÚS Í EFSTA VARGVEISLUFLOKKI (1-3) OG TELJAST ÞVÍ STYRKHÆF ÚR HÚSAFRÖÐUNARSJÓÐI

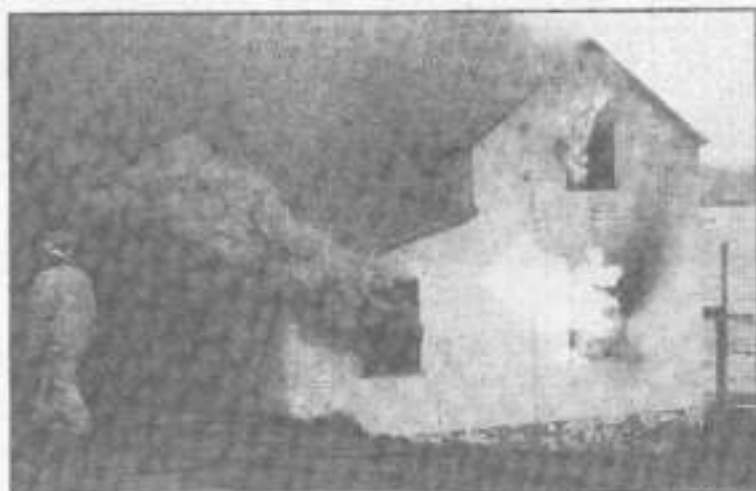
Gata og nr. nr. Heiti skf. eyð. Bygg.ár Notkun Bygg.efni Bylist Menn. Umhv. Uppr.Á. Ástand Varðv.g. Hofundur (ark/sm/bygg)

Könnunarskrif	nb	Samaskið	77	42	1913	Opisölv	stærð	3	1	2	3	3	1	Rögnvaldur Ólafsson húsafröðunarsj. (ark)	1
Hafnarbraut 39	Ris-hús	34	20	1897	plnivelt	timbur	2	2	1	1	2	1	2		1
Hafnarbraut 22	Gunnarshús	37	21	1940/1900	lb+Sjð	timbur	3	1	1	2	2	5	2		1
Hofbæjsta 1	Steinhusið	39	23	1911	Þröngst	steinsteypa	2	1	2	3	3	2	2	Jón Guðm. & hla. Tunguþróf (sm)	1
Könnunarskrif 30	Stöðin	74	40	1923	lb+Op	timbur	4	2	2	3	2	3	2	Arf G. Magnússon (bygg)	1
Könnunarskrif 4a	Tómahús	76	41	1914	lb	timbur	2	2	2	2	2	2	2	Jón Guðm. fr. Tunguþróf + Guð. Jónsson (sm)	1
Könnunarskrif 9	Blomshús	84	47	1913	lb+Þm	timbur	2	1	1	1	2	5	2	Guðjón Jónsson snikkari (sm)	1
Könnunarskrif *16	Könnun	94	55	1916	Lanfljóm	timbur	2	1	1	1	1	7	2	Jón Arnason (bygg)	1
															7

Hafnarbraut 7	Gímseljahús	8	4	1947	lb	timbur	2	2	2	2	2	2	3		1
Hafnarbraut 15	Hús Þorsteins Jóns.	11	6	1946	lb	steinsteypa	2	2	2	1	1	1	3	Þorsteinn Jónsson (sm)	1
Hafnarbraut 29	Örnshús	24	11	1935	lb	timbur	3	3	2	2	2	2	3	Valdimar Guðmundsson (sm)	1
Hafnarbraut 18	Guðónshús	28	16	1927	lb	steinsteypa	2	2	2	3	3	3	3	Guðjón Jónsson snikkari (sm)	1
Hafnarbraut 20	Kristínshús	33	19	1929	lb	timbur	3	4	2	3	4	4	3	Guðjón Jónsson og Valdimar Guðm. (sm)	1
Næmi Tungu	Ra/Maleys	38	22	1929	lb+Sjð	timbur	4	2	1	2	3	3	3	Jón "almáttugi" (sm)	1
Hofbæjsta 9	Hús Magn. Lýðes.	48	30	1931	lb	steinsteypa	2	2	2	2	2	2	3	Guð. Jóns. snikkari Valdim. Guðm. (sm)	1
Könnunarskrif 1	Althersshús	60	37	1925	lb	timbur	2	2	1	2	4	4	3	Magnús Magnússon (sm)	1
Könnunarskrif 2a	Rís-sjúkshús	70	38	1915	Sjáflak	timbur	3	1	2	3	5	3	3	Guðjón Jónsson frá Þorlæyn (sm)	1
Hofbæjsta 5	Benediktshús	46	28	1926	lb	timbur	3	3	3	3	1	3	3	Guðjón Jónsson snikkari (sm)	1
Hofbæjsta 7	Hjallshús	47	29	1922	lb	timbur	3	2	3	2	4	3	3	Hjalti Steingrímsson (sm/bygg)	1
Könnunarskrif 5	Hús Jón söðla	78	43	1924	lb	timbur	3	3	3	3	2	2	3	Hjalti Einarsson (sm)	1
Könnunarskrif 7a	Laukshús	80	45	1903	lb+Op/Sjð	timbur	3	1	1	1	3	3	3		1
Könnunarskrif *14	Guðubæstafan	91	52	1944	Mennir	steinsteypa	2	2	2	2	6	3	3	Hjalti Einarsson (sm)	1
Vísbraut 0	Holmraukur	108	67	1915	Sjáflak	stól	2	1	2	2	1	2	3		1
Brekkuvegata 4	Félagshúsið	98	59	1945-46	Mennir	bygg	3	1	4	1	4	4	3		16

Alls

24

Brunaæfingn á Hólmavík.

DV-mynd Guðfinnur

Brunaæfing á gömlu húsi

DV, Hólmavík

Vel þótti þessa í veiði fyrir slökkvilið staðarins þegar húsið að Hafnarstræti 4 var eyðilagt með því að kveikja í því. Allt var skipulagt og undirbúið í þeim tilgangi að æfingin væri að sem bestum notum þegar slökkviliðin eru í hýðlum fólks og miklu skiptir að ganga fram án hlta og mistök mega helst ekki henda hjá nokkrum manni. Nokkrir úr slökkviliðinu æfðu reyklöfun sem var óvenjuleg upplifun fyrir suma. Margir hafa þó verið þátttakendur á námskeiðum Slysevagnfélagsins um björgun

og kunna vel til verka.

Húsið sem eyðilagt var gekk undir nafninu Litlu-Hella - einnig eftir að götuheiti voru tekið upp. Það var reist 1801. Þó að húsið væri ekki stórt hjó þar fyrir á örum oftast margt manna eins og þá var algengt. Lengst af bjuggu þar hjónin Kári Sumarliðason og Helga Jónsdóttir með börn sín, auk vandalaðna. Húsið stóð á sjávarbakkanum, einna yst húsa í kaupvanginu, og heilsaði gestum staðarins vinsalega eins og lúðar þess. Staðið hafði til á annan árstag að rífa það en jafnan kom hið nýja leigenda í veg fyrir það. Síðustu mánuði hafði það staðið autt.

-GP

SVONA GETUR FARÍÐ EF HÚSAKÖNNUN DREGST Á LANGINN !!

(Litlu Hella hefur farið í flokk húsa með hátt varðveislumat vegna mikils umhverfisgildis)

DV 28. Desember 1998

HÚSAKÖNNUN HÓLMAVÍKUR

KÖNNUN OG MAT Á HÚSUM

HÚSASKRÁ
(hús byggð fyrir 1957)

YFIRLIT

Mat á varðveisluþjálfð húsa

Gentlar eru "einkunnir" frá 1 niður í 9 fyrir eftirfarandi gildi:

1. Byggingarlist
2. Menningarsögulegt gildi
3. Umhverfisgildi
4. Úpprunalegt ástand
5. Tæknilegt ástand
6. Varðveislugildi

p.e. hvernig húsið er metið frá sjónarmiði byggingarlistar
 p.e. hvernig hvaða þýðingu húsið hefur fyrir menningarsögu svæðisins eða landsins.
 p.e. hvaða þýðingu það hefur fyrir náslasú umhverfi sit, t.d. götumynd.
 p.e. hvort húsinu hafi mikið verið breytt frá upprunalegu byggingarlisti.
 p.e. í hvaða almennu tæknilegu ástandi húsið er
 Hér er gefin hollðar einkunnir sem m.a. byggir á ofangreindu mati þar sem flok 1, 2 og 3 veita þýngst.

Halt varðveislugildi
 Miðlungs varðveislugildi
 Lágt varðveislugildi

1 til 3
 4 til 6
 7 til 9

Ath. Þau húsi sem lúfa þarman flokks teljast styrkraef úr Húsafróðanarkóða.

HOLMAVIK													
HUSAKÖNNUN													
HUS BYGGÐ FYRIR 17. JÚNÍ 1957 (hús / fyltum reitum standa enn og eru tekið inn í könnunina)													
Gata og nr.	nr.	Heiti	skr.	eyð.	Byggjár	Notkun	Byggjefni	Bylist	Mann.	Umhv.	Uppr.l.	Astand	Varðv.g.
Utan Hafnarbrautar													
v. Sandur		Smábáðahöf	1		?	Sjá	torf						Höfundur (ark/eml/byggj)
A Höfða		Bær Sig. kinnjasm	2		1884-88	lb	torf						Kállanestandiur ?
HAFNARBRAUT													
Hafnarbraut	2	Sýslumannahúsið	3	1	1940	lb+Op	limbur	4	3	1	3	1	4
"Hafnarbraut" *1*		Bær Ásg Snæbj. s.	4		1878-83								Hmr / Guð. Barmúlfr. / Gist. Pólas (ark)
Hafnarbraut	1	Hvöl	5	2	1933	lb	limbur	3	5	2	0	2	5
Hafnarbraut	4	Líða Heiða	6	3	1931-1998	lb	limb./kusk.						Hjalli Einarsson (eml)
Hafnarbraut	5	Áttus Líða Heiða	7		1931-80	Lan./fóð	limbur						Ingimundur Guðmundsson (byggj)
Hafnarbraut	7	Gífneyjarhús	8	4	1947	lb	limb./kusk	2	2	2	2	2	3
Hafnarbraut	9	Fjarhús Skúlness	9		1954-81	Lan./fóð	limbur						
Hafnarbraut	11	Sögundah. Þorst. J.	10	5	1950	lön./verkst	limbur	7	5	6	4	3	7
Hafnarbraut	15	Hús Þorst. Jónss.	11	6	1946	lb	steinsteypa	2	2	2	1	1	3
Hafnarbraut	17	Hús Guðm. Jónss.	12	7	1948	lb	steinsteypa	4	4	3	2	1	5
Hafnarbraut	19	Hús Vilh. Sigurðs.	13		1944-78	lb	limb./lebst						Hjall Einarsson/Valdm. Guðm. (eml)
Hafnarbraut	21	Hús Guðm. Jón.	14	8	1944	lb	limbur	6	6	5	7	2	7
Hafnarbraut	23	Líða-Hvammur	15	9	1942	lb	limbur	5	6	3	4	3	6
Hafnarbraut	6	Furuvelli	16	10	1946	Sjá/fóð	limbur	6	5	6	5	5	7
Hafnarbraut	25	Rósnúfs	17		1933-79	lb	steinsteypa						Guðm. Jónsson snúvar (eml)
Hafnarbraut	14	Líðarbrúðskúli	18		1950-?	Sjá/fóð	steinsteypa						
Hafnarbraut	14b	Blavog	19		1953-?	Sjá/fóð	limbur						

Gata og nr.	nr.	Helli	skv. eyð.	Byggj.ár.	Notkun	Byggj.efni	By list	Menn.	Umhv.	Uppr.l.	Ástand	Varðv.g.	Höfundur (arkísemibýggj)
Hafnarbraut		Báru, skúr	20			timbur							
Hafnarbraut	27	Klæð	21	1930-70	lb	timbur							
Hafnarbraut	16a	Íshús	22	1929-50	Sjá í skv. forð								Jóhann Þorsteinsson (Byggj)
Hafnarbraut	16c	Heyhödur	23	1940-50	Lan í hús	timbur							Valdimar Guðmundsson (arkísemibýggj)
Hafnarbraut	29	Ormskus	24	1935	lb	timbur	3	3	2	2	2	3	Valdimar Guðmundsson (sm)
Hafnarbraut	16	Hús Árna Gessu	25	1935	lb	timbur	6	5	2	6	2	4	Haraldur Guðjónsson (Byggj)
Hafnarbraut	31	Smíðastöðin	26	1935	B+Op	steinsteypa	4	2	2	3	2	5	Sigmundur Halldórsson (sm)
Hafnarbraut	33	Hús Raim Ríkiss	27	1963	B+Op	steinsteypa	3	3	2	4	3	5	Porgj. Sigurðsson (sm)
Hafnarbraut	18a	Skovenkistastöð	28	1927-7	B+Op	timbur	4	3	3	3	3	4	Guðjón Jónsson snikkari (sm)
Hafnarbraut	18	Guðjónshús	29	1927	lb	steinsteypa	2	2	2	3	3	3	Guðjón Jónsson snikkari (sm)
Hafnarbraut	35	Þorðarhús	30	1935(33)	lb	timbur	3	5	3	3	3	4	Valdimar Guðmundsson (sm)
Hafnarbraut	37	Lofthús	31	1933	lb	steinsteypa	3	4	3	3	3	4	Valdimar Guðmundsson (sm)
Hafnarbraut	37b	Hús Önnu Einarss	32	1920-1961	lb	timbur							Hilmar Einarss. Þekkt (hútt að Trélagi)
Hafnarbraut	20	Kristínaborgarhúll (Jónshús)	33	1929	lb	timbur	3	4	2	3	4	3	Guðjón Jónsson og Valdimar Guðm. (sm)
Hafnarbraut	39	Rís-hús	34	1897	Pjónveit	timbur	2	1	1	2	1	2	
Hafnarbraut	39b	Ísfrú	35	1897-1980	Sjá í skv.	timbur							
Hafnarbraut	39c	Fjós og hlada	36	1897-1940	Lan í hús	forð							
Hafnarbraut	23	Gunnarshús	37	1940(1900)	lb+Sjá	timbur	3	1	2	2	5	2	

Gata og nr.	nr.	Heiti	skr.	eyð.	Byggjár	Notkun	Byggjefni	Bylist	Menn.	Umhv.	Uppr.l.	Astand	Varðv.g.	Höfundur (ark/smi/byggj)
HÖFDAGATA OG "NEDRI TANGI"														
Nedri Tangi	"1"	Raðaleysi	38	22	1929	lb+sja	limbur	4	2	1	2	3	3	Jón "almáttugi" smi
Höfdagata	1	Steinhusó	39	23	1911	Þingist	steinsteypa	2	1	2	3	2	2	Jón Guðm.s he Tungugróf (smi)
Höfdagata	1a	Skur Guð Bryn]	40		-1910-90	Veirgey	limbur							
"Nedri Tangi"	"2"	Höfðstragð	41	24	1927-2000	Sjáútg	limbur	4	1	3	2	5	3	
Höfdagata	3	Húskofi			1929 ?	Þingkaupf	limur ?							
Höfdagata	3	Kaupfélagó	42		1962-31	Þingkaupf	limbur							
Höfdagata	3	Kaupfélagó	43	25	1934	Þingkaupf	steinsteypa	7	2	4	4	2	7	Guðjón Magnússon (smi)
"Nedri Tangi"	"3"	Pakkhusið (kaupf.)	44	26	1925	Þingkaupf	steinsteypa	3	2	2	1	4	4	
"Nedri Tangi"	"4"	Austurhusið	45	27	-1933	Þingkaupf	steinsteypa	5	4	3	3	3	5	
Höfdagata	5	Benediktshús	46	28	1926	lb	limbur	3	3	3	3	1	3	Guðjón Jónsson smi (smi)
Höfdagata	7	Haltanús	47	29	1922	lb	limbur	4	2	3	2	4	3	Hjalti Sveinfríðsson (smi/byggj)
Höfdagata	9	Hús Magn Lyðsa	48	30	1931	lb	steinsteypa	3	2	2	2	2	3	Guðjón Jónsson smi+Valdim Guðm. (smi)
Höfdagata	11	Hús Magn Hald s.	49	31	1933	lb	steinsteypa	7	5	3	5	2	7	Magnus Halldórsson (byggj)
Höfdagata	13	Hús Guðm tra Bor	50	32	1937	lb	steinsteypa	6	4	3	4	2	7	Guðmundur Guðmundsson (byggj)
Höfdagata	2	Höfði	51	33	1939	lb	steinsteypa	4	4	1	2	2	5	Guðmundur Sveinsson (byggj)
Höfdagata	"15a"	Fiskmólsverksm.	52	34	1948	Sjáfskv	steinsteypa	3	3	2	2	7	4	Þorsteinn Jónsson (smi)
Höfdagata	"15b"	Beitarhús	53		lífr 1930	Lanljám	torf							
"GORGATA"														
"Gorgata"	"1"	Hús Guðm.Jónss.	54		1930-63	lb	limb.							Guðmundur Jónsson (byggj)
"Gorgata"	"2"	Fyrirhusið KSH	55		1936-70	Sjáfskv								
"Gorgata"	"3a"	Sveinagjó	56	35	1953	Þinnspen	steinsteypa	4	3	5	3	2	6	
"Gorgata"	"3b"	Fjarnétt	57		1950-60	Lanljám	limbur							

Gata og nr.	nr.	Helti	skv. evð.	Byggj.ár.	Notkun	Byggj.efni	Bylist	Menn.	Umhv.	Uppgr.L.	Astand	Varðv.g.	Höfundur (arkísmi/byggj.)
"Gorgata"	"4"	Státurhus V/S	59	1920-31	Lanóðir	limbur							Hjalte Einarsson
"Gorgata"	"4"	Státurhus KSM	59	1932-80	Lanóðir	limbur							Hjalte Einarsson, Hjalte Stóringr s. (smi)
"Gorgata"	"5"	Piparnýllan	60	1921-63	lb	limbur							Hjalte Einarsson/Magn. Magnúss. (smi)
"Gorgata"	"7"	Gudýdinshus	61	1913-68	lb	limbur							Magnús Magnússon (smi)
"Gorgata"	"9"	Glaumbær	62	1923-72	lb	limbur							
"Gorgata"	"11"	Strýma	63	~1940-72	lb	limbur							Sigurðir Áskelsson (byggj.)
"Gorgata"	"11b"	Hesthus	64	1926-7	Lanóðir	limbur							
"Gorgata"	"13"	Mannasarnhus	65	~1939-72	lb	limbur							
"Gorgata"	"15"	Perlingshus	66	~1930-72	Lanóðir	limbur							
"Gorgata"	"17"	Smíðahúsið	67	1936	Misverkst.	limbur	6	3	5	3	5	7	Gudm. Gudmundsson frá Bæ (byggj.)
"Gorgata"	"19"	"Strækthúsið"	68	1946-9	Sjálfiskv.	braggi							
KÖPNESBRAUT													
Köpnesebraut	1	Albertshus	69	1925	lb	limbur	2	2	1	2	4	3	Magnús Magnússon (smi)
Köpnesebraut	2a	Rila-sláturhus	70	1915	Sjálfiskv.	limbur	3	1	2	3	5	3	Ólafur Jónsson frá Birtýrni (smi)
Köpnesebraut	2b	Langekur	71	1895-1960	Þynver	limbur							
Köpnesebraut	2c	Hraðfrystihús	72	1943	Sjálfiskv.								ath ekki tekið með þar sem það sést ekki
Köpnesebraut	2d	Rafstöðin		1920-44	Tönnuaf	stensiþýpa							Jón Gudmundsson frá Tunguþróf (smi)
Köpnesebraut	3a	Tryggvaskáli	73	~1945	lb	steypthúsi	3	3	3	2	3	4	Tryggvi Samuelsson (byggj.smi)
Köpnesebraut	3b	Stöðin	74	1903	lb+Op	limbur	4	2	3	3	3	2	Ás G. Magnússon (byggj.)
Köpnesebraut	3ba	Ullhus	75	~1930	Lanóðir	limbur							
Köpnesebraut	4a	Tomasshus	76	1914	lb	limbur	2	2	2	2	2	2	Jón Guðm. fr Tunguþr. + Guð. Jónss. smi (smi)
Köpnesebraut	4b	Barnast/Bókavist.	77	1913	Op.stovv	stensiþýpa	1	1	2	3	3	1	Ragnvaldur Ólafsson húsnæðisari (ark)
Köpnesebraut	5	Hús Jón söla	78	1924	lb	limbur	3	3	3	2	2	3	Hjalte Einarsson (smi)

Gata og nr.	nr.	Heiti	skr. eyð.	Byggj. ár	Notkun	Byggj. efni	Bylist	Menn.	Umhv.	Uppr.L.	Astand	Varðv.g.	Höfundur (ark./smi./byggj.)
Kópnesbraut	6	Bryndísbrú	79	44	1931	lb	steinsteypa	6	4	6	3	6	Bryndís Bryndísson (byggj.)
Kópnesbraut	7a	Læknesbrú	80	45	1903	lb+Opplu	lmbur	3	1	3	3	3	
Kópnesbraut	7b	Súkríkyl	81	45	1911	Opplu	lmbur						
Kópnesbraut	8a	Lækbrú	82		1930-85	l	lmbur						Hjalti Steingrímsson
Kópnesbraut	8b	Hlaðan	83	48	1940	Larvhlð	lmbur	6	3	2	6	7	Kristinn Sigurðsson (byggj.)
Kópnesbraut	9	Björnsbrú	84	47	1913	lb+Pjn	lmbur	3	1	2	5	2	Guðrún Jónsson smíkkur (smi)
Kópnesbraut	10	Stenholt	85	48	1935	lb	lmbur	5	3	3	3	6	
Kópnesbraut	11a	Hús Ingimundar Ingimundar	86	49	~1930	lb	lmbur	5	3	5	2	6	
Kópnesbraut	11b	Hús Magn Hóris	87		1944-63	lb	lmbur/steyp						
Kópnesbraut	11c	Hús Ág O. Sig.	88		~1943-60	lb	lmbur						
Kópnesbraut	12	Hús Gunnar Magn.	89	50	1948	lb	lmbur	8	5	5	4	9	
Kópnesbraut	*13*	Talhljóð	90	51	1950	Men/br	lmbur/steyp	6	2	2	6	6	Oli E. Björnsson (ark.)
Kópnesbraut	*14*	Gulubólshósti	91	52	1944	Men/br	steinsteypa	2	2	2	6	3	Halti Einarsson (smi)
Kópnesbraut	17	Þrostabúðastöðin	92	53	1953	lb+Men	steinsteypa	2	2	2	2	4	Gunnar Ólafsson (ark)
Kópnesbraut	21	Dvöl	93	54	1938	lb	lmbur	4	2	3	2	4	Halti Einarsson (smi)
Kópnesbraut	*16*	Kópnes	94	55	1916	Larvhlð	lmbur	2	1	1	7	2	Jón Arnason (byggj.)
Kópnesbraut		"Mykjunar"	95	56	?	Larvhlð	lmbur	4	2	1	4	5	
STÓK HUS OFAN VÍÐ KÓPNESBRAUT 7 OG 9													
		Snæfell	96	57	1939	lb	steinsteypa	5	5	5	2	7	Þorgeir Sigurðsson (smi/byggj.)
		Brúðarborg	97	58	1952	lb	steinsteypa	5	3	2	7	6	Kjartan Jónsson (smi)
BREKKUGATA													
Brekkuþéla	4	Felagshelminn	98	59	1915-46	Men/br	brugg	3	1	1	4	3	

Gata og nr.	nr.	Helti	skr.	eyð.	Byggj.ár	Notkun	Byggj.efni	By. list	Menn.	Umbv.	Uppr. l.	Astand	Varðv. g.	Höfundur (ark/smi/byggj)
BRUNNGATA														
Brunnigata	5 af 3	Völundarhlús	99											
Brunnigata	1	Hús Magn. Jóns.	100	60	1937	lb	timbur	4	4	3	3	3	5	Magnús Jónsson (byggj)
Brunnigata	3	Hús Ragn. Valdm.	101	61	1942	lb	timbur	7	6	4	5	3	7	Kjartan Jónsson (byggj/smi)
Brunnigata	4	Hús Pó. Sveinbj. s.	102	62	1945	lb	steinsteypa	3	4	2	4	2	5	Þorsteinn Jónsson (smi)
Brunnigata	5	Hús Guðm. Björgv.	103	63	1943	lb	timbur	4	3	3	3	3	5	Guðmundur B. Blamason (byggj)
Brunnigata	7	Hús Valdm. Guðm.	104		1938-94(?)	lb	steinsteypa							
BORGARBRAUT														
Borgarbraut	2	Hús Jóh. Bergsv. s.	105	64	1947	lb	steinsteypa	3	3	2	4	3	8	Þorsteinn Jónsson (smi)
Borgarbraut	4	Hús Guðm. + Gúst.	106	65	1948	lb + Þríviga	steinsteypa	6	3	4	5	3	7	Björn Guðm. s. frá Bök (sm)
Borgarbraut	6	Læknibúst. (Sjúkrah.)	107	66	1948	lb + Ophefuk	steinsteypa	3	3	3	4	3	5	Húsam. rik. Guðjón Samúelsson (ark)
VITABRAUT														
Vitabraut	0	Hólmakurvið	108	67	1915	Sjálfm. stú		2	1	2	1	2	3	
Vitabraut	11	Verkamannabústaður	109	68	1949	lb	steinsteypa	5	3	4	3	5	6	
Vitabraut	13	Verkamannabústaður	110	68	1949	lb	steinsteypa							
Vitabraut	19	Um. s. Böðlum	111	69	1946	lb	steinsteypa	4	3	3	3	3	5	Kjartan Jónsson (byggj/smi)
Vitabraut	21	Sólvangur	112	70	1946	lb	steinsteypa	5	3	2	3	3	5	Hjalti Steingr. s. Þorður Guðm. (byggj)
SKÓLABRAUT														
Skólabraut	20	Baráskólinn	113	71	1946-7	Op/ke	steinsteypa	4	3	3	3	3	6	Húsam. rik. Guð. Samúelsson (smi)
Skólabraut		Vainsgæymir	114		1954	Tinnvinn	stál							

FYLGIRIT

HÚSAKÖNNUN HÓLMAVÍKUR

KÖNNUN OG MAT Á HÚSUM

NÚSTANDANDI HÚS BYGGÐ FYRIR 1957

Gata ehf-arkitektapjónusta

Arinbjörn Vilhjálmsson arkitekt

BÆJA-OG HÚSAKANNANIR

MATSLYKILL VIÐ SKRÁNINGU OG MAT Á EINSTÖKUM HÚSUM

Ath. Margt í þessari skráningaraðferð er okkar útfærsla á leiðbeiningum Húsafríðunarnefndar

NOTKUN HÚSS

1	Íbúð	Íb	Íb2, Íb3 ...o.s.f.v.
	(+fjöldi)		
	a. Geymsla íbúðar		/geym
	b. Frístundahús		/fríst
	c. Opinber bústaður		/opbúst/
2	Þjónusta	Þjn/	
	a. Verslun		/ver
	b. Kaupfélag		/kaupf
	c. Einstaklingsþjónusta		/einstkl
	d. Gisting		/gist
	e. Veitingastaður		/veit
	f. Flutningar		/flutn
	g. Skrifstofur		/skrfst
3	Opinber þjónusta	Op/	
	a. Kennsla		/ke
	b. Sjúkrastofnun		/sjúk
	c. Póstur/sími		/p+s
	d. Löggæsla		/lög
	e. Stjórnýsla		/stjórni
	f. Elliheimili		/ellih/
4	Menningarstarfsemi	Men/	
	a. Kirkja		/kirkj
	b. Félagsheimili		/fél
	c. Kvikmyndahús		/bíó
	d. Íþróttamannvirki		/íþr
5	Íðnaður	Íðn/	
	a. Verksmiðja		/fabr
	b. Verkstaði		/verkst
	c. Smiðja		/smið
6	Sjávarútvegur/Siglingur	Sjá/	
	a. Fiskverkun		/fiskv
	b. Útgerðaraðstaða		/útg
	c. Hafnarmannvirki		/höfn
7	Landbúnaður	Lan/	
	a. Fjós		/fjós
	b. Fjárhús		/fjárh
	c. Hlaða		/hlð
	d. Hesthús		/hest
	e. Skemuna		/ske
	f. Kjötverkun		/kjöt
8	Tækni	Tkn/	
	a. Rafsið		/rafst
	b. Vatnsaflsvirkjun		/virkj
	c. Heimavirkjun		/hvirkj
	d. Spennistöð		/spenn
	e. Vatnsveita		/vtn
99.	Annað		

MAT Á VARDVEISLUGILDI (Ath. Matið miðast við núverandi útlit)

6. Byggingarlist

Hlutföll
Samsvörun útlits og einstakra byggingarluta
Samspil forms efnis og notagildis
Breytingar
Höfundur

7. Athugasemdir við lið 6

8. Menningarsögulegt gildi

Staðbundin byggingarhefð
Stefna í byggingarlist
Staða innan stefnunnar
Tæknilegar nýjungar þess tíma
Sögufrægir atburðir
Mikilvægi í sögu staðarins
Dæmigert

9. Athugasemdir við lið 8

10. Umhverfisgildi

Lega innan heildarmyndarinnar
Lega innan götumyndar
Lega í landslagi
Lega á lóð
Gæði lóðar

11. Athugasemdir við lið 10.

12. Upprunalegt ástand

Upprunaleg heildarmynd
Byggingarlag
Yfirborð útveggja og þaka
Gluggar
Skreytingar
Nýting
Gæði breytinga

13. Athugasemdir við lið 12.

14. Tæknilegt ástand

Viðhald
Almennt tæknilegt ástand

15. Athugasemdir við lið 14.

16. Varðveislugildi

Frá 1 til 9 (1-4 styrkhæf)	
1-2-3	Hátt varðveislugildi
4-5-6	Miðlungs varðveislugildi
7-8-9	Lítið varðveislugildi

17. Ræstuðningur varðveislumats

BYGGINGARLÝSING

23. Byggingarlág

1.	Ein hæð	1H	
	a. og kjallari		/kj
	b. og ris		/ris
	c. og portbyggt ris		/po.ris
2.	Tvær hæðir	2H	
	a. og kjallari		/kj
	b. og ris		/ris
	c. og portbyggt ris		/po.ris
3.	Þrjár hæðir o.s.f.v.	3H	
99.	Annað		

24. Undirstaða

1.	Hlaðin	Hla/	
	a. Úr hraungrýti eða grjóti		/grj
	b. Í múr		/múr
2.	Steinsteyp	St.st/	
	a. án yfirborðsmeðhöndlunar		/hrá
3.	Múrhuðun (Pússun)	Pús/	
	a. slétt pússning		/slétt
	b. steinuð pússning		/stein
	c. hraunað yfirborð		/hraun
	d. munsturpússning		/munst

25. Frágangur útveggja

1.	Timburklæðning	Tmbr/	
	a. listapil (listasúð)		/listap
	b. slagpil		/slagp.
	c. lóðréttur panell		/lód.pan
	d. vatnasklæðning		/vatnaskl.
	e. skarsúð		/skars.
	brunavarnarveggur í austur, vestur...		/brandv/au {ve,su,no}
2.	Málmklæðning	Mlm/	
	a. bárujárn		/bár
	b. hamrað járn		/hamr
	c. slétt járn		/slétt
3.	Múrhuðun (Pússning)	Pús/	
	a. slétt		/slétt
	b. steinuð		/stein
	c. hraunuð		/hraun
	d. munstruð		/munst
	forskað		/forsk
4.	Steinsteypa	St.st/	
	a. án yfirborðsmeðhöndlunar		/hrá
	b. máluð		/mál
5.	Pappi	Pappi	
6.	Skífur	Skí/	
	a. tígullaga		/tíg
	b. fiskaroð		/fisk
	c. ferkantað		/ferk
7.	Hlaðinn	Hla/	
	a. tilhoggið grjót		/hogg
	b. náttúrulegt grjót		/nátt
8.	Torðveggur	Trf	
	a. strengur		/str
	b. klömbruhnaus		/klmbr
	c. grjótveggur		/grj
9.	Plastefni	Plst	
10.	Steniklæðning	Steni	
99.	Annað		

26. Þakgerð

1.	Hátt ris	Há ris/	
2.	Lágt ris	Lá ris/	
3.	Gaflsneitt	/gaflsn./	
4.	Valmupak	Valm/	
5.	Mansarð	Mans/	
6.	Einhalla >15°	Einh/	
7.	Skúrþak <15°	Skúrþ/	
8.	Flatt	Flatt/	
	borðakjölur		//bo.kj.
	rennur og niðurföll		//r+n
99.	Annað		

27. Þakefni

1.	Málmur	Mlm/	
a.	bárujárn	/bár	
b.	sðrar mótaðar plötukl.	/annað	
c.	slétt járn	/slétt	
d.	kopar	/kopar	
e.	zink	/zink	
2.	Timbur	Timbr/	
a.	rennisúð (reisisúð)	/rennis.	
b.	skarsúð	/skars.	
c.	listasúð	/listas.	
3.	Pappi	Pappi	
4.	Skífur	Skí/	
a.	tígullaga	/tíg	
b.	fiskaroð	/fisk	
c.	ferkantað	/ferk	
5.	Þaksteinn	Þakst.	
6.	Torf	Torf/	
a.	á hellum	/hella	
b.	á hrís	/hrís	
c.	á reisisfjöl	/reisisfj	
d.	á skarsúð	/skars	
99.	Annað		

28. Kvistir

1.	Upp frá útvegg	Vegg/	
2.	Í þakfleti	Þak/	
a.	risþak	/ris	
b.	einhalla þak	/einh	
c.	hogadregið	/bogi	
d.	valmalag	/valm	
e.	hrynukvistur	/hryn	
	míðjukvistur		//míkvst
99.	Annað		

29. Þakluggar

1.	Pottjárn	pott	
2.	Blíkk	blíkk	
3.	Velux	velux	
4.	Plast	plast	
99.	Annað		

30. Þakkantar

1.	Sýnilegir sperruendar	Sperrue/	
a.	útskornir sperruendar	/skraut	
2.	Klæðdir sperruendar	Kassi/	
a.	með skrautlistum	/skraut	
3.	Steyptur kantur	Steyptur	
4.	Enginn	Enginn	

31. Hurðir

1.	Hilfðarhurðir	Hle/	
2.	Fulningahurð	Fuln/	
3.	Klædd hurð	Klædd/	

		Gluggi í hurð Gluggi ofan dyra	/glu í h /glu o.d.
99.	Annað		
32. Gluggar			
1.	Lóðréttur póstur, ein eða tvípósta		1Pst/ 2Pst/
a.	smárúðottur 1740-1930		/smárúð
b.	6 rúðarninni 1740-1890		/6rúð
c.	3 rúða ramma 1800-1930		/3rúð
2.	Krosspósta, ein eða tvípósta		1Kr/ 2Kr/
a.	2 rúða í neðri ramma 1800-1930		/2rúð.n.r.
b.	1rúða í neðri ramma 1860-1930		/1rúð.n.r.
c.	efri ramma smárúðottur 1905-1930		/smár.e.r.
d.	neðri ramma smárúðottur 1905-1930		/smár.n.r.
3.	T-pósta 1890-1930, ein- eða tvípósta		1T/ 2T/
a.	2 rúður í neðri ramma		/2rúð.n.r.
b.	1 rúða í neðri ramma		/1rúð.n.r.
c.	efri ramma smárúðottur		/smár.e.r.
4.	Bogadregnir		Bg/
a.	smárúðottir		/smárúð
b.	krosspósta		/kross
c.	ein- eða tvípósta		/1Pst /2Pst
5.	Aðrir póstgluggar 1930-60		Póst30-60
a.	horngluggar		/hornglu
6.	Póstalausir gluggar 1950-		Póstalaus 50-
7.	Breyttir gluggar		Breytt
	glar einfalt, tvöfalt, mixað		/gl-1 /gl-2 /gl-mix
99.	Annað		
33. Sérstakir byggingarhlutar			
1.	Turn		/trn/
2.	Skorsteinn		/skorst/
3.	Svalir		/sval/
4.	Útskot		/útsk/
5.	Viðbygging		/viðb/
6.	Sól-eða vetrarstofa		/sólst/
7.	Tröppur		/trp/
8.	Steypt skyggni		/st-skgn/
9.	Bíslag		/bisl/
10.	Framskotsgafl		/framsga/
99.	Annað		
34. Skreytingar			
1.	Sökkull munsturpóssaður		/skl-munst/
2.	Hæðaskíslistar		/hæð.sk.list/
3.	Bjórur		/bjór/
4.	Gluggafaldar		/gl.fald/
5.	Dyráfaldar		/dy.fald/
6.	Vatnsbretti		/vatnsbr./
7.	Sökkulbretti		/skl-br/
8.	Hornsúlur		/hnsúl/
9.	Vindskíðar		/vindski/
10.	Skraut undir þakskeggi(kverk)		/kvrkskr/
11.	Krappar		/krapp/
12.	Fánastöng (áföst)		/fnggst/
13.	Raðbogaborð (undir burstum)		/raðb.bo/
14.	Myndskreyting á vegg		/myndskrf/
99.	Annað		
35. Byggingarstíll			
1.	Torfhús		Torfh/
a.	án stafnpils		/algert
b.	með stafnpili		/stafnpil
2.	Steinhús		Steinh./
a.	Barrok 1760-1780		/barrok
b.	Klassík 1880-1890		/klass

	c.	Steinbær 1840-1900	/steinbær
3.		Timburhús	Tmbr/
	a.	Danskr 1760-1840	/dansk
	b.	Danskt-Íslenskt 1820-1860	/dan-isl
	c.	Barök 1810-1890	/barok
	d.	Nýklassík 1860-1930	/nýklass
	e.	Svættir 1890-1910	/svætt
	f.	Bárujárns-svættir	/bár-svætt
	g.	Skreytistíll (Júgend)	/júgend
	h.	Einfalt timburhús f.aldarnót	/einf.f.aldam.
	i.	Einfalt bárujárns hús 1900-1930	/bár-einf. f.30
	j.	Einfalt bárujárns hús 1930-	/bár-einf. e.30
	k.	Einfalt bárujárns hús með fúnksáhrifum	/bár-fúnks
4.		Steinsteypuhús	Stst/
	a.	Svættir 1915-1930	/svætt
	b.	Skreytistíll 1915-1930	/júgend
	c.	Nýklassík 1915-1930	/nýklass
	d.	Nýbarökk 1915-1930	/nýklass
	e.	Einfalt hús 1915-1950	/einfalt
	f.	Þjóðernisrómantík 1920-1935	/jónas
	g.	Fúnks 1930-1960	/fúnks
		með valmaþaki	/fúnks/valmi
	h.	Norraent 1950-60	/norraent
	i.	Módenismi 1950-	/móden
	99.	Annað	
36.	Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóðinni		
	1.	Frístandandi	Fríst
	2.	Sambyggt	Samb
37.	Afstaða eða tengsl við nálæg hús		
	1.	Frístandandi en hefur listriena samsvörun við nærliggjandi hús	Fríst-tengsl
	2.	Sambyggt hús um á næsta lóð, einu eða fl.	Samb-1 Samb-2
	3.	Frístandandi án tengsla	Stakt
39.	Umhverfi byggingar		
	1.	Fánaðing	/flggt/
	2.	Smáhús	/smáhu/
	3.	Steyptir veggir	/st.vegg/
	4.	Hlaðnir steinveggir	/hl.vegg/
	5.	Hleðslur	/hleðsl
	a.	Steinar	-st/
	b.	Torf	-trf/
	6.	Trégirðing	/trégirð/
11.		Stétt	stétt
	a.	Nástúrulegar hellur	-nätt.hellur/
	b.	Steyptar hellur	-st.hellur/
	c.	Steypt	-st/
8.		Höggmynd-minnisvarði	Skúlpt/
9.		Grashlettur	Grashl/
9.		Trjágróður	Tré
	a.	Birki	-brk/
	b.	Reynir	-reyn/
	c.	Greni	-gre/
	d.	Ösp	-ösp/
	e.	Runnagróður	-runn/
99.		Annað	

HAFNARBRAUT

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>1</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 2	1 Skráningarnúmer <u>3</u>	
Byggingarár skv.Fm 1940	Byggingar +búskúr 28 m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H/kj/ris	Fermetrar 310 m²	Stærð lóðar 14.000 m²
2 Einkenni, skilgreining Sýslumannshúsið			Breytingar 1964-5 Viðbygging, Húsam.Rík.Hörður Bjarnason		
3 Notkun húss. Op/lögg/sýslum			Höfundur Húsam. Rík. Guðj. Samúelss.og Guðstaf Pálsson nóv.1939		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942:3A og 4A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll þokkaleg,samsvörun þokkaleg,einfaldur stíll				
6 Byggingarlíst	7 Athugasemdir				
3	Tengist stjórnsýsluhlutverki Hólmavíkur frá upphafi.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
1	Lega hússins er góð og hæfir hlutverkinu				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
3	Viðbyggingin mætti vera betri en elsti hlutinn er lítið breyttur.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
1	Vel við haldið				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
4	Fyrst og fremst vegna menningarsögu, gildis og legu				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálægt á byggingarári	20 Heimildir Hólmav.bók.bl. 77	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir manna AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	III/kj/ris	24 Undirstaða	St.st/hrá	25 Úrveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/Láris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Þak/einh
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Þóst30-60	33 Sérst.b.hl.	Trp/sval/skorst/		
34 Skreytingar	gfald	35 Bygg.stíll	Tmbr/bár/einfr.30		

Aðrar upplýsingar

fríst

Húsið stendur á áberandi stað við inngöngu inn í þorpið.

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð
stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús
Flg/Trégrind/Trégre/runn

Nálægt fjöru

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Sýslumannshúsið er nokkuð reisulegt á að lýta og skiptir þar staðsetningin mestu. Lega þess utanvert við þorpið gefur því valdsmannslega stöðu innan bæjarmyndarinnar. Fellur lega hússins skemmtilega saman við hlutverk embættisins sem það hýsir. Byggingin var að hluta til reist úr efni sem fékkst úr íbúðarhúsinu á Kálfaesi sem var rífið árið 1940.

Byggingin er að öðru leyti látlaus en viðbyggingin sunnanvið lýtur það nokkuð. Húsið hefur nýlega verið gert upp. Húsið er hannað á teiknistofu Húsameistara ríkisins og eru þær dagsettar í nóvember 1939 og undirritaðar af Guðjóni Samúelssyni og Gústaf Pálssyni. Teikningu af viðbyggingu árin 1964-65 undirritar Hörður Bjarnason. Yfirsniður við bygginguna var Haraldur Guðmundsson frá Stóru Háeyri á Eyrabakka.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 2	
Heiti hverfis eða þénbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 1	1 Skráningarnúmer 5	
Byggingarár 1933	Byggingar I	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H	Fermetrar 107m²	Stærð lóðar 570m²
2 Einkenni, skilgreining Hvöll			Breytingar Gafi í austur byggður við gluggum breytt 1961		
3 Notkun húss 1. Íb			Höfundur Sniður Hjalti Einarsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-5A			

Mat á varðveislugildi

5		Hlutföll eru þokkaleg en breytingarnar draga úr gildinu. Tígulgluggar listræn viðleitni.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
5		Dæmigert alþýðuhús og breytt eftir þörfum. Hér stóð bær Ásgeirs Snæbjörnssonar.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
2		Hefur þýðingu fyrir gamla götmynd Hafnarbrautar.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
6		Breytingarnar eru miklar frá upprunalegu útliti		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
2		Húsinu er vel við haldið		
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
5		Fyrst og fremst vegna legu sinnar.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár 1933 (1935 í Fm)	19 Nálguin á byggingarlist	20 Heimildir Hólmavíkurbók bls 74	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matsmanna AV

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H	24 Undirstaða	St.st/hrá	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Pakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Póst30-60 (breytt)	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar	Tígulgluggar í risi	35 Bygg.stíll		Tmhr/bár-einf.f30	

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst-tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

græsbl

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er einfalt en snýr öðrum gaffi fram að götu. Það er áberandi við innkomu inn í þorpið. Tíuallaga gluggar eru efst á stöfnum og veita birtu inn á geymslulofi. Húsinu er vel við haldið.

Á þessum stað stóð bær Ásgeirs Snæbjörnsasonar 1878-83 en hann telst oft frumbyggj í Hólmavíkarkauptúni. Athyglisvert er að hjá ÓEB kemur fram að byggingarkostnaður hafi verið 3000 krónur.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi horfins húss

Könnun og mat á húsum

Greining ATH: Þetta hús var brennt niður af slökkviliðinu í desember 1998

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 3	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Hásnúmer 4	Í Skráningarnúmer 6	
Byggingarár 1931	Byggingar 1	Aðal byggingarefni TIMBUR (forskalað)	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 84.8m²	Stærð lóðar 250m²
2 Einkenni, skilgreining Litla Hella			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Ingimundur Guðmundsson byggði		
4 Sveðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-8A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföll góð, litlar breytingar og notagildi ræður byggingarlagi.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
3	Er dæmigert alþýðuhús og lega þess minnir á horfna lífnaðarhætti				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
1	Legu þess hefur mikla þýðingu fyrir götumynd Hafnarbrauta. Myndar "hlid" bæjarins.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
1	Því hefur ekkert verið breytt að ráði frá byggingu.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
5	Undirstaða og múrhað sprungin, gluggar óásjálægir.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
2	Fyrst og fremst vegna legu sinnar, fallegu hlutfalla og menningarsögu stöðu.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breyt byggingarár	19 Hólmur á byggingarár	20 Heimildir Hólmavíkurb. Bls 78	21 Dagsreining skráningar 30.10.97	22 Lippuhafstafir matamanns AV	

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H/poris	24 Undirstaða	1H2/grj	25 Úrveggir	Þús/slét/forsk
26 Þakform	Háris	27 Þakefni	Minn/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	T/Írúð.n.r.	33 Sérst.b.hl.	skorst/bísl		
34 Skreytingar	flggt			35 Byggistíll	Tmb/leinf.e.30

Aðrar upplýsingar

frán

36 Afstaða eða tengsl
við annar hús á lóð

Frásængsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

38 Athugasemdir

Við fjárhæðir neðan götu

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

Laila-Hella hafði mjög sérstaka stöðu í þorpsinu þar sem það var eina hús neðan götu við Hafnarbraut og myndaði einu konar hlíð þorpsins ásamt húsum ofan við götu. Bláfull hússins var falleg og gluggagerð var með T-pöstum og var það eina húsið á Hólmanvík með þeirri gluggagerð. Skorsveinn var mjög reisulegur.

Lega þess við flæðarmál jók á gúldi þess en fé hús á Hólmanvík standa svo nærri sjó í dag eins og mörg þeirra gerðu á dróm áður. Fram til 1980 stóðu árið eina eigenda ofan vegar.

Mikil eftirsjá er að þessu húsi frá menningarsögulegum og þorpsmyndirum sjónarmíðum.

42 Afstaðamynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 4	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 7	1 Skráningarnúmer 8	
Byggingarár 1949 (er eldri)	Byggingar 1	Aðal byggingarefni TIMBUR(forskalað)	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 97,8 m²	Stærð lóðar 625 m²
2 Einkenni, skilgreining Gríneyjarhús			Breytingar 1949 (flutt til Hólm.)		
3 Notkun húss f. íbúðarhús			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-7A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföld góð, einföld efni meðferð, lítlar breytingar.				
6	Byggingarlísi	7	Athugasemdir		
2	Dæmigert alþýðuhús síns tíma, var flutt í heilu lagi á staðinn.				
8	Menningarsaga	9	Athugasemdir		
2	Er mikilvægt fyrir hefðbundna götumynd syðsta hluta Hafnarbrautar				
10	Umhverfi	11	Athugasemdir		
2	Hefur lítið verið breytt í heildina en gluggar mættu vera "réttari".				
12	Upprunaleiki	13	Athugasemdir		
2	Virist vera þokkalegt				
14	Tæknil. ástand	15	Athugasemdir		
3	Fyrst og fremst vegna legu sinnar, góðra hlutfalla og upprunaleika				
16	Varðveislugildi	17	Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár c.a.1930(1949) Fm)	19 Nálgon á byggingarári +/- 10 ár	20 Heimildir Hólmavíkurbók bls.80	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matningar AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/poris	24 Undirstaða	Stst/hrá	25 Útveggir	Pís/slét/forsk
26 Þakform	Háris'	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/ris
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Kr/1rúð.n.r.	33 Sérst.b.hl.	Bísl/skorst		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús
trégröð(horfin)/

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Grímeyjarhús er mjög mikilvægt í götumynd Hafnarbrautar. Meðan Litla-Hella stóð neðan vegar myndaði það einkennandi umgjörð í götumyndinni.

Það var flutt (fléytt á sjó) til Hólmavíkur 1949 frá Hamarsbæli.

Húsið er reisulegt hús þrätt fyrir einfaldleika og hlutföll þess eru falleg. Hluti portris teygir form þess upp á við og gerir það mjóslegið. Viðbyggingin er diemigerð fyrir íbúðarhús tímans fyrir 1930 og hún og form hússins bendir til þess að húsið er eldra en byggingarár segir til um. Má benda á að Glaumbær sem stóð við "Gorgötu" virðist hafa verið mjög svipað hús en það hús var flutt til Hólmavíkur frá Grímsey 1921 svo að Grímeyjarhús gæti verið álíka gamalt.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>5</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 11	1. Skráningarnúmer <u>10</u>	
Byggingarár 1950	Byggingar 1	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 32,5m²	Stærð lóðar 7 m²
2 Einkenni, skilgreining Sögumarkús Þorsteins Jónssonar (sjá Hafnarbraut 15)			Breytingar		
3 Norkun húss lín/verkst.			Höfundar Þorsteinn Jónsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-8A			

Mat á varðveislugildi

7		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
5		Hluti af atvinnusögu Hólmavíkur
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
6		Hluti af gamalli götumynd Hafnarbrautar
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
4		Virðist lítið vera breytt
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3		Virðist þokkalegr
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
7		Helst vegna legu sinnar og aldurs
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálga 4 byggingarár	20 Heimildir Hólmav. b. bls:82
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafr. matsmanes AV

Byggingarlýsing

23 Byggilag	IH/	24 Undirstaða		25 Útveggir	Tmbr
26 Pakform	Láris	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll		Tmbr/einf	

Aðrar upplýsingar

Fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Þorsteinn Jónsson smíður reisti húsið yfir sögunarvél þar sem hann fletti rekaviði.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>6</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 15	Í Skráningarnúmer <u>11</u>	
Byggingarár 1945	Byggingar + bílskúr 21 m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2H	Fermetrar 150 m²	Stærð lóðar 500m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Þorsteins Jónssonar			Breytingar Bílskúr 1961		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Smiður Þorsteinn Jónsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-9A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföll góð,samsvörun góð og breytingar óverulegar.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Gott dæmi um "valmafunks"-hús. Smiður og fyrstu eig. byggði mörg hús á Hölmavík				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Mikilvægt fyrir götunynd Hafnarbrautar, garður dæmigerður og til fyrirmyndar.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
1	Hús og garður mjög upprunaleg.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
1	Öllu vel við haldið.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna byggingarlistar og upprunaleika.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hölmav.bók. bls.86	21 Dagsetting skráningar 30.10.97	22 Upphafstíð matstansinn AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða	Stst	25 Útveggir	Pús/sléttr
26 Pakform	Valm/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar	blikk	30 Þakkantur	steyptur	31 Hurðir	Klædd
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Sval/skorst/ sál		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/fúnks/valma

Aðrar upplýsingar

Frist

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Frist/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Elgg/Trégirð/Tré/bek/gre

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

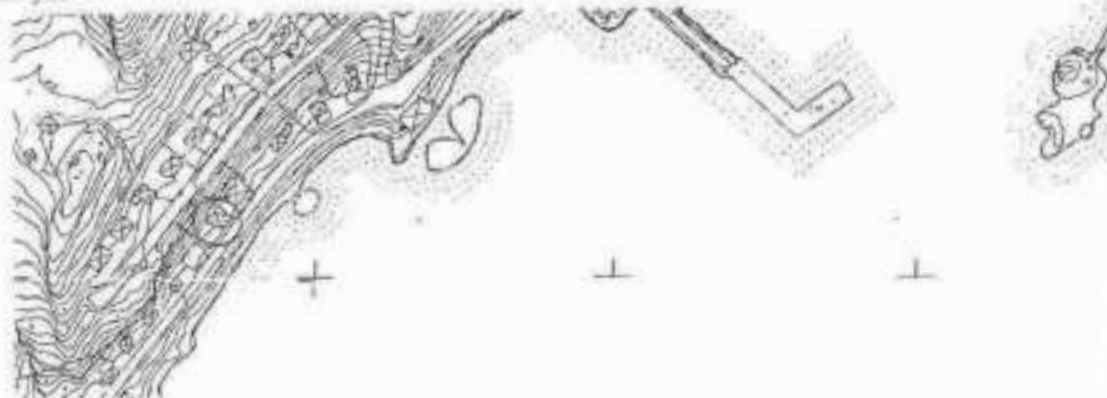
Vel hirtur garður

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Hafnarbraut 15 er gott dæmi um húsagerðarlist upp úr 1940. Dreimigert fankíshús með valmaþaki og virðist vera vel byggt enda var húsbyggjandinn, Þorsteinn Jónsson, húsasmiður og byggði fjölda húsa á Hólmavík. Þetta hús er það fyrsta sem hann byggði þar. Húsið er stílhreint og vel hirt. Lóðin eða garðurinn er skírt afmarkaður með trégrindverki og er þetta fyrsta dæmið á Hólmavík um nýja tíma í skipulagi í kringum íbúðarhús. Lóðinni er vel við haldið, gróður hefur náð sér vel á strík og lýðveldisflaggstöngin er á sínum stað. Húsið er óbreytt frá upprunalegri gerð og full ástæða til að hvetja til þess að því verði haldið óbreyttu.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 7	
Heiti hverfis eða þentubýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 17	1 Skráningarnúmer 12	
Byggingarár 1948	Byggingar 1 (2 íbúðir)	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 272,4m²	Stærð loftar 750 m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Guðmundar Jónssonar ofl			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-11A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll og samsvörun nokkuð góð.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
4		Nokkuð dæmigert valmafunkishús með hornluggum.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
3		Mikilvægt fyrir óbreytta götumynd. Garður dæmigerður
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
2		Virðist lítið sem ekkert breytt.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
1		Virðist mjög gott
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
5		Aðallega sem hluti af heildarmynd Hafnarbrautar.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók. bls.88
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafr. mótunarm. AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða	Stst	25 Útveggir	Pís/slött/
26 Þakform	Valm/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/hár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar	blíkk	30 Þakkantur	Steyptur	31 Harðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Sval/skorst		
34 Skreytingar	ststfald		35 Bygg.stíll	Stst/funkis/valmi	

Aðrar upplýsingar

Fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Flígg/st.vegg/Tré/bark/gre/runn

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

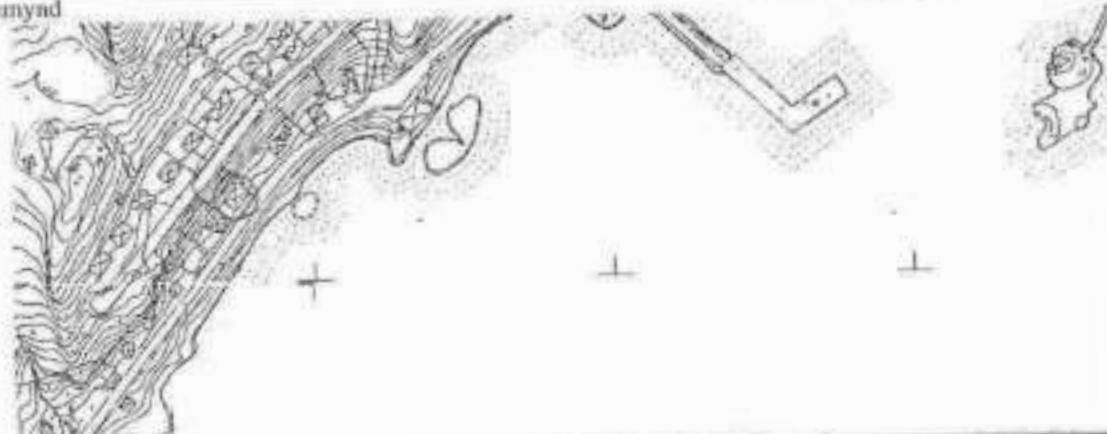
Steypt, kantur og hlíðsúlur v. götu.

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Eins og Hafnarbrant 15 þá er húsið dæmigeri fyrir byggingarmáta fimmta áratugarins. Þessi tvö hús styrkja hvort annað og eru mikilvæg fyrir götumynd Hafnarbrautar. Varðveislugildi þeirra er umtalsvert

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 8	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 21	1 Skráningarnúmer 14	
Byggingarár 1944 (1940)	Byggingar Íb.hús og skúr	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H	Fermetrar 103 m²	Stærð lóðar 574 m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Guðmundar Jóhannssonar			Breytingar Stækkað 1982		
3 Notkun húss Íb			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-12A			

Mat á varðveislugildi

6	Breytingarnar draga mjög úr gildinu. Útskot frekar óvenjulegt.				
6	Byggingarlist	7	Athugasemdir		
6	Tengist sögu kaupfélagsins. Getur ekki talist dæmigert.				
8	Menningarsaga	9	Athugasemdir		
3	Hefur stöðu innan hefðbundinnar götumyndar Hafnargötu				
10	Umhverfi	11	Athugasemdir		
7	Núnað öllu hefur verið breytt				
12	Upprunaleiki	13	Athugasemdir		
2	Virðist gott				
14	Tækni, ástand	15	Athugasemdir		
7	Mest vegna áberandi stöðu í götumynd Hafnarbrautar.				
16	Varðveislugildi	17	Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár 1944 (1940) Fm)	19 Nálgun á byggingarár	20 Heimildir Hólmavíkurbók s:97	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H/kj	24 Undirstaða	Stst/hrá	25 Úrveggir	Mlm/trap
26 Þakform	Láris/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pat30-60	33 Sérst.b.hl.	útsk		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Tmbt/einf.c30		

Aðrar upplýsingar

Fríst

Geymsluskúr á baklóð

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Flgg/Tré/gre/runn

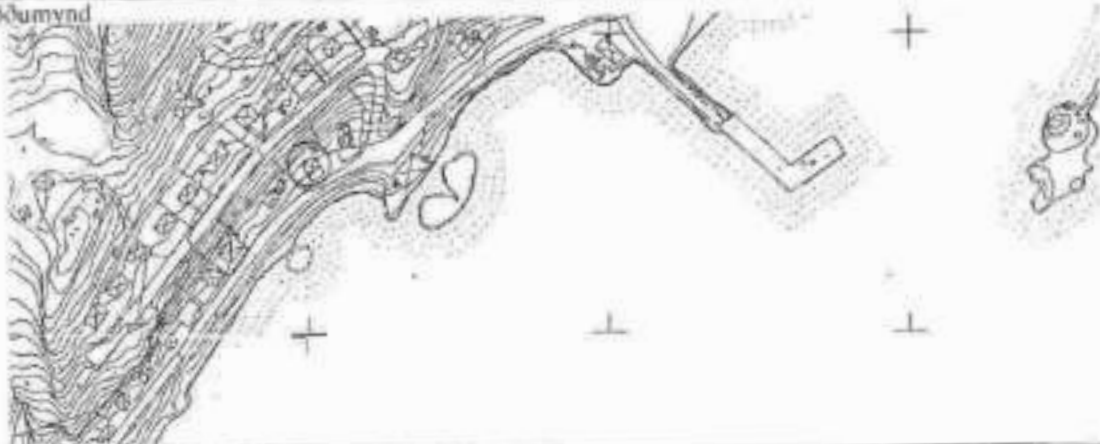
39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er ekki rismikið en hefur þó sérkenni sem gefur því sérstöðu. Útskotið á framhlið er helsta sérkenni hússins og á gamalli ljósmynd (bls.118 í Hólmavíkurbók) sést flangur gluggi á suðurgalli sem ekki er hjóst hvaða tilgangi hefur þjónað. Húsið er áberandi í götumyndinni þar sem það stenfur í beygju eða sveig

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 2	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 23	1 Skráningarnúmer 15	
Byggingarár 1942 (1940)	Byggingar l.íb.hús+ gey.skúr	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1 og ris	Fermetrar 128 m²	Stærð lóðar 1200m²
2 Einkenni, skilgreining Lítli-Hvammur			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Smiður Þorgeir Sigurðsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-13A			

Mat á varðveislugildi

5	Einfaldleikinn helst kostur hússins.	
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
6	Dæmi um einfalt alþýðuhús	
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
3	Hluti af hefðbundinn götumynd og stendur á góðum stað.	
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
4	Ný klæðning en að öðru leiti er húsið eins og við byggingu.	
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3	Virðist gott	
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
6	Helst vegna einfaldni og alþýðleika og stöðu í götumynd.	
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár 1942 (1940f Fm)	19 Nálgun á byggingarár	20 Heimildir Hólmavíkurbók s.99
21 Dagsetning skráningar 30.10.97		22 Upphafstíðir matamanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	ÍH	24 Undirstaða	Stöta/hrí	25 Útveggir	Plst
26 Þakform	Háris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Plst/30-60Breytt	33 Sérst.b.m.	Skorst		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Tmhr/einf.e.30		

Aðrar upplýsingar

fríst:

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengls

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Í hvammi undir Vitaklífi

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Litli-Hvammur er afar einföld bygging en það er um leið styrkur hússins. Nafngift þess er í skemmtilegu samræmi við yfirbragð þess og legu, Litli-Hvammur.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 10	
Heiti hverfis eða þérbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 6	1 Skráningarnúmer 16	
Byggingarár 1946	Byggingar I	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Perimetrar 201m ²	Stærð loftar 2000m ²
2 Hinkenni, skilgreining Faruvellir			Breytingar		
3 Notkun húsa Sjál/fiskv			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-14A			

Mat á varðveislugildi

6		Þjónar sínum tilgangi.		
6	Byggingarlíst	7 Athugasemdir		
5		Hluti af atvinnusögu Hólmavíkur. Nafngiftin tengist sögu RÚV.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
6		Markar athafnasvæði hafnarinnar.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
5		Hefur verið klætt utan og gluggum lokað. Enn er reiðingar samstaðar sem einangrun.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
5		Virðist þokkalegt.		
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
7		Helst vegna atvinnusögu Hólmavíkur.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Brytt byggingarár (í Fm)	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkurb. Bls.80	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir mæðmans AV

Byggingarlýsing

23 Byggilag	IH/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/slött
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/einh
29 Þakyluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar		33 Sérst.b.hl.	Skorst		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Timbr/einf.e.30

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Frís/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

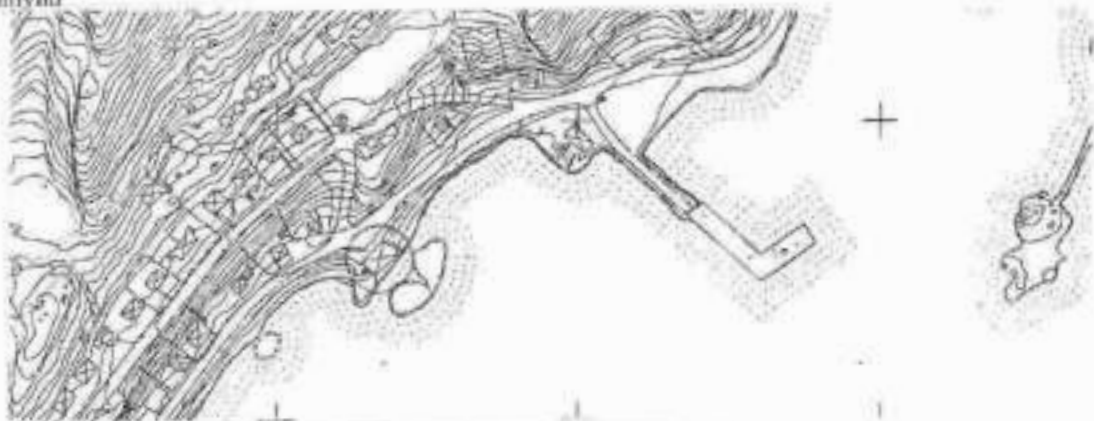
38 Athugasemdir

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið hefur gengt hlutverki sínu sem fiskverkunarhús frá upphafi. Gerð þess er mjög einföld en það vakti þó athygli við skoðun að það er einhjá að einhverjum hluta einangrað með teiðingi í trégrind. Nafngiftin tengist sögu ríkisútvarpsins þar sem að nafnið Furuvelli er fengið úr sögunni Bör Búrsson sem var lesin í útvarpinu á þeim tíma sem húsið var byggt.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Bygging

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>11</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 29	1 Skráningarnúmer <u>24</u>	
Byggingarár 1935	Byggingar Íb.hús	Aðal byggingaarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Kj.hæð.ris	Fermetrar 140,5m²	Stærð lóðar 300m²
2 Einkenni, skilgreining Ormsbús			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Valdimar Guðmundsson byggði húsið (skv.ÖEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-23A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll og samsvörun góð. Reisulegt hús.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
3		Gott dæmi um myndarlegt alþýðuhús í hárujárnsstíl. Bogakvistar frekar óvenjulegur.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2		Mjög áberandi lega. Lóðin athyglisverð.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
2		Lítið um breytingar.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2		Virðist gott.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
3		Vegna mikilvægis í bæjarmyndinni.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarlisti	20 Heimildir Hólmavíkurb.bls 104	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir mælsamans AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Stst/pús/hraun	25 Úrveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/bo.kj/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/bogi/mkvst
29 Þakgluggar		30 Þakkantar	kassi	31 Hurðir	Breytt
32 Gluggar	2Kr/1enn//Kr/1rar	33 Sérst.b.hl.	Skrst/bísl/trp		
34 Skreytingar	gfald/dfald/vaunsbr/skl-br/vindsk.			35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.e.30

Aðrar upplýsingar

Frist

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Frist/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Flgg/Tré/runn/klappir

Aldafda

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

Ormsþús er mjög áberandi í bæjarmynd Hólmavíkur. Veldur því bæði legu þess og útlit. Það stendur hátt og er reisulegt með háu risi og kjallara og samsvavar sér vel. Kvistur með bogdregnu þaki gefur yfirbragð þess sérstakan blá sem leiðir hugann að jágendutí þó erfitt sé að dæma um það. Mjósleginn og hár skorsteinn undirstrikar uppteygt form hússins.

Ormsþús er einthvert sérstakasta hús bæjarins og hefur mikið gildi fyrir bæjarmyndina.

Ásamt Hafnarbraut 16 myndar það götumyndina þar sem Hafnarbraut lá áður en gatan var lögð á uppfyllingar við höfnina. Þar var nokkurskonar bæjarhlíð miðbæjarins áður en byggðin fór að teygja sig út fyrir Klifið að norði.

Ó.E.B. talar um það á bls.104 í Hólmav.bók að Klifið hafi verið einskonar "borgarveggur" þorpsins að vestan. Varðveislugildið er mikið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>12</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 16	1 Skráningarnúmer <u>25</u>	
Byggingarár 1935	Byggingar Íb.hús	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 80,4m²	Stærð lóðar 200m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Árna Gestssonar o.fl.			Breytingar c.a. 1945 (2.hæð)		
3 Notkun húss Íb (aðurlan/hld)			Höfðundur Haraldur Guðjónsson byggði skv.ÖEB		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-24A			

Mat á varðveislugildi

6		Ósamræmi í gluggasetningu efri og neðri hæðar. Breyttir gluggar ekki góðir.			
6	Byggingarlísi	7 Athugasemdir			
5		Hefur verið nýtt sem útibús og íbúðarhús.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2		Mikilvægt fyrir götamynd Hafnarbrautar þar sem hún fer að þrengjast.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
6		Klæðningu og gluggum hefur verið breytt til hins verra. Skorsteinn horfinn.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2		Virðist vera gott			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
4		Fyrst og fremst vegna götamyndarinnar og nýtingarsögu.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1935(1930 í Fm)		19 Nálgu á byggingarár	20 Heimildir Hólmavíkurbók s. 86	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafsmáti matunnis AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Plst
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantar	Enginn	31 Hurðir	Breytt
32 Gluggar	Plst/e.60	33 Sérst.b.hl.	Bísl (skorst horfinn)		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.e.30		

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégröð/Trérunn

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

Aðprengi á báða vegu

40 Athugasemdir

41 Umsígn um bygginguna

Hafnarbraut 16 hefur fyrst og fremst gildi fyrir bæjarmyndina þar sem það viðheldur gömlu götumyndinni milli þess og Örmshúss. Það stendur þar sem fjörkamburinn var áður. Gluggum hefur verið breytt og húsið hefur verið klætt plástefni sem rýrir upphaflegt útlit hússins en því má auðveldlega breyta. Húsið samsvarar sér ágætlega og styrkir gömlu bæjarmyndina. Form hússins hefur ekki breyst síðan byggt var ofan á það um eða efur stríðslokin.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 13	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 31	1 Skráningarnúmer 26	
Byggingarár 1935	Byggingar +samb. bílskúr	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 205 m²	Stærð lóðar 289 m²
2 Einkenni, skilgreining Símstöðin			Breytingar 1982 bílskúr		
3 Notkun húss Íb áður Íb+Op/p+s			Höfundur Sigmundur Halldórsson var yfirsíður		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-27			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll góð, samsvörum þokkaleg.			
6 Byggingarlísi	7 Athugasemdir			
2	Hluti af sögu póst og síma á Íslandi. Póst og símstöð 1935-78			
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2	Myndar samstæðu sambyggðra húsa sem gefur "miðbæjarbrag" í kjarna bæjarins.			
10 Umhverfi	11 Athugasemdir			
3	Hefur ekki mikið verið breytt en þakantur hefur verið klæddur af.			
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2	Virðist gott			
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
5	Fyrst og fremst vegna menngarsögulegs gildis og umhverfis.			
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1935 (1925 í Fm)	19 Nálgun á byggingarlísi	20 Heimildir Hólm.v.bók s.106+140	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafsstafr matamanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/stein
26 Þakform	Valmi/bokj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakantur	Steyptur	31 Hurðir	Klædd
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stísl/funkis/valma

Aðrar upplýsingar

samb

Sambyggt við Hafnarbraut 33 austanmegin og bílskúr vestan

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

samb

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Hleðsl/st (frá 1982-84)/ Stítt/st.hellur

Gangstétt framan við hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Símstöðin er elsta hús á Hólmanvík sem flokka má undir "funkis"-stefnu í húsagerðarlist. Það er með valmahúki eins og títt var með funkishús á þessum árum. Hér var pósthús og símstöð Hólmanvíkinga frá 1935 til 1978. Byggt var við það 1953 þar sem nú er Hafnarbraut 33 og eru þetta því eitt af fáu sambyggðu húsum á Hólmanvík. Saman mynda húsinn því sterka götumynd sem gefur miðju bæjarins "miðbæjarbrag". Teikningar gætu hafa fengist á teiknistofu.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Staðgreining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 14	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 33	1 Skráningarnúmer 27	
Byggingarár 1953	Byggingar 1 íb.hús og 2 skúrar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 205 m ²	Stærð lóðar 289 m ²
2 Einkenni, skilgreining Hús Rafmagnsveitna ríkisins			Breytingar		
3 Notkun húss Íb2 áður Íb og Þju/skrfst			Höfundur Smiður var Þorgeir Sigurðsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-28 og 942-31			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll þokkaleg. Skyggni,útskot og dyra-og gluggasetning athyglisverð.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
3		Hluti af orkusögu vestfjarða. Hér var og blómabúð um tíma.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2		Myndar samstæðu tveggja húsa sem gefur miðju bæjarins "miðbæjarbrag".			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
4		Porti hefur verið lokað og þakkantur klæddur af með blíkki.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3		Virðist gott			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
5		Fyrst og fremst vegna umhverfislegs gildis.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18	Breytt byggingarár	19 Nálign á byggingarári	20 Heiti Hólmavæikurb. bls 107	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matamunn AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/stein
26 Þakform	Valmi/bokj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/bogi
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	Klædd/glífu
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	St-skuggn/útsk/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/funkís/valma

Aðrar upplýsingar

Samb

Sambýggt skúrum á baklóð og Hafnarbraut 31

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á löð samb

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús Stétt/st-hellur

Gangstétt framman við hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar 40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Þó að húsið sé upphaflega viðbygging við Simstöðina er það sjálfstæð bygging og mesta athygli vekur skyggni yfir útídyrum sem ásamt stórum "búðarglugga" bendir til þess að því sé ætlað að hýsa þjónustastarfsemi að einhverju tagi. Áður var port í gegnum húsið en því hefur nú verið lokað eftir að nýtingu hússins var breytt til flóðar eingöngu. Úrskot yfir portinu er nokkuð óvenjulegt fyrir hús sem byggð voru með þessu lagi. Húsið er eina hús bæjarins sem er með steiningu utan lagnisbústaðarins.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>15</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 18b	Í Skráningarnúmer <u>28</u>	
Byggingarár 1928	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1 + ris	Fermetrar 43 m²	Stærð lóðar Er á lóð 18 a
2 Einkenni, skilgreining Skóverkstæði (í Fm bílskúr)			Breytingar Flutt fjar götu		
3 Notkun húss Íb/geym (áður Djn/einstkl og Lan/hlð)			Höfundur Guðjón Jónsson snikkari (?)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-29			

Mat á varðveislugildi

4		Hlutföll nokkuð góð og samræmi í útliti og notagildi. Gluggasetning austurhlíðar slæm.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
3		Hluti af sögu handverks og þjónustu á Hólmavík.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
3		Mikilvægt fyrir götumyndina.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
3		Skúrar sem stöðu sunnanvið eru horfnir. Húsið var flutt um 1976 og því breytt litiðlega.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
3		Virðist bara þokkalegt.		
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
4		Vegna yfirbragðs og menningarsögulegs og umhverfislegs gildis.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkurb. bls. 91	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/	27 Þakefni	Mlm/túr	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	breytt
32 Gluggar	Pst30-60/Kr/2mr	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.f30

Aðrar upplýsingar

Fríst

Húe er inni á lóð Hafnarbrautear 18 a.

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Smágarður hafnarmegin við húsið

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er afskaplega láttlaust atvinnuhúsnæði en hlutföll þess eru góð og minnir það á vinnuskúra þá sem stóðu við íbúðarhús áður fyrr en eru mikið til hofnir. Gluggi á risi virðist gamall. Hefur verið hlaða, smíðaverkstæði og skóvinnustofa. Þar sem að húsið var byggt sem útihús Guðjóns snikkara er mjög sennilegt að hann sé höfundur þess. En það var flutt til um 1976 og breyttist það nokkuð við það en virðist að stofni til sama húsið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>16</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 18a	1 Skráningarnúmer <u>29</u>	
Byggingarár 1928	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða. 1H/kj/rís	Fermetrar 192 m²	Stærð lóðar 420 m²
2 Einkenni, skilgreining Guðjónshús			Breytingar Sett á valmabak		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Guðjón Jónsson snikkari		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-30			

Mat á varðveislugildi

2		Vegna frumleika, góðra hlutfalla, efnismeðferðar og höfundar.			
6	Byggingarfist	7 Athugasemdir			
2		Nýmali í byggingagerð, hér bjó Guðjón snikkari, eina "kastalahúsið" á Hólmavík.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2		Mikilvægt í götumyndinni.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
3		Breytingin dregur nokkuð úr gildi hússins þó ekki sé hún slæm.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3		Virðist þökkalegt.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
3		Vegna byggingarlístar, menningarsögu og umhverfis.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18	Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkub. Bls. 88	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafszfr. matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H/kj/rís	24 Undirstaða	Pús/slétt	25 Útveggir	Pús/slétt
26 Þakform	Valmi	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Þak/valmi
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	Klædd/glífu
32 Gluggar	2Kr/1rm/1kt/1rm	33 Sérst.b.hl.	Skorst/trp/ bsl		
34 Skreytingar	Hæðsklst-steyptur/kragi-steyptur/íúður kastalaskreyting			35 Bygg.stíll	Stst/nýklassík ?

Aðrar upplýsingar

fríst

Hafnarbraut 18b er inni á lóðinni

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégirð/Tré/ruun

Stöð aður við fjöruborð

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Guðjónshús hefur sérstöðu í þorpinu með tilliti til byggingarlístar. Upphaflega er húsið reist undir áhrifum frá nýrólmönskum virkisslí sem á sér nokkur dæmi hertendis. Þakið var öfugt valmápak með svelg í miðju og veggir enduðu að ofan líkt og kastalaunúrar(stöllóttir). Húsinu var reyndar breytt síðar þannig að það er ekki í sinni upphaflegu mynd. Guðjón Jónsson snikkari sem reisti húsið og bjó þar hefur skilið eftir sig fleiri athyglisverð spor á Hólmavík sem sýna að hann hafi haft listræna taug. Húsinu var valinn staður það framarlega í fjöruborði að gera þurfti brimvarnargarð en það var vegna þess að menn vildu ekki spilla tünun með byggingum.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>17</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 35	1 Skráningarnúmer <u>30</u>	
Byggingarár 1935	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H/kj/ris	Fermetrar 104 m²	Stærð lóðar 236m²
2 Einkenni, skilgreining Þórðarhús			Breytingar		
3 Notkun húss Íb (iður m.a. Þjn/einskt/bakarí)			Höfundur Þórður og Valdimar Guðmundssynir voru smiðir		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-31A			

Mat á varðveislugildi

3		Góð hlutföli og samræmi. Einfalt og látaust.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
5		Einfalt alþýðuhús. Var bakarí um tíma.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
3		Hluti af þéttri götumynd Hafnarbrautar.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
3		Virðist ekki hafa breyst mikið.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3		Gott eftir því sem best verur séð.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
4		Vegna götumyndar og látauss einfaldleika.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1935 (1933 í Fm)		19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkurbók s: 108	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr. númer AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Pús/slét	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	Klædd/gloíhu
32 Gluggar	2Kr/1mr/Kr/1mr	33 Sérst.b.hl.	Skorst/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbí/bár/einf.e30

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Tré/runn

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsógn um bygginguna

Þórdarhús er einfalt búrúðarskúsi frá kreppuárunum og er mikilvægt vegna heilsteyptrar gamallar götumyndar Harfnarbrautar á þessum stað.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hölmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 18	
Heiti hverfis eða þeirbýlis		Heimilisfang Hafnarbrútt	Húsnúmer 37	1 Skráningarnúmer 31	
Byggingarár 1933	Byggingar Íb.+geymsluskúr	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Ígjöldi hæða Jarðh+húð+rís	Fermetrar 152 m²	Stærð loðar 249 m²
2 Einkenni, skilgreining Lofthúð			Breytingar Gluggum breytt		
3 Notkun húss Íb + Men/fel			Höfundur Váldimar Guðmundsson yfirsmíður		
4 Sveiðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-34			

Mat á varðveislugildi

3		Ellufóll góð og samvörðun sannfærandi. Hymukvistir skerpa heildarmyndina.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
4		Tengist sögu stéttfélaga.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
3		Mikilvægt fyrir gildamyndina. Stendur á horni.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
3		Virðist vera nokkuð en gluggum hefur verið breytt.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3		Virðist gott.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
4		Vegna umhverfislegs gildis og sérstæðrar byggingarlistar.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimild Hölmavíkurb. bls. 109
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphöfstafr. málsmánn AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H/rís	24 Undirstaða		25 Úrveggir	Pós/síft/
26 Þakform	Valmi/bo.kj/	27 Þakefni	Mlm/hár	28 Kvistir	Þak/hym
29 Þakgluggar		30 Þakkantar	Enginn	31 Hurðir	Klædd/glufna
32 Gluggar	Psi-30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorat/bísl/hyrnukv		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Sist/einfalt +

Aðrar upplýsingar

Samb

Samfast geymsæuskúr á baklæð

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Stétt/st-bellur

Gangstétt um hornið

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Loftarhús er einfalt steinsteypuhús með klassísku lagi og valmapaki. Hyrnukvistir og borðakjölur á þaki gerir útlínur þess skýrar og harðar. Það er fyrsta hús bæjarins með valmapaki og fylgdu fleiri hús í kjölfarið (Tryggvaskáli, Brunngata 1 o.f.l.) Það flokkast hér sem einfalt steinsteypuhús og ekki er enn hægt að tala um funkis þó það sé með valmapaki.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>19</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 20	1 Skráningarnúmer <u>33</u>	
Byggingarár 1929	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Kjall.+hæð+ris	Fermetrar 202 m²	Stærð lóðar 500 m²
2 Einkenni, skilgreining Jónshús (Kristjánsborgarhöll)			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Guðjón Jónsson snikkari(+Valdim.Guðmss)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-34A			

Mat á varðveislugildi

3		Reisulegt hús, blutfüll þökkaleg, eitt af húsum Guðjóns snikkara.			
6	Byggingarlíst	7 Athugasemdir			
4		Myndarlegt og stórt hús á mælikvarða þess tíma.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2		Er mjög áberandi í birjar- og götumyndinni. Stórt opið svæði beggja vegna.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
3		Virðist lítið hafa breyst.Gluggar rammalausir.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
4		Bárujárni virðist illa farið. Sökkull nokkuð sprunginn.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
3		Vegna umhverfislegs gildis og reisnar.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarlísi 1929 (1930 í Fm)		19 Nálgun á byggingarlísi	20 Heimildir Hólmavíkurb. S. 95	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafssvafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Pús/slött	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/ris/mkvst
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	Klædd/glufhu
32 Gluggar	2Kr/lmr	33 Sérst.b.hl.	Skorst/bísl/trp		
34 Skreytingar	Vindsk/vatnsbr/sklbr/flgg(horfin)/smágluggar á rishæð			35 Bygg.stíll	Tuðr/bár/einf.t30

Aðrar upplýsingar

frist

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

Frist/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégrind/Trérunn

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

Var áður við fjóruborð

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Kristjónsborgarhöll er reisulegt bárnjarnshús með miðjukvist, bíslagi og hefðbundinni gluggasetningu. Lítill gluggar á gólfum yst í risi eru þó sérstakir. Húsið stendur á áberandi stað bæði séð frá Hafnargötu og frá höfninni og er mjög mikilvægt í hefðbundinni bæjarmynd "Plássins". Athyglisvert er að handrið á útlöppum virðist aprunalegt.

Húsið er eitt af húsum Guðjóns snikkara.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>20</u>	
Heiti hverfis eða þertþilis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 39	1. Skráningarnúmer <u>34</u>	
Byggingarár 1896 (eða 97)	Byggingar 1	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Kj.+hæðaris	Fermetrar 265 m²	Stærð lóðar 497 m²
2 Einkenni, skilgreining Riis-húsið			Breytingar Pakkhús frá 1906 ? Kvistir um 1910 Breytt síð til upprunal.hofs. Bárufársklætt um 1910.		
3 Notkun húss Þjón/veit (áður þjón/ver+lón/fahr)			Höfundur Flutt tilhoggið frá Noregi		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-0A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföll klassísk.samsvörun góð og breytingar til mikils batnaðar.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
1	Elsta hús bæjarins, hluti af íslenskrri verslunarsögu og nú sögu ísl. ferðafjónustu.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
1	Stendur á áberandi stað og hefur mikið gildi fyrir allt umhverfi sitt.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Hefur verið fært til upprunalegs ytra útlis. Innvortis er það þó talsvert breytt.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
1	Mjög gott eftir breytingar.				
14 Tæknif. ástand	15 Athugasemdir				
2	Vegna allra ofangreindra atriða.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breyt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. b. bls. 112-114	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafsafr matamanni AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Hla/grj	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Pakform	Háris/bó.kj/r+n	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/ris/mkvst
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	Kassi	31 Hurðir	Klædd/glufhu
32 Gluggar	Pst/3rúðr/Kr/2mr	33 Sérst.b.hl.	Skorst/Pakkhús/trp/bísl/		
34 Skreytingar	Gfald/dfald/vinsk/vatnsbr/sklbr/flggst/			35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.f.aldam

Aðrar upplýsingar

Fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

Umkringt götum og bílastæðum

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Riis-húsið er elsta nústandandi hús á Hólmanvík. Aðeins Langiskútur (1895) var eldri. Saga þess er löng og endurspeglar sögu Hólmanvíkur frá upphafi kaupsinsins til okkar daga. Því hafði verið talsvert breytt þegar það var fært í upprunalegt form að utan árið 1997 en endurgerðinni er enn ekki lokið. Ástand þess hefur alla tíð verið gott enda vel byggt hús. Þakkhúsið er byggt 1906 samkvæmt fasteignamatsskrá en þó er það ekki víst. Upphaflega var það klætt timburpili en var snemma klætt bárujárni. Húsið er með klassísku sniði, stendur á áberandi stað þar sem að matast Kópnesbraut, Hafnarbraut og Höfðagata. Húsið hefur mjög mikið gildi fyrir Hólmanvík og varðveislugildi þess er mikið. Húsið var mælt upp af Hjörleifi Stefánssyni arkitekt en Arinbjörn Vilhjálmsson arkitekt hafði umsjón með endurgerð þess.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>21</u>	
Heiti hverfis eða þérhýlis		Heimilisfang Hafnarbraut	Húsnúmer 22	1 Skráningarnúmer <u>37</u>	
Byggingarár 1940 (1907/18?)	Byggingur	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 2 hæðir	Fermetrar 239 m²	Stærð lóðar 665 m²
2 Einkenni, skilgreining Gunnarshús			Breytingar Flutt frá Viðey og sennilega þangað frá Noregi		
3 Notkun húss Sjálútg			Höfundur ?		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-36A			

Mat á varðveislugildi

3	Hlutföll góð, samsvörun þokkaleg.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
1	Óvenjuleg saga sem endur speglar íslenska og norska atvinnusögu.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Mikilvægt fyrir götumyndina. Myndar sterka heild með Ráðaleysi.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Hefur ekki breyst síðan það kom til Hölmavíkur en óljóst hvernig það var í Viðey.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
5	Bárujárn óásjalegt.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
2	Mikið vegna menningarsögu og umhverfis.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1907-8	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Órlygur Halfdánarson Hölmav.bls. 98	21 Dagsmeng skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir manna AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Pakform	Láris/	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Kr/1mr	33 Sérst.b.hl.	Bisl/skorst/fliggst		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmr/einf.f.

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

38 Athugasemdir

Þétt við götu

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Gunnarshús á sér merka sögu en það var rífið niður í Viðey árið 1940 og flutt til Hólmavíkur og reist þar. Húsið mun hafa verið eitt af húsum Miljónafélagsins og Örlýgur Hálfðánarson telur það vera eitt af svokölluðum Verkanarhúsum en þau voru reist 1907-8 en Thor Jensen mun hafa keypt eldri hús í Mandal í Noregi og reist þau í Viðey. Einnig kemur til greina að þetta væri eitt af þeim húsum sem stóð á Framnesi í Dýrafirði áður en það var flutt til Viðeyjar. Þessa sögu þyrfi að kanna betur því að ýmislegt bendir til þess að viðir Gunnarshúss séu gamlir. Eitt þessara húsa var flutt að Kaldrananesi á Bjarnafirði.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

HÖFÐAGATA OG “NEÐRI TANGI”

(Öll hús sunnan Höfðagötu kallast hér við Neðri Tanga eins og gert er í
Hólmavíkurbók)

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>22</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Neðri-Tangi		Heimilisfang "Neðri-Tangi "	Húsnúmer "1"	1 Skráningarnúmer <u>38</u>	
Byggingarár 1929	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða	Fermetrar ? m²	Stærð lóðar ? m²
2 Einkenni, skilgreining Ráðaleysi			Breytingar		
3 Notkun húss Sjá/útg (áður Íb + Sjá/fiskv)			Höfundar Jón "almáttugi" frá Ísafirði		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-1A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll og samvörun í meðallagi.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Endurspeglar atvinnusögu Hólmavíkur.Gott dæmi um fiskverkunarhús með íbúð.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
1	Mikilvægt fyrir götumynd Hafnarhrautar og rýmisins framan við Riis-hús "Plássins".				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Hefur lítið breyst en stóra hurðin kom á seinni tímum og er af gaffi Riis-sláturhúss.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
3	Er þökkulegt eftir að járníð var endurnýjað.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
3	Fyrst og fremst vegna umhverfislegs gildis.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarir	19 Nálgun á byggingarari	20 Heimildir Hólmavíkurb. bls.242	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Byggjag	2H	24 Undirstaða		25 Úrveggir	Mlm/bár
26 Pakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistur	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	2Kr/Pst30-60	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

Fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

38 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Ráðaleysi er með elstu fiskverkunarhúsum á Hólmavík og myndar sterka heild í götumyndinni ásamt Gunnarshúsi. Athyglisverð er auglýsingatafla sem hefur verið á húsina áratugum saman þar sem notið er fyrir auglýsingar og tilkynningar í þorpinu.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>23</u>	
Heiti hverfis eða þérbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 1	Í Skráningarnúmer <u>39</u>	
Byggingarár 1911(eða 1913)	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1H/kj/ris	Fermetrar 279 m²	Stærð lóðar 1000m²
2 Einkenni, skilgreining Steinhúsið			Breytingar 1928 (viðbygging)		
3 Notkun húss Íb+Þjn/gist / (áður Þjn/ver)			Höfundur Jón Guðmundsson í Tunguþrúf var yfirsniður		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-6A			

Mat á varðveislugildi

2		Hlutföll þökkaleg, reisulegt hús. Breytingar til baka fyrir beiklanútlit.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
1		Í höpi elstu steinsteypuhúsa landsins. Hluti af sögu ferðaþjónustu.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2		Vægi í götumyndinni og í röð húsa með miðjukvist sem er áberandi í bæjarmyndinni.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
3		Gluggum neðri hæðar breytt, hurð flutt til og byggð austan við. Hefur alltaf verið gult.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2		Virðist vera gott miðað við aldur.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
2		Vegna byggingarlistar-og menningarsögulegs gildis.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1911 (1913 í FM) ??		19 Nálga á byggingarárin +2 ár	20 Heimildir Hólmavíkurb.s224-229	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafsmér matamann AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Pús/slétt	25 Útveggir	Pús/slétu/
26 Pakform	Háris/bó.kj/ris a	27 Pakefni	Mín/vár	28 Kvistir	Vegg/ris/mkvst
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	steypdur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60 breytt	33 Sérst.b hl.	Sval/viðb/skorst/tp		
34 Skreytingar	handrið			35 Bygg.stíll	Sts/einf.

Aðrar upplýsingar

fríst

Húsið er aðþrengt á þrjá vegur

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsógn um bygginguna

Steinhúsið sem Guðjón Brynjólfsson lét reisa er með merkilegustu húsum á Hólmavík þar sem það er í hópi elstu steinsteypuhúsa landsins og reist á svokölluðu tilraunaskiði steinsteypuhúsa. (fram til 1915) Því var breytt 1928 og þá byggt austan við það og inngangurinn fluttur á viðbygginguna. Upphaflega voru tvöfaldar dyr á aðal hæðinni fyrir miðju húsi og gluggarnir síthvoru megin við innganginn minni en nú eru. Að öðru leyti hefur því lítið verið breytt. Yfirsniðurinn Jón Guðmundsson frá Tunguþróf var einnig yfirsniður Barnaskólans. Byggingarstíllinn er einfaldur en klassískur.

Það hefur þjónað sem verslunarhús og gistiús auk þess sem húsið var í húsinu alla tíð.

Verið gæti að ártalið 1913 sé rétt þar sem að Pétur Jónsson segir það byggt sama ár og barnaskólinn sem er örugglega byggður það ár þó að ólíklegt sé að sami sniðurinn sé að reisa tvö steinhús sama sumarið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

HRÓLFBRAGGI VAR RIFINN SUMARID 2000 !

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Stadgreinir	Númer cyðublaðs 24	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Neðri-Tangi		Heimilisfang "Neðri-Tangi"	Hásnúmer "2"	1 Skráningarnúmer 41	
Byggingarár 1921	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1+loft	Fermetrar 7 m²	Stærð lóðar m²
2 Einkenni, skilgreining Hrólfsbaggi			Breytingar (fluttur - 1940 um vinnu háslengd í vestur)		
3 Notkun húss Sjálftg			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmýndar 989-5A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll þekktalegrar varðveislugildi				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
1	Er gott samí um úrgerðaraðstöðu og hefur varðveist ótrúlega vel. Stór á staurum.				
8 Menningarssaga	9 Athugasemdir				
3	Hluti af hefðbundinni götumynd. Stendur þó undarlega en var í fjöruborði.				
10 Unhverfi	11 Athugasemdir				
2	Hefur breyst ótrúlega lítið en er nú langt frá fjöruborði.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
5	Vantar borð í klæðningu, gluggar ónýttir.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna aldurs og menningarsögulegrar gildis				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Brytt byggingarár	19 Húgan á byggingarári	20 Helgatalur Hólmavíkurb. bls. 249	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Úpphafnir notsunnar AV	

Byggingarlýsing

23 Byggilög	1H	24 Undirstaða	stólpur	25 Útveggir	Tubir/vannskt.
26 Þakform	Lárls	27 Þakfni	Almubár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	1Pst/3r. 2Kst/1rur	33 Sérst. b. hl.			
34 Skreytingar		35 Byggistill	Tubir/eufj.30		

Aðrar upplýsingar

samb

Hrólfsson stendur alveg upp við pakkhúsið

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

samb

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Stóð áður í flæðarnáli

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Hrólfsson var síðasti úrgerðarskurinn sem stóðr við Höfðagötu/Nedri-Tanga. Hann stóð á staunum við flæðarnál en fyllt hafði verið upp að honum (sjá mynd á bls 250 í Hólmavíkurbók). Hann var fluttur (dreginn af hól) um set vestur fyrir Pakkhúsið þegar að byggt var við Austurhúsið um 1940. Yfirbragð hans var fornlegt og bar með sér andblot fyrri tíma í atvinnusögu þorpsins. Hann var síðasta húsið með tilbúna klöðningu og gluggagerð var gömul. Hann var einnig eina húsið sem reist var meðfram bryggjum þeim sem lágu út í hafnið. Svipað hús sést á elstu myndum af Hólmavík framan við Kaupfélagshúsið og má leiða að því líkur að Hrólfsson sé kannski byggður upp úr því húsi eða sé kannski að stofni sama húsið. Ástaða var til þess að mæla með því að hann yrði varðveittur. Byggingarár í Fasteignanúmeri 1921 gæti stafað af því að þá hafi verið byggt við norðurstafnið enda er glugginn þar ekki eins fornlegur eins og í hinum endanum. Hann var rifinn árið 2000.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>25</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 3	1 Skráningarnúmer <u>43</u>	
Byggingarár 1934	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Ejldi hæða 2 + ris	Fermetrar 1764m²	Stærð lóðar 9500m²
2 Einkenni, skilgreining Kaupfélagið			Breytingar 1956 (viðbygging)		
3 Notkun hússþjón/kaupf			Höfundur Yfirsniður var Guðjón Magnússon frá Kjörvogi		
4 Svæðisnúmer	5 Númer ljósmyndar 989-9A				

Mat á varðveislugildi

7		Mikið samansafn af viðbyggingum og breytingum og heildarmynd ekki góð.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
2		Hluti af sögu verslunar og samvinnuhreyfingar			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
4		Hluti af götumynd Hafnarbrautar			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
4		Hefur mikið breyst			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2		Virðist mjög gott			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
7		Helst vegna menningarsögu.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1934 (1932 í f.m.)		19 Nálgun á byggingarár	20 Heimildir Hólmav. bók s. 230	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíle matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris //Einh	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Þak/einh
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steypur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Þst 30-60	33 Sérst.b.hl	viðb		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stal/einf

Aðrar upplýsingar

fríst	
36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð	38 Athugasemdir
fríst	
37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús	
afdaf	afdafða
39 Umhverfi byggingar	40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Núverandi hús Kaupfélagsins var reist 1934 eftir að gamla timbur húsið sem reist var 1902 brann árið 1931 ásamt flestum skúrbyggingum sem stóðu á lóðinni.

Kaupfélaginu hefur mikið verið breytt frá upphafi, byggt við, kvistir stækkaðir og gluggum bylt svo að erfitt er að greina upphaflega gerð hússins.

(Sundið milli Kaupfélagsins og Steinhússins hefur verið kallað "Draugasund" og náði áður lengra inn á milli húsanna þar fyrir aftan.)

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 26	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Neðri Tangi		Heimilisfang "Neðri Tangi"	Húsnúmer "3"	1 Skráningarnúmer 44	
Byggingarár 1925	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1	Fermetrar m ²	Stærð lóðar m ²
2 Einkenni, skilgreining Pakkhús (Vesturhús)			Breytingar		
3 Notkun húss Þjfn/kaupf/geym/ SAFN			Höfundur		
4 Svæðisnúmer	5 Númer ljósmyndar 989-10A				

Mat á varðveislugildi

3	Hlutföll og samræmi góð. Einfaldleiki eykur gildið.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Elsta nústandandi hús Kaupfélagsins. Gott dæmi um gamla steinsteypu án póssningar.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Hluti af röð atvinnuhúsa sunnan Höfðagötu og Hafnarbrautar.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
1	Það eina sem virðist hafa sett svip sinn á húsið er tönn tímans.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
4	Virðist ekki gott.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
4	Vegna menningarsögu og götummyndar.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarárin	20 Heimildir Hólmavíkurb.249	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H/poris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Síst/hirá
26 Pakform	Háris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar	flggt			35 Bygg.stíll	Síst/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

samb

Sambyggt við Hrólfsbragga

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Samb

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Pakkhúsið er með elstu steinsteypu húsum bæjarins og má vel greina för eftir timburmótinn á veggjum þess. Það er einnig elsta nústandandi hús kaupfélagsins. Byggingarlag þess er einfalt en hlutföll þess góð. Það býsir nú galdrasýningu sem sett var upp árið 2000.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>27</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Neðri-Tangi		Heimilisfang "Neðri Tangi"	Húsnúmer "3"	1 Skráningarnúmer <u>45</u>	
Byggingarár ~1933	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1+ris	Fermetrar ?m²	Stærð lóðar m²
2 Einkenni, skilgreining Austurhúsið			Breytingar Viðbygging austan við um 1940.		
3 Notkun húss Þjónkaupf/geym			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-11A			

Mat á varðveislugildi

5		Hlutföll þokkaleg.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
4		Hluti atvinnusögu bæjarins.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
3		Hluti atvinnuhúsnæðis sunnan Höfðagötu og Hafnarbrautar.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
3		Virðist ekki hafa breyst mikið.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
3		Virðist þokkalegt		
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
5		Helst sem hluti götummyndar sunnan Höfðagötu.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár ~1933 (1940 í Fm)	19 Nálgun á byggingarár + - 2 ár	20 Heimildir Hólmavíkurb.bl.s.251	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/poris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Síst/hrá
26 Þakform	Háris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Nelgt fyrir	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Síst/einf.e.30

Aðrar upplýsingar

Fríst

Er hluti af húsakeðjunni sunnan höfðagötu og Hafnarbrautar

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríast/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Austurhúsið er að flestu leyti svipað Pakkhúsinu nema hvað það er helmingi lengra. Hefur gildi fyrir götunynd Höfðagötu og er hluti af keðju húsa þaðan og allaleið að Hafnarbraut 18b. Byggt var við það um 1940 og þá var Hrólfsbraggi fluttur vestur fyrir gamla þökkhúsið frá 1925.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðuhlaðs <u>28</u>	
Heiti hverfis eða þénbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 5	1 Skráningarnúmer <u>46</u>	
Byggingarár 1926	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða	Fermetrar 208m²	Stærð lóðar 225m²
2 Einkenni, skilgreining Benediktshús			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Guðjón Jónsson snikkari		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-12A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll nokkuð góð. Reisulegt með miðjukvisti.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
3		Eitt af húsum Guðjóns snikkara. Dæmigert bárujárnshús með klassísku lagi.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
3		Myndar ásamt fleiri húsum hrynjanda húsa með miðjukvisti.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
3		Nýtt þakefni sem svipar til þaksteina.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
1		Mjög gott			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
3		Vegna byggingarlistar, umhverfis og menningarsögu.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1926 (1925 í Fm)		19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók. s:232.	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafsaflir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Pús/slétt	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Þakst/ breytt	28 Kvistir	Vegg/ris/mkvst.
29 Þakgluggar		30 Þakcantur	Kassi	31 Hurðir	Glufulu/gluodyra
32 Gluggar	Kr/Irnr/2kr/Irnr	33 Sérst.b.hl.	Trp/skorst/		
34 Skreytingar	Skf-br/ smágf.l í risi/			35 Bygg.stíll	Timbr/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

Fríst

Skúr stendur á lóðinni sem er skráður nýr en áður stóð svipaður skúr á sama stað.

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Tré/runn

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Benedíktshús er eitt af húsum Guðjóns snikkara og má segja að hann setji mark stítt á það með litlum þríhyrindum gluggum á gafli rishæðar líkt og á Kristjánsborgarhöll (Hafnarbraut 20) sem hann byggði einnig. Húsið er reisulegt með klassísku timburhúsasniði. Það viðheldur ákveðnum hrynjanda í götumynd Höfðagötu ásamt Steinhúsinu og Höfðagötu 9, sem eru einnig háreist hús með miðjukvist. Það stendur aðeins innar en önnur hús við Höfðagötu en það á reyndar við um Hjaltahús einnig.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904		Staðgreinir		Númer eyðublaðs 29	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Höfðagata		Húsnúmer 7		1 Skráningarnúmer 47	
Byggingarár 1922	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR		Fjöldi hæða Kj+hæð		Fermetrar 102 m²	Stærð lóðar 600m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Hjalta Steingrímssonar				Breytingar			
3 Notkun húss Íb				Höfundur Hjalte Steingrímsson			
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-13A					

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföli sérkennileg en var forðum töð með myndarbrag. Skraut í kringum glugga.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Er frekar gamalt, sérstakt dæmi um alþýðuhús. Hér voru fyrstu sýsluskristofur.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
3	Hefur vægi í gamalli götumynd Höfðagötu				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Rammur hafa verið teknir í gluggum. Annað eins.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
4	Bárujárni og klæðning láta nú á sjá.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna aldrs, upprunaleika og menningarsögulegs gildis.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1922 (skv.Str.m.b)	19 Nölgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkurb.bl.s.234	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj	24 Undirstaða	Pús/slétt	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Pakform	Láris/r+n	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	kassi	31 Hurðir	glufhu
32 Gluggar	Kr/lmr	33 Sérst.b.hl.	Trp/handr/skorst		
34 Skreytingar	Gfald/dfald/vatnsbr/sklhv/			35 Bygg.stíll	Tmbt/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégrind/tré/runn

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

Vel hirtur garður

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Hjaltahús er með eldri íbúðarhúsum á Hólmavík. Það er einfalt að gerð með óvenjuleg hlutföll með stóra glugga og útiröppur miðað við stærð hússins. Það var með fyrstu húsum í bænum sem höfðu skýrt afmarkaðan garð í kringum húsið. Ásamt Benediktshúsi stendur það innar en önnur hús við Höfðagötu. Hjalti stundaði sjósókn með trésmíðum og framan við hús hans voru fiskverkunarhús sem nú eru horfin. Þau voru með fyrstu merkjum um sjósókn frá Hólmavíkurkaupúni. Fram undan þeim gerði hann þriðju bryggjuna, Hjaltabryggju. Fyrstu sýsluskrifstofur á Hólmavík voru hér um tíma eftir að sýslumaður settist að á Hólmavík 1938. Rætt hefur verið um að fjarlægja húsið vegna breytinga á gatnakerfi bæjarins en eftirsjón væri af húsinu vegna aldurs þess og yfirbragðs. Skoða mætti hvort ekki mætti flytja húsið yfir götuna og styrkja þannig götumynd Höfðagötu sunnanmegin.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>30</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 9	Í Skráningarnúmer <u>48</u>	
Byggingarár 1931	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Kj+hæð+ris	Fermetrar 386m ²	Stærð lóðar 480m ²
2 Einkenni, skilgreining Magnúsar Lýðssonar hús			Breytingar		
3 Notkun húss Men/fél SVFÍ (aður Íb)			Höfundur: Guðjón Jónsson snikkari (lærlin, Valdim.Guðmundsson)		
4 Svæðisnúmer	5 Númer ljósmyndar 989-14A				

Mat á varðveislugildi

3	Hlutföll nokkuð góð, samsvörun góð og skreytilist Guðjóns merkileg.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Eitt af húsum Guðjóns snikkara. Glæsilegt hús byggt á kreppuárumum.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Mikilvægt í götu- og bæjarmynd. Eitt af miðjukvistshúsum þó kvistur sé ekki í miðju.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Virðist lítið sem ekkert hafa breyst.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Viðrist gott og hefur verið lagfiert á síðustu árum.				
14 Tæknif. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna byggingarlistar, umhverfis og menningarsögu.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmav.bók.bl.s.236	21 Dagsætning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr. matamanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	III/kj/ris	24 Undirstaða	Pús/slétt	25 Útveggir	Pús/slétt
26 Þakform	Háris/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/ris(skreytt)
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Kr/1mr//2Kr/1mr	33 Sérst.h.hl.	Trp/sthandr/undd/skorst/stgafl/stkvat/		
34 Skreytingar	Útsneyddir gaflar			35 Bygg.still	Stst/júgend ?

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

38 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Höfðagata 9 er eitt af sérstökum byggingum Guðjóns snikkara og enni eitt dæmið um listfengi hans og tilraunagleði. Vegna skreytingu efat á gaffli og á kvisti er húsið flokkað undir skreytistíl (Júgend) þó svo að það sé ekki tvímælalaust, gæti kannski allt eins verið "nýbarok". Útsæyddir gaflar voru á mörgum steinssteypuhúsum þessa tíma en elsta dæmi þeirra er Skólabrú 2 í Reykjavík sem Rögnvaldur Ólafsson teiknaði og þótti þar gæta danskra áhrifa sem þar var kenndur við þjóðlega rómantík. En fornið á sneiðingnum á Höfðagötu 9 er sérstakt og er sennilega eigin útfærsla Guðjóns.

Húsið er mjög áberandi í bæjarmyndinni og götumyndinni og var þetta eitt mesta stórhýsi bæjarins þegar það var byggt. Hlutföll þess eru sérstök þar sem að "miðjukvisturinn" er ekki í miðju.

Þar sem að húsin vestan við standa aðeins innar nýtur húsið sín vel úr vestri séð.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>31</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 11	1 Skráningarnúmer <u>49</u>	
Byggingarár 1933	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 108m²	Stærð lóðar 225m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Magnúsar Halldórssonar			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Magnús Halldórsson byggði sjálfur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-16A			

Mat á varðveislugildi

7	Heildahlutföll einföld en gluggasetning undarleg. Bíslag hallærislegt.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
5	Eitt af alþýðuhúsum og er nokkuð gamalt.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
3	Hluti af götumynd Höfðagötu. Bygging á þessum stað ómíssandi.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
5	Gluggum virðist hafa verið breytt og a.m.k. einn fjarlægður á neðri hæð.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Virðist nokkuð gott eftir að það var klætt utan.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
7	Helst vegna aldurs og götumyndar.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1933 (1925 í Fm)	19 Nálgon á byggingarári	20 Heimildir Hb.s.238/Stmb s.181	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Plst
26 Þakform	Valmi(lágur)	27 Þakefni	Mirnbár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Eoginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	skorst		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/einf.

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

38 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er afar einfalt steinsteyptuhús og er merkilega óheillsteypt hvað varðar gluggasetningu og gluggagerð efri og neðri hæðar. En það er með elstu steinsteyptu húsum bæjarins, aðeins Steinhúsið og Barnaskólinn eru eldri. Samkvæmt Strödamannabók er húsið byggt 1933 (bls 181)

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>32</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 13	Í Skráningarnúmer <u>50</u>	
Byggingarár 1937	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2h + kjallari	Fermetrar 129m²	Stærð lóðar 600m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Guðmundar frá Bæ			Breytingar		
3 Notkun húss. Íb			Höfundur Guðmundur Guðmundsson byggði sjálfur.		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-18A			

Mat á varðveislugildi

6		Hlutföll samleg. Samsvörun í meðallagi.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
4		Myndarlegt alþýðuhús byggt á kreppuárunum.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
3		Hluti af götumynd Höfðagötu norðanmegin.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
4		Gluggum breytt, klætt með bærustáli.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2		Virðist gott.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
7		Helst vegna umhverfis.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók.bl. 239	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H/kj	24 Undirstaða	Pús/sléti	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst. b.hl.	Skorst		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/einf

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Höfðagata 13 er einfalt steinsteypuhús en má teljast myndarlegt hús á þeim tíma sem það var byggt.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>33</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer 2	1 Skráningarnúmer <u>51</u>	
Byggingarár 1939	Byggingar +bílaskúr 37 m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1 +ris	Fermetrar 131 m²	Stærð lóðar 330 m²
2 Einkenni, skilgreining Höfði			Breytingar		
3 Notkun húss fb			Höfundur Guðmundur Sæmundsson fyrsti eigandi byggeði		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-19A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll í meðallagi góð. Þakkantur athyglisverður.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
4	Dæmi um alþýpuhús með vott af fúnkisáhrifum en þó ekki með valmaþaki.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
1	Eina fbúðarhúsið sunnan Höfðagötu. Klöppin eykur á gildi umhverfis hússins.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Virðist lítið breytt en klætt utan.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Virðist gott				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
5	Fyrst og fremst vegna legu sinnar.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1939 (1928 í Fm)	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkurb. bls 229	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir nútímans AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/trap ?
26 Þakform	Háris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Þak/einh
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/einf (fúnáhrf)

Aðrar upplýsingar

Fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Flaggst/gras/klettur

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Einfalt íbúðarhús síns tíma en stendur á áberandi stað þar sem það er eina húsið sunnan Höfðagötu og við enda hennar. Nálægð við klöppina gefur umhverfinu avip og húsinu nafn.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 34	
Heiti hverfis eða þettbýlis Hólmariðshaus		Heimilisfang Höfðagata	Húsnúmer "3" eða "15 a"	1 Skráningarnúmer 52	
Byggingarár 1948	Byggingar	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1	Formetnar 294	Stærð lóðar X
2 Einkenni, skilgreining Fiskimjölsværksmiðja			Breytingar		
3 Notkun húss Sjál/fiskv			Höfundur Þorsteinn Jónsson var yfirmiður (sjá Hafnarbr. 15)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-27A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll góð og ólítil þer tilgangi hússins vott. Gluggar austurhlíðar góðir.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
3		Hluti af atvinnusögu staðarins.
8	Menningarsögu	9 Athugasemdir
2		Stendur hátt og vel.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
2		Lífið sem okkert breyst.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
7		Virðist afar bágborið en á sér þó viðreisnar von.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
4		Vegna menningarsögu, umhverfis og byggingarlistar.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmavíkurb. 258
		21 Dagsmeng. skráningar 30.10.97
		22 Upphafstíðir matarinnar AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H (m. lofthæð)	24 Undirstaða		25 Útveggir	Stst/brú
26 Pakform	Láris	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Loftr.túður/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/einf

Aðrar upplýsingar

samb

Viðbygging norðan við frá 1983 (118 ferm)

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Stendur á sjávarklöpp

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Fiskimjólsverksmiðjan stendur hátt, yst á Hólmarisfshausnum og þurfti að sprengja fyrir henni á sínum tíma. Hún ber hlutverki sínu vitni og mætti vel nýta hana áfram ef hún yrði lagfærð. Húsið samsvarar sér vel þó svo að það sé heildur hrörlegt á að lýta við fyrstu sín. Það er rúmgott og fallegt útsýni úr því út á fjörðinn. Það mætti því finna því margvíslegt hlutverk.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

“GORGATA” (NORÐURFJARA)

(Hús þessi eru ekki skráð undir þesum nöfnum í
Fasteingnamatsskrá en þau eru notuð hér)

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 35	
Heiti hverfis eða þénbýlis Norðurfjaran		Heimilisfang "Gorgata"	Húsnúmer "3a"	1 Skráningarnúmer 56	
Byggingarár 1953	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 22m²	Stærð lóðar
2 Einkenni, skilgreining Spennistöð			Breytingar		
3 Notkun húss Tkn/spenn			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar			

Mat á varðveislugildi

4		Einfalt en þokaleg blutföll.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
3		Hluti af orkusögu vestjarða.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
5		Er falið á milli hraðfrystihúss og sláturhúss.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
3		Virðist ekki mikið hafa breyst.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
2		Virðist mjög gott.		
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
6		Vegna menningarlegs gildis sem hluti af sögu tæknivæðingar.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarlisti	20 Heimildir Hólmav.bók bls 263	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matamanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H	24 Undirstaða		25 Ötveggir	Stst/hrá
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar		33 Sérst.h.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

38 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Spennistöðin var byggð 1953 jafnhliða Þverárvirkjun.

42 Afstöðumynd

43 Ljóamynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>36</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Norðurfjaran		Heimilisfang "Gorgata"	Húsnúmer "17"	1 Skráningarnúmer <u>67</u>	
Byggingarár 1938	Byggingar	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 373m²	Stærð lóðar 112 m²
2 Einkenni, skilgreining Smíðahúsið (Smíðahús Guðmundar Guðmundssonar frá Bæ, sjá Höfðagötu 13)			Breytingar		
3 Notkun húss lön/vekst			Höfundur Guðmundur Guðmundsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-31A			

Mat á varðveislugildi

6		Máske ekki merkilegur arkitektúr en stendur fyrir sínu.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
3		Síðasta húsið við "Gorgötu" og minnir á atvinnusögu Hólmavíkur		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
5		Ber ekki mikið á því		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
3		Ekki að sjá annað en að það sé lítið breytt.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
5		Virðist í meðallagi gott.		
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
7		Helst vegna menningarsögulegs gildis sem síðasta húsið við "Gorgötu".		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls 284	21 Dagssetning skráningar: 30.10.97	22 Upphafstíðir mótamans AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	pst	33 Sérst.b.hl.	Gafi sem hægt var að fjarlægja		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tnbr/einf.e30

Aðrar upplýsingar

fríst

Var í tenglum við "Gorgötu"

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengls

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Smíðahúsið er eina húsið sem enn stendur við svokallaða Gorgötu (skv. Hólmavíkurbók) ef undan er skilin Spennustöðin. Svæði þetta hefur einnig verið nefnt Norðurfjaran enda stóðu húsir meðfram henni. Eins og sjá má á loftmyndinni sem tekin var 1957 eru margir bátar í Norðurfjörðunni og var hægt að draga þá þar á land og gera við þá eða geyma þá þar. Þannig var hægt að koma heilum bátum inn í Smíðahúsið þar sem hægt var að taka úr því norðurgaflien, Gildi hússins felst fyrst og fremst í því broti af atvinnusögu Hólmavíkur sem það geymir.

42 Afstöðamynd

43 Ljósmynd

KÓPNESBRAUT

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>37</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 1	1 Skráningarnúmer <u>69</u>	
Byggingarár 1925	Byggingar +samb. skúr(92 m²)	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H/kj/poris	Fermetrar 131m³	Stærð íððar 300m²
2 Einkenni, skilgreining Albertshús (Sunnuhvöll)			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Magnús Magnússon		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-00A			

Mat á varðveislugildi

[2]		Hlutföll góð og samræmi gotl. Tréverk með skrauti.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
[2]		Falllegt dæmi um bárujárnshús.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
[1]		Hefur mikið gildi fyrir "Plássíð" og Riis-húsið.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
[2]		Hefur ekki mikið verið breytt nema viðbygging helst til of stór.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
[4]		Þökkalegt og unnið er að einhverjum endurbótum.		
14	Tæknif. ástand	15 Athugasemdir		
[3]		Vegna byggingarlistar,menningarsögu, umhverfis og upprunaleika.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár 1925 (1920 í Fm)		19 Nálgun á byggingartri	20 Heimildir Hólm.bók bls 130-132	21 Dagsetning skráningar 30.10.97
				22 Upphafstíðir mótisnanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/poris	24 Undirstaða	Þús/slét	25 Úrveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/ris/mkvst
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	breytt
32 Gluggar	2Kr/1rnt//Kr/2rnt	33 Sérst.b.hl.	Bísl/viðb/skorst/		
34 Skreytingar	Gfald/bjór/skífr/vátnsbef/smágluggar			35 Bygg.stíll	Tmbr/bár/svæts

Aðrar upplýsingar

fríst

Sambyggður skúr norðan við (bilskúr sem var stækkaður eftir 1957 a.m.k.)

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

afdráttur

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Albertshús er með glæsilegustu húsum Hólmavíkur og flokkast það hér undir hárnjárnsvætser-stíl. Smíður hússins var Magnús Magnússon og var það smíðað upp úr öðru húsi sem Guðjón snikkari flutti til Hólmavíkur norðan frá Eyjum í Kaldrananeshreppi. Svætser-einkennin sjást á gluggaföldum, bjórum, portrasi og miðjukvisti. Þó eru þakskeggin ekki típísk svætser. Skorsteinninn er áberandi hár og ástæða til þess að hann fái að halda sér. Viðbyggingin lýtur húsið nokkuð eftir að hún var stækkuð. Litlar var í smágluggum yfir dyrum á bísli að framan. Ekki er ljóst hversu mikið gerð hússins í Eyjum hafði á gerð Albertshúss en það gæti vel verið nokkurnvegin sama húsið.

Lega hússins hefur mjög mikið gildi fyrir götumynd Kópnesbrautar og styrkir hún mjög heildina í kringum Rísa-húsið. Albertshús hefur mjög mikið varðveislugildi og full ástæða til að færa það í upprunalegt horf.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 38	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 2a	Í Skráningarnúmer 70	
Byggingarár 1915	Byggingar m ²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H	Fermetrar ? m ²	Stærð lóðar m ²
2 Einkenni, skilgreining Riis-sláturbúsið (er undir Hofðaötu 3 í Fm)			Breytingar Viðbyggingar eftir 1957		
3 Notkun húss Sjáfiskv/ (áður Lanfjöt)			Höfundur Ólafur Jónsson (f.1892) var yfirmsiður		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 989-33A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll upphaflega góð en viðbyggingar hafa afmýndað það.		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
1		Tengist verslunar-, landbúnaðar- og menningarsögu staðarins.		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
2		Afmarkar "Plássíð" og er hluti af mjög gamalli götumynd.		
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
3		Viðbyggingin rýrir upprunaleikan og hurðin sem var á staðnum kominn yfir á Ráðaleysi.		
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
5		Virðist ekki vera nema þökkalegt.		
14	Tæknif. ástand	15 Athugasemdir		
3		Vegna aldurs, umhverfis og menningarsögu.		
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár 1915 (1914 í Fm)	19 Nálgun á byggingarári + - 1 ár	20 Heimildir Hólmav.bók bls 132-4	21 Dagskráning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar	Loftr.túður áður	30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	2Kr/2mr	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar	Vindsk/			35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

Samh.

Sambyggt frystihúsinu norðan við

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Samh/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Riis-sláturhúsið er með merkustu húsun bæjarins og er frá upphafsögum Hólmavíkurkaupþétt. Það létur ekki mikið yfir sér í núverandi mynd en ef að lítið er inn í húsasundið á milli þess og Steinhússins kemur í ljós heilalegt austurhlíð með upprunalegum gluggum en svipuð gluggaröð var vestan megin sem hefur nú verið byggt fyrir með viðbyggingunni. Áður voru miklar dyr á suðurgafli sem klætt hefur verið yfir og lofttræstinður sem voru á mæni hafa verið fjarlægðar. Sláturhúsið var stundum notað sem samkomu- og synigngasalur og var lýðveldishúsið Hólmvíkinga haldin þar 17. júní 1944 og Skugga-Sveinn var færður þar upp um 1945. Langiskúr sem er telst fyrsta bygging á Hólmavík og reistur var 1895 stóð beint vestan við sláturhúsið en var rifinn um 1950. Farið var að verka fisk í húsinu um 1937 (sjá bls. 272 í Hólmav. bók). Vardveidslugildi hússins er mikið en það þyrfi að færa það til upprunalegs horfs sem myndi fegra það mikið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 39	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 3a	Í Skráningarnúmer 73	
Byggingarár 1935 (Fm)	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINST/HILADID	Fjöldi hæða 1	Fermetrair 63 m²	Stærð lóðar 360m²
2 Einkenni, skilgreining Tryggvaskáli			Breytingar		
3 Notkun húss. Íb/frst			Höfundur Tryggvi Samdélsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-0A			

Mat á varðveislugildi

3		Falleg hlutföll, góð samsvörun en bíslag lýtur nokkuð.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
3		Myndar heild með Albertshúsi sem segja sína sögu. Dæmi um "valma-fúnkís-smáhús."
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
3		Hluti af hefðbundiinni umgjörð "Plássins".
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
2		Virðist ekki hafa breyst mikið.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3		Virðist gott.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
4		Vegna byggingarlistar og menningarsögu.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls 136
		21 Dagseming skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H/	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/hraun
26 Þakform	Valmi/bokj/	27 Þakefni	Min/hár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steyptur	31 Hurðir	gluðu
32 Gluggar	Pst30-60 /horni	33 Sérst.b.hl.	Skorst/bísl/		
34 Skreytingar	Vatnsbr/steypt			35 Bygg.stíll	Stst/fúnkís/valmi

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégrind/grasbl

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Tryggvaskáli mun upphaflega vera reistur sem vinnustofa og varð síðar íbúðarhús. Tryggvi Samúelsson fyrsti eigandi hússins reisti það sjálfur og var hann talinn afburðahugur á tré. Vel virðist hafa verið vandað til hússins þó það liti ekki mikið yfir sér og er því vel við haldið. Það er mjög gott dæmi um smáhús á einni hæð með valmabaki og hornluggum sem mikið var reist af á þessum tíma (t.d. verkamannabústaðir v. Hringbraut í Rvk. eða íbúðarhús við Ægisgötu á Akureyri). Það er eina hús af þessari gerð á Hólmanvík en frumgerð Snæfells var þó með þessu lagi.

Þó ekki séu nema tíu ár á milli byggingar Albertshúss og Tryggvaskála sem standa hér hlíð við hlíð endurspeglar þau mikinn mun í húsaagerð og segja því sína sögu.

Varðveislugildi Tryggvaskála er því umtalsvert.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 40	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 3b	1 Skráningarnúmer 74 og 75	
Byggingarár 1903	Byggingar +skúr 40 m² (1935)	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Hæð + portis	Fermetrar 113m²	Stærð loftar 796 m²
2 Einkenni, skilgreining Stöðin (Bjarg)			Breytingar margar		
3 Notkun húss Íb (aður Op/sími)			Höfundur Ari Gísli Magnússon byggði húsið (ÓEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-1A og 3A			

Mat á varðveislugildi

4	Byggingarlísi	Órúlega mikið af sérstökum byggingarlutum í litlu húsi.
6	Byggingarlísi	7 Athugasemdir
2	Menningarsaga	Með allra elstu húsum. Hluti af sögu fjarskipta á Ísl. Skemmtilegt dæmi um alþ.hús.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
3	Umhverfi	Hluti af mjög gömlu og lítið breyttu umhverfi. Myndur heild með útihúsum.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
2	Upprunaleiki	Gluggar klæðning og anddyrisviðbygging ný, annað óbreytt frá 1910 c.a.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3	Tæknil. ástand	Verður að teljast gott.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
2	Varðveislugildi	Vegna aldurs, menningarsögu og upprunaleika.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár 1903 (1904 í Fm)		19 Nálgun á byggingarári
		20 Heimildir Hólm.bók bls 139-142
		21 Dagsseining skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafr matamanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/portis/2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár (á slétt)
26 Þakform	Háris/Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Veggfrís
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	1Pst/3rr/breytt	33 Sérst.h.hl.	Bísl/viðb/skorst		
34 Skreytingar	Gfald(sumst)/vindsk			35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.f.30

Aðrar upplýsingar

fríst

Geymsla eða útihús er vestan við húsið og er eitt fárra útihúsa sem enn standa

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð
stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús
Trégríð/grasbl/

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Stóðin er byggð 1903 eða sama ár og læknið húsið. Það er elsta íbúðarhús á Holmavík og er aðeins Rits-húsið eldra af nústandandi húsum. Í Holmavíkurbók Óla E. Björnssonar segir að lögun hússins sé "þó nokkuð athyglisverð frá sjónarmúði viðbyggingarlístar" og er það orð að sönnu. Strax á elstu ljósmyndinni sem til er frá því fyrir 1908 er lítið bíslag norðan við en um 1908 var byggt norðan við það og brátt bætt við hæð ofan á þá viðbyggingu (fyrir 1915) Húsið virðist mjög snemma verið klett sléttu járn og var það eina hús bæjarins með þannig klæðningu. Um 1987 var skipt um klæðningu, gluggum breytt og byggt stórt andýria austanmegin. Vestanmegin hefur bíslag eða skúr verið reistar eftir 1957. Húsinu hefur því verið vel við haldið þó að núverandi klæðning, gluggagerð og nýleg viðbygging sé ekki samkvæmt kökkabókum húsfriðunararkitekta. Varðveislugildi hússins er mjög mikið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>41</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 4a	1 Skráningarnúmer <u>76</u>	
Byggingarár 1914	Byggingar Skúr 50 m² (1920)	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Kj+h+portis	Fermetrar 152 m²	Stærð lóðar 200m²
2 Einkenni, skilgreining Tómasarhús			Breytingar Gluggar breyttir		
3 Notkun húss Íb.			Höfundur Jón Guðmundsson frá Tunguþróf		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmynda 987-8A og 16A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföll og samsvörun góð, skreytingar til þrýðis. Breytingar til hins verra.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Með allra elstu húsum á Hölmavík.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Hluti af umgjörð "Plássins".				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Gluggum breytt, gluggi tekin af vesturgafli.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Virðist gott.				
14 Tæknif. ástand	15 Athugasemdir				
2	Vegna aldurs, byggingarlistar og upprunaleika.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1914 (1902 í Fm)	19 Nálga á byggingarári	20 Heimildir Hólm.bók bls 142-146	21 Dagsetting skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Pús/slétu	25 Útveggir	Mlm/pús
26 Þakform	Háris/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/ris
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	2Kr/1rnr/Kr/1rnr	33 Sérst.b.hl.	Trp/skorst		
34 Skreytingar	Gfald/dfald/bjór/smáglu/			35 Bygg.stíll	Tmbt/bár/svæts

Aðrar upplýsingar

fríst	Gamall geymsluskúr er norðan við með athygliverðum gömlum gluggum
36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð	38 Athugasemdir
Fríst/tengsl	
37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús	
Trégróð/Trérunn	Stendur í kverk m. hraðfrystih. og sláturh.
39 Umbverfi byggingar	40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Tómasarhús er í hópi elstu og glæsilegustu húsa kaupþrúnsins og flokkast það sem hárujárnssvætser. Skrautáhrifin frá Björnshúsi Guðjóns snikkara eru greinileg enda var hann lærlingur Jóns Guðmundssonar frá Tunguþróf sem var yfirmiður Tómasarhúss. En að öðru leiti eru Tómasarhús og Albertshús ótrúlega lík af fornum til. Hlutföll hússins eru dæmigerð og gluggafaldar eru listilega gerðir og hafa haldið sér fram til þessa en gluggum hefur því miður verið breytt þannig að hlutföll þeirra eru ekki "rétt". Eins var gluggi á neðri hæð á vesturgaffli fjarlægður. En húsinu er vel við haldið. Það er mikilvægt í bæjarmyndinni og er eitt þeirra gömlu húsa sem mynda umgjörð "torgsins" framan við Björnshús.

42 Afstaða

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 42	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer "4b"	1 Skráningarnúmer 77	
Byggingarár 1913	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða	Perimetrar 87 m²	Stærð lóðar X m²
2 Einkenni, skilgreining Gamli barnaskólinn 1913-47 (Slökkvist. Norðurtanga)			Breytingar		
3 Notkun húss Op/slökkv.			Höfundur Rögnvaldur Ólafsson húsameistari (teikn.dags 5.3.1913)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-9A			

Mat á varðveislugildi

1	Hlutföll klassísk, teikningar hafa varðveist. Upphafleg nýting í góðu samhengi við útlit.			
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir			
1	Arkitekti Rögnvaldur Ólafsson. Elsta kennsluhúsnæði bæjarinn. Var félagsheimili.			
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2	Hefur þýðingu sem hluti af gamalli umgjörð "Plássins".			
10 Umhverfi	11 Athugasemdir			
3	Ytra útlit ekki breyst nema hvað stórar dyr eru á gaffi. Skorsteinn horfinn.			
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3	Virðist þökkalegt.			
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
1	V. menningarsögul. gildis, byggingarlistar og umhverfis. Ath.eina húsið með 1.einkunn			
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár 1913 (1914 (Fm))	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólm b.bl. 146 /Páll Guðm.s. Húsamark.	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr. matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slétt
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	Fuln(horfnar)
32 Gluggar	Kr/2mrl//langir	33 Sérst.b.hl.	Skorst/(horfinn)		
34 Skreytingar	Vindsk(horfin)/			35 Bygg.stíll	Stst/einf

Aðrar upplýsingar

frist

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð
stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Umhverfi vægast sagt ábótavart

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Gamli barnaskólinn er í menningarsögulegu tilfiri merkasta hús kaupfélisins. Rögnvaldur Ólafsson húsameistari teiknaði húsið, teikn dags. 5.3.1913 en hann telst fyrsti arkitekt Íslendinga. Hér fór fram barnakenndsla í fjóra áratugi auk þess sem húsið var nýtt undir samkomur, leiksýningar, fundahöld og guðspjónustur. Gerð þess ber upphaflegri nýtingu þess glögg vitni þó svo það hafi þjónað sem slökkvistöð í hálfa öld. Hér var fyrsta leiksýning á Hólmanvík sett upp 1925 (Skugga-Sveinn). Það er næstasta steinsteypuhús bæjarins eftir Steinhúsinu sem er tveim árum eldra. Upphaflega voru aðeins einar dyr á vesturgaffli. Efnislistar sem tengist byggingu skólans eru til í safni R.Ö. á Þyskysafni. Ekki hafa smúðirnar þó farið alfarir eftir teikningunni því þeir hafa speglað henni til að fá hentugri birtuskilyrði. Til eru teikningar frá Húsam, ríkisins merktar Guðjóni Samúelssyni frá árinu 1920 af heimavist sambyggðri við skólann, tveggja hæða húsi. Varðveislugildi barnaskólalússins er mjög mikið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>43</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 5	1 Skráningarnúmer <u>78</u>	
Byggingarár 1924	Byggingar m ²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 47 m ²	Stærð lóðar 208 m ²
2 Einkenni, skilgreining Hús Jóns soðla			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Hjalti Einarsson sennilegur smiður (EÖB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-6A			

Mat á varðveislugildi

3	Þökkalegt yfirbragð, einfalt og láttlaust. Góð samsvörun. Bislag sérstakt.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
3	Dæmi um lítið alþýðuhús.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
3	Hluti af gamalli umgjörð "Plássins"				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Aðeins gluggum hefur verið breytt.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Virðist mjög gott.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna byggingarlistar, lätleysis, umhverfis og upprunaleika				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1924 (1927 í Fm)	19 Nálgun á byggingarari	20 Heimildir Hölmav.bók bls 146	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg lag	1H	24 Undirstaða		25 Úrveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Sperrue/	31 Hurðir	glútu
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Bísl/skorst/viðb/		
34 Skreytingar	Skreytt gler í hurð/			35 Bygg still	Tmbu/einf

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégrind/Grasbl/Trérunn/

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

Vel hirtur garður

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Hús Jóns söðla er afskaplega láflaust en snyrtilegt hús sem ber eiganda sínum fagurt vitni. Vel hirtur garðurinn með trégröðingu bringinn í kring fullkomnar myndina og skapar geðþekku heild. Notagildið ræður ferðinni á og öll stærðarhlutföll eru í jafnvægi þó svo að tveir skorsteinar á svo lítilli byggingu vekji spurningar.

Hjalti Einarsson eða Hjalti Steingrímsson eru taldir smíðir hússins.

Húsið myndar heild ásamt Stöðinni, Læknishúsinu og nokkrum útihúsum við túnblettina þar fyrir aftan sem er mjög gömul og aðlaðandi og ástæða er til að fái að halda sér sem vitnisburður um lífnaðarhætti fyrri tíðar þegar heimilin voru sjálfu sér nóg að meiru eða minna leiti. Vardveislugildi hússins er því umtalsvert.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 44	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 6	1 Skráningarnúmer 79	
Byggingarár 1931	Byggingar + búsk. 45m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Kj+hæð+ris	Fermetrar 127 m²	Stærð lóðar 240 m²
2 Einkenni, skilgreining Brynjólfsbús			Breytingar Um 1980		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Brynjólfur Brynjólfsson byggði sjálfur ÓEB		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-17A			

Mat á varðveislugildi

6	Breytingar hafa dregið mjög úr gildinu.			
6	Byggingartíð	7	Athugasemdir	
4	Alþýðuhús frá kreppuárunum.			
8	Menningarsaga	9	Athugasemdir	
4	Hluti af umgjörð "Plássins".			
10	Umhverfi	11	Athugasemdir	
6	Hefur gjörbreytt um svip.			
12	Upprunaleiki	13	Athugasemdir	
3	Virðist gott.			
14	Tæknil. ástand	15	Athugasemdir	
6	Breytingarnar hafa dregið úr varðveislugildi.			
16	Varðveislugildi	17	Athugasemdir	
18 Breytt byggingarár 1931 (1923 í Fm)	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls 148	21 Dagsetting skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matsmanns. AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H/kj	24 Undirstaða	Pús/slött	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst/1980	33 Sérst.b.hl.	Skorst/		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Stst/einf.e.30		

Aðrar upplýsingar

Frist

Bílskúr er framan og austan við hús.

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Frist/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

grasbl

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Brynjólfs húsi sem stendur á áberandi stað í bæjarmyndinni var breytt mikið um 1980 þegar bætt var hæð ofan á það þar sem áður var rishæð með miðjukvisti. Hefur húsið stækkað mikið við það en útlit þess er að mati höfundar húsakönnunar öllu lakara eftir breytingu og veikir heildarmynd umhverfisins. Varðveislugildi eftir breytingu er því ekki mikið en er mikilvægt fyrir göturými Kópnesbrautar sem breytist mjög þegar komið er inn fyrir Björnshús og Brynjólfs hús.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>45</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 7	1 Skráningarnúmer <u>80 og 81</u>	
Byggingarár 1903 / 1911	Byggingar + skúr 41 m²	Aðal byggingarefni TIMBR/Steinsteypu	Fjöldi hæða Kj+hæð + portis	Fermetrar 226 m²	Stærð lóðar 1440 m²
2 Einkenni, skilgreining Læknishúsið (og sjúkraskýlið)			Breytingar Sjúkraskýlið byggt við Læknishúsið 1911		
3 Notkun húss Íb og Men/fél (Op/sjúk 1903-1949)			Höfundur Ekki vitað hver var yfirmsiður ÖEB		
4 Sveðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-10A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll og samsvörun góð en viðbyggingin dregur frekar úr gildinu.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
1		Hluti af sögu heilbrigðisþj. á Ísl. Gott dæmi um opinb. bústað læknis ásamt sjúkraskýli.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
1		Hluti af gamalli heild.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
3		Gluggum hefur verið breytt, sérstaklega á viðbyggingunni.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3		Virðist gott.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
3		Vegna menningarsögu, aldurs og umhverfis.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár 1911(1903 í Fm)	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólm.bók bls 150-154
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafir matamanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Hla/grj	25 Úrveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/r+n/Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60 breytt	33 Sérst.b.hl.	Viðb/skorst		
34 Skreytingar	horfnar			35 Bygg.stíll	Tmbr/bár/svæts

Aðrar upplýsingar

Frist

Húsið er í raun tvö sambyggð hús 132 m² og 54 m². Skár er vestan og ofan við.

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð
stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégróð/Tré/runn/fléggst/Hléðst/st

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Læknishúsið er ásamt stóðinni næstelsta hús á Hólmavík. Það er hér flokkað sem hárujárnsvæðis þó það sé málski ekki annað en tiltölulega einfalt þorbýgt timburhús. Sjúkraskýlið er mjög einfalt að gerð. Húsið er á hlöðnum kjallara og er það eina húsið ásamt Ríðshúsi með því lagi á Hólmavík. Gluggafuldar voru á því frá upphafi en eru að öllum líkindum ekki upphaflegir. Ekki er höfundur húsakönnunar ljóst hvernig húsið leit út að framan í upphafi en sennilega hefur sjúkraskýlinu verið breytt. Lega hússins virðist markast af brekkunni og ekkert nærliggjandi húsa tekur mið af legu þess. Húsið endurspeglar sögu læknisþjónustu í íslensku dreifbýli á 20. öld og hefur því varðveislugildi fyrir vikið auk þess að vera áberandi í bæjarmyndinni frá fyrstu tíð.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 46	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 8 b	1 Skráningarnúmer 83	
Byggingarár 1940	Byggingar m ²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Hæð + ris	Fermetrar X m ²	Stærð loftar m ²
2 Einkenni, skilgreining Hlaða innan við Láfahús			Breytingar		
3 Notkun húss Lan/hlð			Höfundur Kristinn Sigurvínsson		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-20A			

Mat á varðveislugildi

6	Getur ekki talist tímamótaverk í byggingarlist en stendur fyrir slou.			
6	Byggingarlist	7	Athugasemdir	
3	Dæmi um horfna lífnadarhætti.			
8	Menningarsaga	9	Athugasemdir	
5	Hluti af gamalli götumynd.			
10	Umhverfi	11	Athugasemdir	
2	Hefur ekkert verið breytt.			
12	Upprunaleiki	13	Athugasemdir	
6	Stendur að hluta opið fyrir veðri og vindum.			
14	Tæknif. ástand.	15	Athugasemdir	
7	Helst vegna götumyndar og menningarsögu gilda.			
16	Varðveislugildi	17	Athugasemdir	
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls 157	21 Dagsetting skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur		31 Hurðir	
32 Gluggar		33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.atfl	Tröbr/einf

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

38 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Hlaða þessi hefur einnig verið notuð til íbúðar (um 1950) og sem veidarfæragæmsla. Hún getur vart talið merkilegt hús og sennilega þarf hún að víkja vegna endurbóta á Bröttugötu síðarmeir. Ekki er hægt að áttu sig á því hvar hlöðunnar er getið í Fasteignamatsskrá.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer cyðublaðs <u>47</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 9	Í Skráningarnúmer <u>84</u>	
Byggingarár 1913	Byggingar + samb.skúr 57m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Kj.+hæð+ris	Fermetrar 113 m²	Stærð lóðar 530 m²
2 Einkenni, skilgreining Björnshús			Breytingar		
3 Notkun húss Íb (aður þjón/eintakl)			Höfundur Guðjón Jónsson snikkari		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-15A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll sérkennileg, skreytiverk mikið og karakter mjög sterkur.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
1		Fyrsta hús Guðjóns snikkara. Hér fæddist Gunnar Þórðarson tónlistarmaður.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
1		Mjög áberandi í bæjarnyndinni og í öndvegi við "Plássíð".			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
2		Hefur lítið sem ekkert verið breytt að utan en talsvert að innan.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
5		Er orðið bágborið að utan.			
14	Tekni. ástand	15 Athugasemdir			
2		Vegna byggingarlistar, menningarsögu, umhverfis og upprunaleika.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Bæyn byggingarár 1913 (1915 í Fm)		19 Nálgun á byggingarlist	20 Heimildir Hólm.bók bls 157-158	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíur mæðsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/rís	24 Undirstaða	Plás/slétu	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	Fuln/glufh/glöð
32 Gluggar	Kr/lmr	33 Sérst.b.hl	Frmskgfl/trp/skorst		
34 Skreytingar	Gfald/vinssk/hæskist/sklfr/raðb.bo/smágl/bjór			35 Bygg.still	Tmbr/svæts

Aðrar upplýsingar

fríst

Stór skúr er sambyggður húsinu að norðanverðu

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús í lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégirðing horfin

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Björnshús er með athyglisverðustu húsum á Hólmavík og er mjög áberandi í bæjarmyndinni vegna legu sinnar. Það er byggt af Guðjóni Jónssyni snikkara og elsta hús hans á Hólmavík og ber listfengi hans vitni eins og önnur hús sem hann byggði. Tréverk hússins er það sem vekur helst athygli manns ásamt óvenjulegum hlutföllum. Það er hér flokkað sem bárujárnssvæðis-hús og veldur því fyrst og fremst tréverkið. Í rauninni er það einfalt timburhús sem hefur fengið mikinn og háan framskotsgafl og framan á hann settar völdugar útiröppur og gefur þetta húsinu skemmtilega sérkennilegan blá. Fyrrum var blifðarhurð á framdyrum með litlu opi. Höfundur húsakönnunar mældi húsið upp sumarið 1998 og vísast í hér í þá skýrslu. Varðveislugildi hússins er mjög mikið vegna aldurs og byggingarlistar og að auki hefur það dæpurtónlistarlegt vægi þar sem að Gunnar Þórðarson frumbítil mun hafa fæðst í því.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>48</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 10	1 Skráningarnúmer <u>85</u>	
Byggingarár 1935	Byggingar m²	Aðal byggingarefni TIMBUR Forskalað	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 60 m²	Stærð lóðar 400 m²
2 Einkenni, skilgreining Steinholt			Breytingar flott		
3 Notkun húss Íb			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmynda 987-23A			

Mat á varðveislugildi

5	Hlutföll þokkaleg.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
3	Hér býr Einar Hansen sá sem fann rísaskjaldþökuna frægu Alþýðuhús.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
4	Hluti af götumynd Kópnesbrautar innan Plássins.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
3	Virðist vera svipað og í upphafi.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
3	Virðist þokkalegt.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
7	Helst vegna umhverfis og byggðarsögu.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár um 1940 segir ÓEB	19 Nálgun á byggingunni + 5	20 Heimildir Hólmav. bók bls 158	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H/	24 Undirstaða		25 Úrveggir	Pús/slétu/forsk
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst. b.h.l.	skorst.		
34 Skreytingar	Myndskr/			35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.e.30

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Tré/gre

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsógn um bygginguna

Stendur nálægt fjöruborði neðan við Kópnesbraut. Húsið var flutt frá Vonarholt en það hafði verið byggt þar um 1920. Það litar ekki mikið yfir sér en er þokkalega við haldið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 49	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 11	1 Skráningarnúmer 86	
Byggingarár 1930	Byggingar + bílskúr 47 m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða Hæð + portis	Fermetrar 54m²	Stærð lóðar ? m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Ingimundar Þ. Ingimundarsonar			Breytingar Innréttað til íbúðar árið ?		
3 Notkun háss Íb (áður Lan/hlíð)			Höfundur Magnús Ljósósson byggði		
4 Sveðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-21A			

Mat á varðveislugildi

5		Samsvarar sér merkilega vel miðað við upprunasögu.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
3		Merkilegt fyrir þær sakir að það var byggt sem hláða en hefur lengi verið íbúðarhús.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
4		Hluti af götumynd Kópnesbrautar innan Plássins.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
5		Þátt sem mynnir á hlöðuna.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
2		Virðist gott.
14	Tæknif. ástand	15 Athugasemdir
6		Vegna menningarsögu og umhverfis.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls 162
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafr. matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	III/portis	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pos 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/bísl		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Trótt/einf.e.30		

Aðrar upplýsingar

fríst:

Búskúr norðan við

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégið/grasbl/Tré/runn/klappir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er upphaflega byggt sem hláða frá Björnshúsi en var fljótlega innréttað til íbúðar. Það var einhverju sinni selt til niðurrífs þó ekki hafi orðið af því. Húsið er mjög láflaust en það styrkir götumynd þessa hluta Kópnesbrautar og yrði að því leiti eftirsjá að því ef það hyrfi. Það ber samt vott um að hús geti vel þjónað sínum tilgangi þó að ekki sé mikils vænt af því í upphafi sem íbúðarhús. Því er vel við haldið og stendur fyrir sínu.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 50	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 12	1 Skráningarnúmer 89	
Byggingarár 1948	Byggingar Samb.skúr 28m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 57 m²	Stærð lóðar 153 m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Gunnlaugs Magnússonar			Breytingar flutt		
3 Notkun húss Íb.			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-24A			

Mat á varðveislugildi

8	Ekki tímamótaverk í arkitektúr.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
5	Fábreytt alþýðuhús.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
5	Hluti af götumynd Kópnesbrautar innan Plássins.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
5	Plastklæðning og póstlausir pluggar.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
4	Virðist mega vera betra.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
9	Af ofangreindum ástæðum.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1948 (1936 í Fm)	19 Nálgun á byggingarári + 5	20 Heimildir Hólmav. bók bls 162	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upplufstafr matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H	24 Undirstaða		25 Úrveggir	Plst
26 Þakform	Lárís/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakpluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Ps30-60	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.e30

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

38 Athugasemdir

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Stendur nálægt fjöruborði neðan við Kópnesbraut. Húsið var flutt frá í heilu lagi (fleytt) frá Selströnd.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 51	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 13	1 Skráningarnúmer 90	
Byggingarár 1956	Byggingar m²	Aðal byggingarefni TIMBUR(forskalað)	Fjöldi hæða 1	Fermetrar ~60m²	Suðr lóðar m²
2 Einkenni, skilgreining Taflhúsið			Breytingar		
3 Notkun húss Men/fél			Höfundur Óli E.Björnsson (höfundur Hólmavíkurbókar)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-22A			

Mat á varðveislugildi

6		Hlutföll þokkaleg, arkitekt athyglisverður.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
2		Eina hús landsins sem byggt hefur verið yfir "þjóðariþróttina".
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
4		Hluti af götumynd Kópnesbrautar innan Plássins.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
2		Virðist ekkert hafa breyst frá byggingu.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
6		Mórhúðin virðist sprungin.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
6		Vegna menningarsögu.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls 164
21 Dagssetning skráningar 30.10.97		22 Upphafstafir maðmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	IH	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slétu/forsk
26 Þakform	Skúrþak	27 Þakefni	Mlm/hár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar	Málaðir stafir á framhlið: TAFL-OG BRIDGEFÉLAG			35 Bygg.stíll	Tmbr/einf

Aðrar upplýsingar

fríst

Stendur aðþrengt á horni Bröngötu og Kópnesbrutar

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við náleg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Taðlhúsið getur ekki talist merkilegt útfra sjónarmiði byggingarlistar en saga þess er þó sérstök. Þetta mun vera eina hús á Íslandi sem byggt er til þess að tefla í og má það teljast athyglisvert þar sem að skákin hefur verið kölluð þjóðarþrótt. Fyrir vakur eftirtekt að arkitekt hússins er Óli E. Björnsson sá sem skrifaði hús merka rit Hólmavíkurbók og mun þetta vera eina afrek hans á því sviði. Það var byggt upp úr flúðarhúsinu á Vatnshorni. Húsið mun þjóna vel sínum tilgangi og getur þessvegum flokkast sem fúnksjónal. Gildi þess felst fyrst og fremst í skemmtilegum uppruna.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>52</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer "14"	1 Skráningarnúmer <u>91</u>	
Byggingarár 1944	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1	Perimetrar ~50 m²	Stærð lóðar m²
2 Einkenni, skilgreining Gufubaðstofan			Breytingar		
3 Notkun húss Men/íþr			Höfundur Smiður var Hjalti Einarsson (ÓEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-25A og 26A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföll ótrúlega góður fúnkfs. Samsvörun góð, karakter sterkur.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
2	Óvenjulegt íþróttamannvirki og "merkilegt fyrirbæri" (Árni Óla)				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Hluti af götumyndinni og staðsetning við flæðarmál skemmtileg.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Engu hefur verið breytt en tímans tönn hefur verið að verki óhindruð allengi.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
6	Afar bágborið að því er virðist.				
14 Tæknif. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna óvenju hreinnar byggingarlistar og menningarsögu.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls. 166	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matamanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H	24 Undirstaða	Stst/hrá	25 Útveggir	Stst/hrá
26 Þakform	Skúrpak	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	Glufhu
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/þakkantar/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/fúnkfs +

Aðrar upplýsingar

fríst

Stendur á klöpp við fjöruborð

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

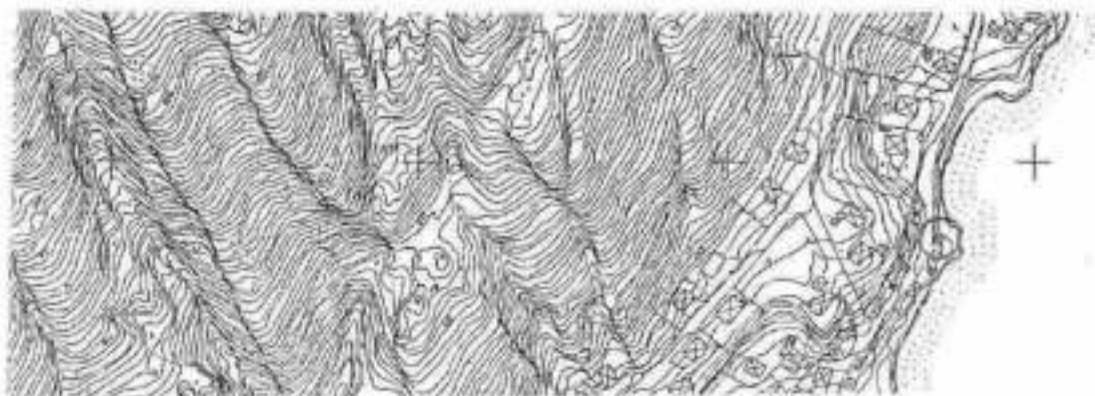
39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Gufubaðstofan er eitt hvert sérstæðasta hús Hólmavíkur. Gerð þess er algerlega í anda Fúnkis-byggingarlistar og tilgangur þess er af jákvæðum toga. Það kemur skemmtilega á óvart. Smíður þess var Hjalti Einarsson í Dvöl. Húsið hefur mikið varðveislugildi að mæti höfundar húsakönnunar.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 53	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 17	Í Skráningarnúmer 92	
Byggingarár 1953	Byggingar +skúr 28 m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Jarðh.+hæð	Fermetrar 251 m²	Stærð lóðar 1625m²
2 Einkenni, skilgreining Prestbústaðurinn			Breytingar Gluggum breytt 1985		
3 Notkun húss Íbúðabúst			Höfundur Gunnar Ólafsson arkitekt (1915-1959)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-28A			

Mat á varðveislugildi

2		Hlutféll fagmannleg, samsvörun góð. Hús og garður heilsteypt heild.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
2		Arkitekt sá sami sem teiknaði kirkjuna. Ekki mörg hús eftir hann.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
3		Hluti af götamynd og hefur jákvæð áhrif á umhverfi sitt.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
2		Virðist lítið sem ekkert hafa verið breytt.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
2		Mjög gott.
14	Tæknif. ástand	15 Athugasemdir
4		Vegna menningarsögu og byggingarlistar þó aldur þess sé ekki mikill.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav.bók bls.167
21 Dagsetning skráningar 30.10.97		22 Upphafstafir matamanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slétu/
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mím/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Sval/skoest		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll		Stíll/norrænn	

Aðrar upplýsingar

fríst:

Bílskúr norðan við hús

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégrind/flaggst/Tré/gre/runn

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

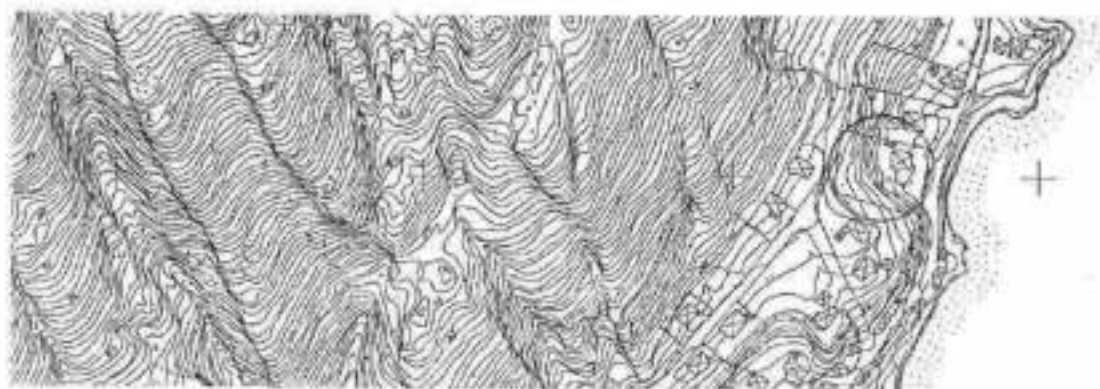
41 Umsögn um bygginguna

Kópnesbraut 17 er myndarlegur prestbústaður og einna yngst þeirra húsa sem hér eru tekin fyrir. Það ber það með sér að vera fullhannað hús.

Arkitekti hússins var Gunnar H. Ólafsson, bróðir sr. Andrésar Ólafssonar sem var prestur á Hólmanvík frá 1948 til 1982, og var hann einnig höfundur Hólmanvírkirkju. Gunnar var athyglisverður arkitekt en lést fyrir aldur fram en hann var m.a. höfundur einnar af algengustu teikningunum í svokölluðu smábúðarhverfi í Reykjavík sem mörg hús voru byggð eftir. Hann var skipaður skipulagsstjóri í Reykjavík 1957.

Varðveislugildi hússins í upphaflegri mynd er umtalsvert þó ekki sé ástæða til að hafa áhyggjur af því að illa verði búið að húsinu á meðan prestur situr á Hólmanvík.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>54</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer 21	1 Skráningarnúmer <u>93</u>	
Byggingarár 1938	Byggingar Skúr 25 m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1+tvö ris	Fermetrar 88 m²	Stærð lóðar 349 m²
2 Einkenni, skilgreining Dvöl			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Hjalti Einarsson byggði húsið ÓEB		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmýndar 987-29A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll og samsvörun þekkileg.				
6 Byggingarlíst	7 Athugasemdir				
2	Flokkast hér eitt húsa undir þjóðernisstíl þó draga megí í efa að það sé mjög meðvitað.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Myndar m. Kópnesi "þjóðlega"heild sem gefur tilfinningu f. því að hér sleppi þéttbýlinu.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
3	Gluggum hefur verið breytt.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Virðist gott.				
14 Tæknif. ástand	15 Athugasemdir				
4	Fyrst og fremst af umhverfislegum ástæðum.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1938 (1935 í Fm)	19 Nálgun á byggingardrö	20 Heimildir Hólmav. bók bls. 168	21 Dagsetting skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/tvöf.ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Láris/tvöf./r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/bogi
29 Þakgluggar	velux	30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst e.60 Breytt	33 Sérst.h.hl.	Bisl/2xskorst/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tréhe/einf.(jónas)

Aðrar upplýsingar

1	Skír vestan við
36	Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð
38	Athugasemdir
1	
37	Afstaða eða tengsl við nálæg hús
39	Umhverfi byggingar
40	Athugasemdir

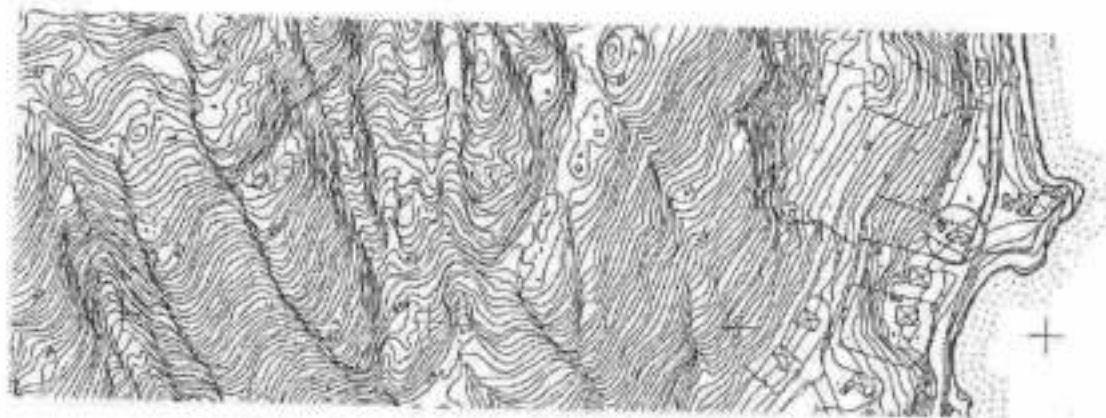
41 Umsögn um bygginguna

Dvöl er eina hús bæjarins sem flokkað er hér undir þjóðernisrómantík. Þó það sé enganveginn öruggt að þau viðhorf hafi ráðið gerð hússins. Verð má að tveir burstir markist aðeins af því að útihús er reist þétt upp við íbúðarhús. Smíður þess og fyrsti eigandi er Hjalti Einarsson. T-gluggar sem eitt sinn voru á húsinu hefur því miður verið skipt út.

Dvöl er mikilvæg fyrir götumynd þessa innsta hluta Kópnesbrautar og "rammar" inn götumyndina með Kópnesi. Þar með breytist yfirbragð bygðarinnar frá "plássinu" yfir í jaðarsvæði þar sem að smábúskapur verður meira áberandi.

Af þessum sökum er varðveislugildi Dvalar nokkuð ekki síst í sambengi með Kópnesi.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>55</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer x	1 Skráningarnúmer <u>94</u>	
Byggingarár 1916	Byggingar +útihús ~50 m²	Aðal byggingarefni TIMBUR(torf)	Fjöldi hæða 1	Fermetrar ~40 m²	Stærð loftar ? m²
2 Einkenni, skilgreining Kópnes			Breytingar		
3 Notkun húss Íb og Lan/fjórth/hlð			Höfundur Jón Árnason byggði ÓEB		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-30A, 31A, 32A, 33A,34A			

Mat á varðveislugildi

2	Hlutföll og samsvörun eðlileg. Sterk heild íbúðahúss,útrihúss og umhverfis.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
1	Eina kotbýlið sem eftir er í bænum í heilsteyptri mynd.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
1	Heilsteyptr mynd innst í þéttbýlinu. Hús, tún, nafn og nes tengt sterkum böndum.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
1	Hefur varðveist vel til þessa dags.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
7	Er orðið afar bágborið en ekki ónýtt ef vilji er fyrir hendi að gera því til góða.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
2	Vegna karakters, aldurs, upprunaleika og umhverfis.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálgsn á byggingarári	20 Heimildir Hólm.bók bls.170-173	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafr matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár //Trf
26 Pakform	Háris	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	Enginn	31 Hurðir	Einf.tréh.
32 Gluggar	Kr/2mr	33 Sérst.b.hl.	Skorst/bísl/við		
34 Skreytingar	Gfald/vinsk			35 Bygg.stíll	Torfh/stafnþil

Aðrar upplýsingar

fríst

Sambyggður geymsluskúr og útihús austan við.

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Túnfjara

39 Umhverfi byggingar

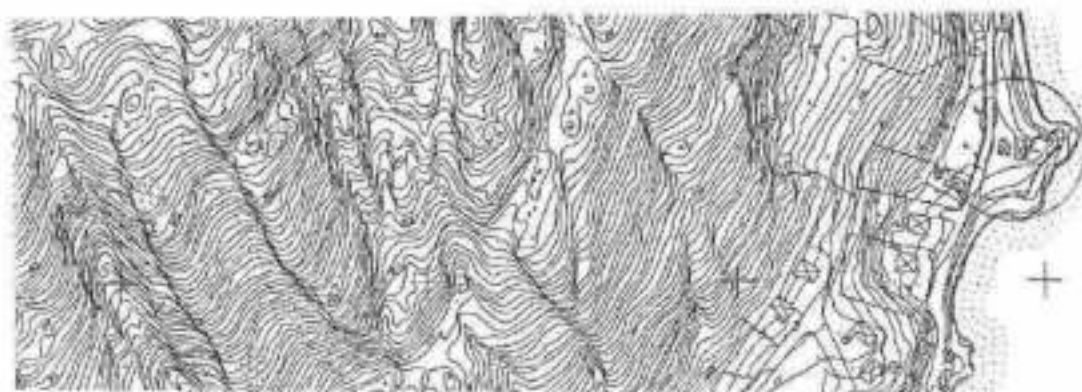
40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Kópnes-kotið er mjög sérstakt og með mikla sérstöðu í bæjarmynd Hólmavíkur. Húsið virðist hafa verið torfbær þar sem að undirstöður torfveggjar eru sýnilegar vestanvið. Það minnir mjög á þá þurrabúðagerð sem steinbæjirnir spruttu af í Reykjavík og víðar. Útihúsin eru ómissandi hluti af heildarmyndinni sem er afar heilsteypt, lítið kot á litlu nesi með tún og ósnortið flæðarmál allt í kring. Afar ljóðrænt hús og geðdekt. Húsið er afbragðsgott dæmi um smábúskap inni í þéttbýli á fyrri hluta 20. aldar.

Vandveislugildi Kópness er mjög mikið og full ástræða til að hvetja til þess að húsin verði gerð upp og umhverfi þeirra friðað. (Kópnes myndi benta mjög vel sem sumarhús)

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>56</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Kópnesbraut	Húsnúmer	1 Skráningarnúmer <u>95</u>	
Byggingarár Fyrir 1940	Byggingar m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Permetrar m²	Stærð lóðar m²
2 Einkenni, skilgreining "Mykjunes"			Breytingar flutt		
3 Notkun húsa Lan/fjárh			Höfundur		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-36A			

Mat á varðveislugildi

4		Þjónar sínum tilgangi.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
2		Hluti af sögu landbúnaðar í þéttbýli á 20.öld.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
2		Gefur umhverfinu innst í bænum hefðbundinn svip.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
1		Örugglega lítið breytt frá upphaflegu útliti.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
4		Gæti verið betra.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
5		Vegna menningarsögu.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breyt byggingarár	19 Nálgan á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls. 173
		21 Dagssetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafr. mabemarar AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H/ra	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Háris	27 Þakfni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur		31 Hurðir	
32 Gluggar		33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

stakt

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

40 Athugasemdir

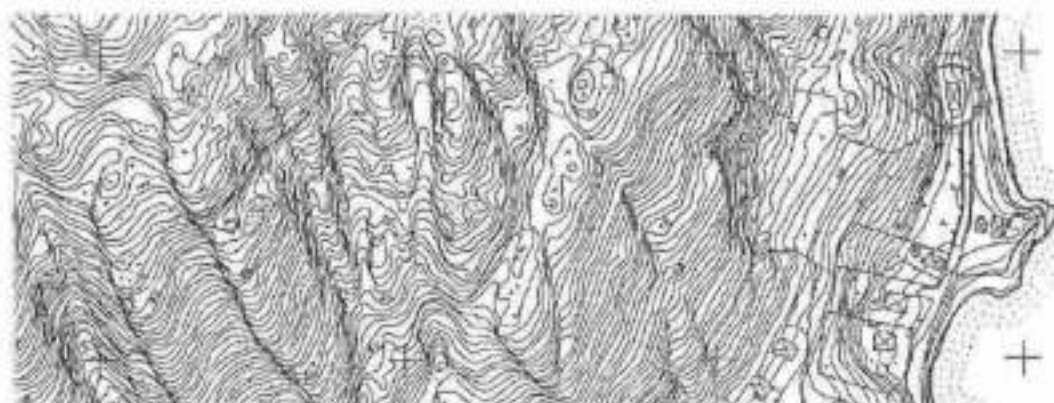
41 Umsögn um bygginguna

Ástæðna fyrir því að fjárhúsins sem gárungar bæjarins kölluð Mykjunes eru tekin með í þessari húsakrá er sú að þetta eru síðustu fjárhús innan bæjarmarkanna en þau voru fjölmörg hér áður fyrr. Yfirbragð þeirra er fornlegt þó svo að ekki sé vitað um aldur þeirra en þau gætu þessvegana verið frá 1930.

Gamli þjóðvegurinn liggur framhjá húsunum og ástæða til þess að leifa þeirri mynd að halda sér.

Meðan einhverjir hafa áhuga á að hafa fé á húsi innan bæjarmarkanna metna þessi hús fá að halda sér.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

STÖK HÚS OFAN VIÐ KÓPNESBRAUT 7 OG 9

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>57</u>	
Hætti hverfis eða þéttbýlis Ofan við Kópnesbraut		Heimilisfang Snæfell	Húsnúmer	1 Skráningarnúmer <u>96</u>	
Byggingarár 1938	Byggingar + 2h skúr 86 m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Hæð + ris	Fermetrar 124m²	Stærð lóðar 500m²
2 Einkenni, skilgreining Snæfell			Breytingar Hæð byggð ofan á 1951		
3 Notkun hlúss Íb			Höfundur Þorgeir Sigurðsson byggði		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-11A			

Mat á varðveislugildi

5	Samsvarar sér í meðallagi vel. Mikið um byggingarluta.	
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
5		
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
4	Er utan við gatnakerfið ásamt Bræðraborg	
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
5	Því var mikið breytt 1951 en lítið síðan.	
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
2	Virðist gott	
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
7	Er hluti af bæjarmyndinni fyrir 1957	
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár 1938(1948 í Fm)	19 Nölgun í byggingarári	20 Heimildir Hólm.bók bls 219-221
21 Dagsetning skráningar 30.10.97		22 Upphafstíðir maðmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slétt/forsk
26 Þakform	Háris/gallsn	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/einh
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60	33 Sérst.b.hl.	Svalir/bísl		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/einf.e.50

Aðrar upplýsingar

Samb.

Skúr er sambyggður vestan við húsið með portísi. Húsið stendur utan gatnakerfis.

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð
stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús
Trégirð

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Snæfell stendur ásamt Bræðraborg utan við gatnakerfi kaupsins og hefur því ekkert götunúmer. Húsið var upphaflega í hæð með valmabaki ekki ólíkt Tryggvaskúla en byggt var ofan á það 1951 ríshæð með gafflsneiðingum, stórum miðjukvisti og litlum hrynukvistum.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>58</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Ofan Kópnesbrautar		Heimilisfang Bræðraborg	Húsnúmer	1 Skráningarnúmer <u>97</u>	
Byggingarár 1952	Byggingar m ²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2+ris	Fermetrar 199 m ²	Stærð lóður 700m ²
2 Einkenni, skilgreining Bræðraborg			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Kjartan Jónsson frá Hafnarchólmi hafði umsjón m. bygg.		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 987-12A			

Mat á varðveislugildi

5	Hlutföll og samræmi samleg og karakter sérstakur.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
3	Athyglisvert dæmi um heimalagaða byggingarlist með áhrifum samtímans.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
4	Stendur utan gatnakerfis eins og Snæfell.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
2	Virðist ekki hafa verið breytt að neinu leiti.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
7	Upprunaleikinn bitnar mjög á tæknilegu ástandi sem er afleitt.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
6	Vegna karakters og menningarsögu. Er hluti af gömlu bæjarmyndinni.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarlist	19 Nálgun á byggingarlist	20 Heimildir Hólm.bók bls 221-224	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafsstufr matamanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slétt
26 Þakform	Valmi	27 Þakefni	Mlm/hár	28 Kvistir	Þak/valmi
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steypur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.h.hl.	Sval/skorst/		
34 Skreytingar				35 Bygg.still	Stt/fúknís/valma

Aðrar upplýsingar

fríst

Stendur utan gatnakertis

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Bræðraborg er með yngstu húsum sem tekin eru inn í húsakönnunina. Það stendur hátt og hefur gott rými í kringum sig. Það er (1997) illa farið af steypuskemmdum en gæti notið sín vel ef gerðar eru á því umbætur. Framhlið hússins hefur algera symmetríu og minnir óneitanlega svolítið á framhlið félagsheimilisins við Brekkugötu. Svipur hússins er því sterkur.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

BRUNNAGATA OG BREKKUGATA

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>59</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Brekkgata	Húsnúmer 4	1 Skráningarnúmer <u>98</u>	
Byggingarár 1945	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STÁL / STEINST.	Fjöldi hæða 2	Fermetrar 267 m²	Stærð lóðar m²
2 Einkenni, skilgreining Gamla félagsheimilið (Er Brunnagata 2 í Fm)			Breytingar Aðflutt að hluta		
3 Notkun húss Men/fél			Höfundur Ekki vitað		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-4A og 3A			

Mat á varðveislugildi

3	Hlutföll góð og karakter mjög sterkur en er ennþá í "bráðabirgða-ástandi".				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
1	Hluti af sögu heimstýrjaldarinnar síðari, félagsheimili í hálfra öld og ber þess skýr merki.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
4	Er áberandi í umhverfi sínu og stendur tilhlutalega eitt.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
1	Hefur eiginlega ekkert breyst frá upphafi.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
4	Hefur þó mikið verið lagfært.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
3	Vegna menningarsögu og sérstæðs karakters.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár 1945 (1937 í Fm)	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls.202	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	2H	24 Undirstaða		25 Úrveggir	Stst/hrá//m/m/bár
26 Þakform	Valmi/braggi	27 Þakefni	M/m/bár	28 Kvistir	Vegg/ris
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steyptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Típ/skorst/stskygg/bísl(baksvið)		
34 Skreytingar	Flggsí/smágl			35 Bygg.stíll	Stst/fúnks/valma

Aðrar upplýsingar

fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Gamla félagsheimilið er sérkennilegt en skemmtilegt hús sem endurspeglar mjög vel sögu 20. aldar. Öll gerð þess ber tilgangi þess mjög vel vitni og þó að aldrei hafi verið lokið við að klára það eins og til stóð þjónaði það sínum tilgangi í nær hálfa öld. Suma er hægt að segja um innri gerð hússins.

Brugginn er hermannabraggi frá Reykjum í Hrítafirði og er húsið gott dæmi um margvíslega nýtingu Íslendinga á hermannabroggum.

Það hefur verið mælt upp og sótt um styrki úr húsfríðunarsjóði og úverandi eigandi hefur mikinn áhuga á því að leyfa því að halda sér í upprunalegri mynd.

Að mati höfundar hefur húsið varðveislugildi vegna menningarsöguleg gildis.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 60	
Heiti hverfis eða þénbýlis		Heimilisfang Brunnagata	Húsnúmer 1	1 Skráningarnúmer 100	
Byggingarár 1937	Byggingar- +samb.skúr 29m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Ejöldi hæða Kj+hæð	Permetrar 100 m²	Stærð lóðar 240 m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Magnúsar Jónssonar			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Magnús Jónsson og synir hans byggðu (ÓEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-5A			

Mat á varðveislugildi

4	Samsvarar sér þokkalega en viðbygging nokkuð völdug.			
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir			
4	Dæmigert alþýðuhús með "valma-fúnkis-lagi".			
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir			
3	Hluti af þétti götumynd Bunnagötu.			
10 Umhverfi	11 Athugasemdir			
3	Virðist lítið hafa breyst.			
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3	Virðist þokkalegt.			
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
5	Vegna umhverfislegs gildis.			
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breyt. byggingarár 1937(1947 í Fm)	19 Nálgun á byggingarárin	20 Heimildir Hólmav. bók bls.197	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matsmannes AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/	24 Undirstaða	Púsl/clét	25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Valmi/bokj/	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur		31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst30-60/hornglu	33 Sérst.b.hl.	Skorst/bísl/viðb		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Tmbr/fúnk/valma

Aðrar upplýsingar

Samh

Samhyggður geymslu-og búskúr

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégróð/grasbl

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Þó að Brunnagata 1 sé hér flokkuð sem einfalt timburhús eftir 1930 segir það ekki alla söguna. Húsið hefur öll einkenni smáhúsa þess tíma líkt og Tryggvaskáli og mætti það því flokka það sem timbur-flúks. Húsið sómur sér vel í götumyndinni en stór viðbygging lýtir það nokkuð.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 61	
Helti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Brunnagata	Húsnúmer 3	1 Skráningarnúmer 101	
Byggingarár 1942	Byggingar B.sk.17 m² sk.14 m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 93 m²	Stærð lóðar 240m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Ragnars Valdimarssonar			Breytingar Einhverntíman eftir 1957 valmáðaki breytt		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Kjartan Jónsson byggði (ÓEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-6A			

Mat á varðveislugildi

7		
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
6		Einfalt alþýðuhús
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
4		Hluti af götumynd Bunnagötu.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
5		Hefur talsvert verið breytt.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3		Virðist þokkalegt
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
7		Vegna umhverfislegs gildis
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breyt byggingarár 1942(1946 í Fm)	19 Nálgun á byggingarár	20 Heimildir Hólmav. bók bls.199
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafr. manna AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	1H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Plst
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mím/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst.30-60	33 Sérst. h.hl.			
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Tmbr/einf.e.30		

Aðrar upplýsingar

Samb

Samb. bílskúr, geym.sk. á lóð, samb. v. skúr Hfngötu 35. Hús samb.Brunnag.5

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Samb

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Brunnagata 3 er afar einfalt hús og er sambyggt við Brunnagötu 5 með millibyggingu. Það var upphaflega með valmahaki en því hefur verið breytt einhverntíman eftir 1957.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 62	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Brunnagata	Húsnúmer 4	1 Skráningarnúmer 102	
Byggingarár 1945	Byggingar 30 m ²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1	Fermetrar 94 m ²	Stærð lóðar 418 m ²
2 Einkenni, skilgreining Hús Péturs Bergsveinssonar			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Þorsteinn Jónsson var smíður		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-8A			

Mat á varðveislugildi

3	Hlutföll nokkuð hrein. Samvörun góð. Gardur styrkir heildarmynd				
6 Byggingarlísi	7 Athugasemdir				
4	Smíður er Þorsteinn Jónsson, gott dæmi um valmaefunkis.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
2	Gardurinn til prýði og húsið hefur mikið rými í kringum sig.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
4	Sölstofa hefur verið byggð við og húsið klætt með bærustáli.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
2	Virðist mjög gott.				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
5	Vegna umhverfislegs gildis.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálægn á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls.200	21 Dagsætning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matamanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Þakform	Valmi/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Steyptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/sólst		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Stst/funk/valma		

Aðrar upplýsingar

fríst

Bílskúr er á lóð sunnan húss

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégrind/hliðsú/Hle/tré

Torfhleðslur eftir Pétur Bergsv.s.

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Smíður hússins er Þorsteinn Jónsson sem byggði fleiri hús á þeim tíma, t.d. íbúðarhús sitt að Hafnarbraut 15 og Borgabraut 2.

Það er dæmigert valmápakshús frá þessum tíma með ferhyrnda grunnmynd. Það stendur þétt við brekkuna og nýtur sín vel og garðurinn er vel hirtur.

Torfhleðslur í garði munu vera eftir Pétur Bergsveinsson fyrsta eiganda hússins en hann var s.k.v. ÓEB snillingur í þeirri grein.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>63</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Brunnagata	Húsnúmer 5	1 Skráningarnúmer <u>103</u>	
Byggingarár 1943	Byggingar m²	Aðal byggingarefni TIMBUR	Fjöldi hæða 1H	Fermetrar 79m²	Stærð lóðar 270m²
2 Einkenni, skilgreining Hús Guðmundar Björgvins Bjarnasonar			Breytingar		
3 Notkun hússíð			Höfundur Guðmundur B.Bjarnason byggði (ÓEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-7A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll og samsvörum góð.			
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir			
3	Dæmigert íbúðarhús frá stríðsárunum.			
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir			
3	Mikilvægt fyrir þetta götamynd Brunnagötu.			
10 Umhverfi	11 Athugasemdir			
3	Hefur verið klætt utan en að öðru leyti upprunalegt.			
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3	Virðist gott			
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
5	Vegna menningarabgulegs gildis og umhverfis.			
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár	19 Nálgon á byggingarár	20 Heimildir Hólmav. bók bls. 201	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphefstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlnv/bár
26 Pakform	Valmi/bokj	27 Pakefni	Mlnv/bár	28 Kvistir	
29 Pakgluggar		30 Pakkantur	kassi	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Tmbr/fúrk/valma		

Aðrar upplýsingar

fríst

Sambyggt Brunnag.3. Geymsluskúr sambyggður geymsluskúr Hafnarbrautar 31

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Samb

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégrind/flýgst/Tré/gre

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Eins og önnur hús í Brunnagötu er það með valmabaki en húsið samsvarar sér ágætlega. Lýðveldisflaggstöngin á sínum stað.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

BORGABRAUT, VITABRAUT OG SKÓLABRAUT

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 64	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Borgabraut	Húsnúmer 2	1 Skráningarnúmer 105	
Byggingarár 1947	Byggingar m ²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2	Fermetrar Xm ²	Stærð lóðar Xm ²
2 Einkenni, skilgreining Hús Jóhanns Bergsveinssonar			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Þorsteinn Jónsson var yfirsniður		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-2A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll hrein og samsvörun góð. Sólskylið lýtur ytra útlit.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
3		Dæmigert fyrir íbúðarhús síns tíma. Garður styrkir heildarmynd.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
2		Garðurinn til mikillar þrýði.
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
4		Húsið hefur verið klætt og sólstof byggð við.
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
3		Virðist gott.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
5		Vegna byggingarlistar og umhverfislegs gildis.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nalgun á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls.207-8
		21 Dagsetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H (1H/kj)	24 Undirstaða		25 Útveggir	Plst
26 Þakform	Valmi/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steiptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/sólst/		
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll	Stst/funk/valma		

Aðrar upplýsingar

Sanb

Sambyggtur bílskúr norðan við og mikil sólstofa sunnan við frá

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégróð/fleggst/hleðsl/Tré/runn/við

Vel hirtur garður

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Borgabraut 2 stendur hjútt, rétt ofan við klettabeltið sem var ofan við Plássið og er mjög áberandi í bæjarmyndinni. Húsið er byggt af Þorsteini Jónssyni og er mjög dæmigert fyrir þau hús sem voru byggð á þessum tíma. Garðurinn er mjög vel hirtur og með þeim myndarlegri í bænum. Stór tveggja hæða sólstofa hefur verið byggð sunnan við á síðasta áratug.

Við smíði hússins var fyrsta steypuhræivél bæjarins notuð og húsið var fyrsta steinsteypuhús bæjarins sem var klætt að utan á átunda eða níunda áratugnum.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 65	
Heiti hverfis eða þéttbýlis		Heimilisfang Borgabraut	Húsnúmer 4	1 Skráningarnúmer 106	
Byggingarár 1948	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2 + rishæð	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining Hús Guðmundar og Gústafs			Breytingar Miklar		
3 Notkun húss Íb og þjón/gist			Höfundur Björn Guðmundsson í Bæ var smiður		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-1A			

Mat á varðveislugildi

6	Var ágætt en viðbætur eru yfirþyrmandi.			
6 Byggingarlíst	7 Athugasemdir			
3	Hefur lengi þjónað sem gistiðús.			
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir			
4	Hluti af götumynd Borgabrautar og sést víða að.			
10 Umhverfi	11 Athugasemdir			
5	Kvistum hefur verið fjölgað og þeir hækkaðir. Húsið klætt utan.			
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3	Ekki að sjá annað en það sé þokkalegt.			
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
7	Vegna menningarsögulegs gildis.			
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár	19 Nálga á byggingarár	20 Heimildir Hólmav. bók bls. 209	21 Dagsetting skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matstíðar AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Mlm/bár
26 Pakform	Valmi/bokj	27 Pakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/einh/lágris
29 Pakgluggar		30 Pakkantur		31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst. b. hl.	Sval/		
34 Skreytingar				35 Bygg. stíll	Stst/fínk/valma

Aðrar upplýsingar

Fríst

36 Afstaða eða tengsl við önnar hús á lóð

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Trégrind/hliðsú/sólpallar/Tré/gre

39 Umhverfi byggingar

38 Athugasemdir

Mikið af grenitrjám

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Smíður hússins var Björn Guðmundsson frá Bæ og var þetta mjög stórt parhús. Ásamt sjúkraskýlinu voru þessi tvö hús þau stærstu á Hólmavík fram til þessa og sáust víða að. Það var með diemigerðu lagi þessara ára, valmaþak, suðursvalir o.s.f.v. En Borgarbraut 4 slær Stöðina út hvað varðar framlag sitt til viðbyggingalistar og er breint ótrúlegt hvað mikið hefur verið byggt ofan á og utan í það á síðari árum. Það hefur verið nýtt sem gistiheimili um nokkurt skeið. Garður hússins er athyglisverður vegna þess að þar hefur náðst upp mikill vöxtur grenitrjáa.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 66	
Heiti hvertis eða þéttbýlis		Heimilisfang Borgabraut	Húsnúmer 6	1 Skráningarnúmer 107	
Byggingarár 1948	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 2	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining Læknisbústaðurinn			Breytingar		
3 Notkun húss Op/sjúk/ellib og Íb/opbúst			Höfundur Húsam.ríkisins 7.5.'48 (Guðjón Samúelsson)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 941-0A			

Mat á varðveislugildi

3		Hlutföll og samræmi með dæmigerðu sniði þessa byggingarmáta.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir			
2		Önnur kynslóð sjúkramannvirkja. Guðjón Samúelsson höfundur.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir			
3		Er áberandi í bæjarmyndinni þar sem það stendur hátt.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir			
4		Hefur verið klætt með steni en heldur sér að öðru leiti. Bilskur horfinn.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
3		Virðist gott.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
5		Vegna menningarsögulegra gilda.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár		19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir H.bók bls.209/ Páll Guðm.s. Húsam.rík.	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag	2H/kj	24 Undirstaða	Steni	25 Útveggir	Steni (að. steinuð)
26 Þakform	Valmi/bo.kj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steyptur	31 Horðir	
32 Gluggar	Pst/30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/st.skgn		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/fúlk/valma

Aðrar upplýsingar

fríst

Bílskúr sem var norðan við er horfinn

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégróð/grasblá

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Yfirmiður hússins var Þorsteinn Jónsson en teikningar komu frá teiknistofu Húsameistara ríkisins áritaðar af Guðjóns Samúelssyni en Páll Guðmundsson sem hefur umsjón með teikningum frá Húsameistara ríkisins á Þjóðskjalasafni finnst líklegt að Bárður Ísleifsson arkitekt hafi komið þar nærri.

Læknishústaðurinn er dæmigerður fyrir þau hús sem byggð voru á þessum arum, valmapak o.s.f.v. og það er eina húsið sem er með steiningu fyrir utan Hafnarbraut 33, Símtöðina. Bílskúr var byggður við húsið 1960 en rifinn 1989. Húsið var steni-klett sama ár þar sem að múrhúðin hafði veðrast nukið.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>67</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Vitaklið		Heimilisfang Vitabraut	Húsnúmer	1 Skráningarnúmer <u>108</u>	
Byggingarár 1915	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINST / STÁL	Fjöldi hæða	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining Hólmavíkurviti			Breytingar		
3 Notkun húss Sjá/höfn			Höfundur ?		
4 Svæðisnúmer	5 Númer ljósmyndar 942-15A				

Mat á varðveislugildi

2	Stendur fyrir sínu þó lítil sé. Hlutföll góð og samsvörun, form endurspeglar tilgang.			
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir			
1	Elsta sjórferðamannvirki bæjarins. Í hópi elstu vita landsins.			
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir			
2	Stendur á áberandi stað eins og títt er um vita.			
10 Umhverfi	11 Athugasemdir			
1	Ekki að sjá að á honum hafi verið gerðar miklar breytingar.			
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir			
2	Virðist gott.			
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir			
3	Vegna menningarsögu og umhverfis.			
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir			
18 Breytt byggingarár	19 Nálgn á byggingarári	20 Heimildir Hólmav. bók bls.181	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg. lag		24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slét
26 Þakform	Turnþak	27 Þakefni	Mlm/slét(blikk)	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur		31 Hurðir	
32 Gluggar	hringinn	33 Sérst.b.hl.			
34 Skreytingar		35 Bygg.stíll		viti	

Aðrar upplýsingar

fríst

Stendur efst á Vitaklifi

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð
stakt

38 Athugasemdir

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

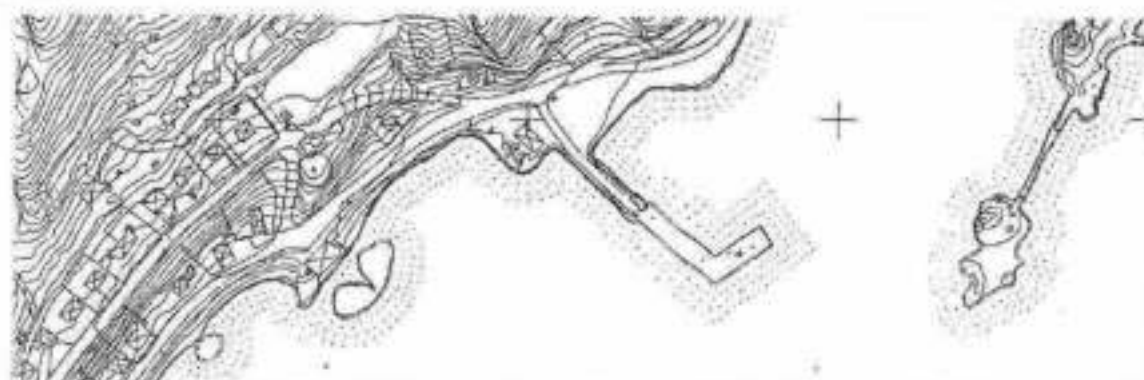
41 Umsögn um bygginguna

Vitar eru líka byggingar sem hafa þýðingu fyrir bæjarmyndina og þess vegna er hann tekinn með hér.

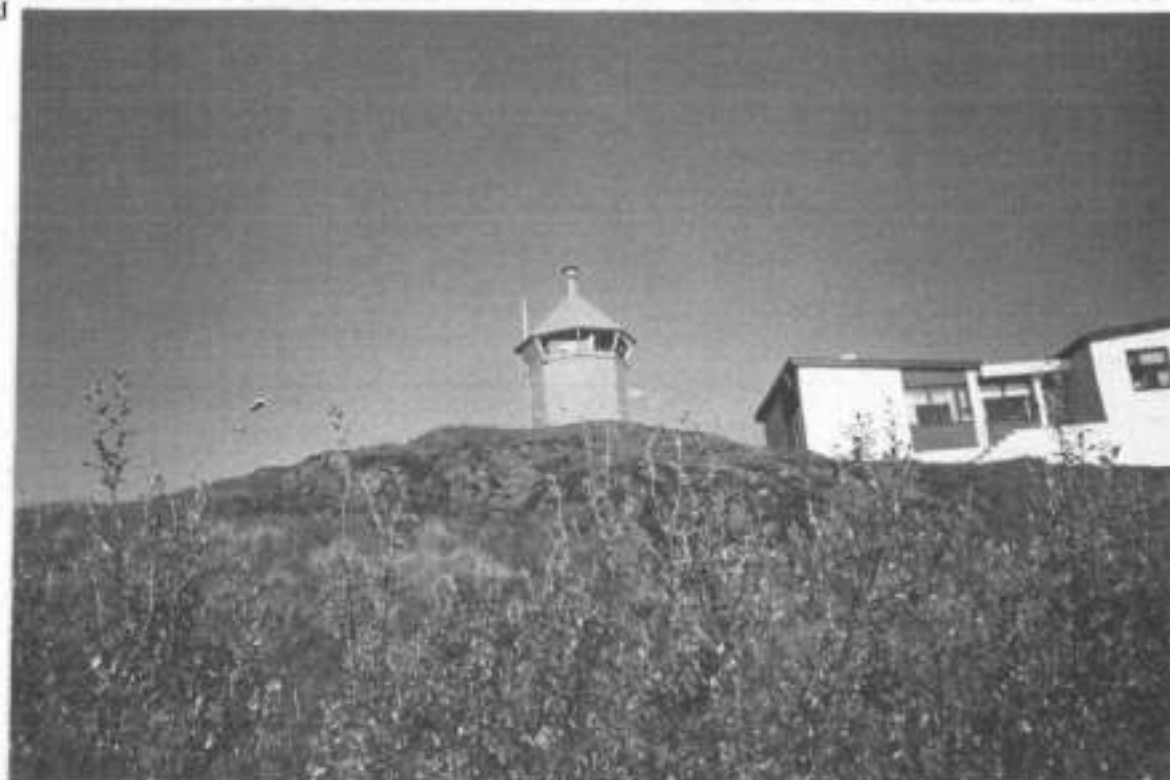
Hólmavíkuviti stendur á svokölluðu Vitaklifi og er í 15 metra hæð yfir sjávarmáli. Staðsetning hans er 65°42,3 n.br. og 21°40,5 v.l.

Vitinn samsvarar sér vel og full ástæða til þess að mæla með því að hann verði varðveittur þó svo að ný tækni muni leysa hann af hólmi enda er hann með elstu mannvirkjum bæjarins. Það sama gildir um innsiglingamerkin sem eru norðan við Rósulæk en þau eru eldri en vitinn. Einhverntíman stóð til að fjarlægja þau og má vera að það sé húð að því. Eftirsjá væri af þeim eins og öðrum ummerkjum í bæjarmyndinni sem gefa tilfinningu fyrir tímans rás.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 68	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Börð		Heimilisfang Vitabraut	Húsnúmer 11 og 13	1 Skráningarnúmer 109 og 110	
Byggingarár 1949-50	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Kj.hæð ris	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining Verkamannabústaðir			Breytingar		
3 Notkun húss Íb.2			Höfundur ?? Teikningar fengnar frá Akranesi		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-16A			

Mat á varðveislugildi

5		Byggingarhlutar nokkuð yfirþyrmandi. Heild þó heilsteypt.
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir
3		Fyrstu verkamannabústaðir.
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir
4		Hluti af elsta hluta götumyndar Vitabrautar
10	Umhverfi	11 Athugasemdir
3		Kvistir virðast vera seinni tíma fyrribrigði. Skv. loftmynd frá 1957
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir
5		Virðist þökkalegt.
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir
6		Vegna menningarsögu.
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir
18 Breytt byggingarár	19 Nálign á byggingarári	20 Heimildir Hólm.bók bls. 184-186
		21 Dagssetning skráningar 30.10.97
		22 Upphafstafir matsmanns AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj/ris	24 Undirstaða	Steni	25 Útveggir	Steni
26 Þakform	Háris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Vegg/einh
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steyptur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/viðb/búsl/st.skggn/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/norrænn

Aðrar upplýsingar

Samb.

Parhús

36 Afstaða eða tengsl við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Samb

37 Afstaða eða tengsl við nálæg hús

Tré/gre

39 Umhverfi byggingar

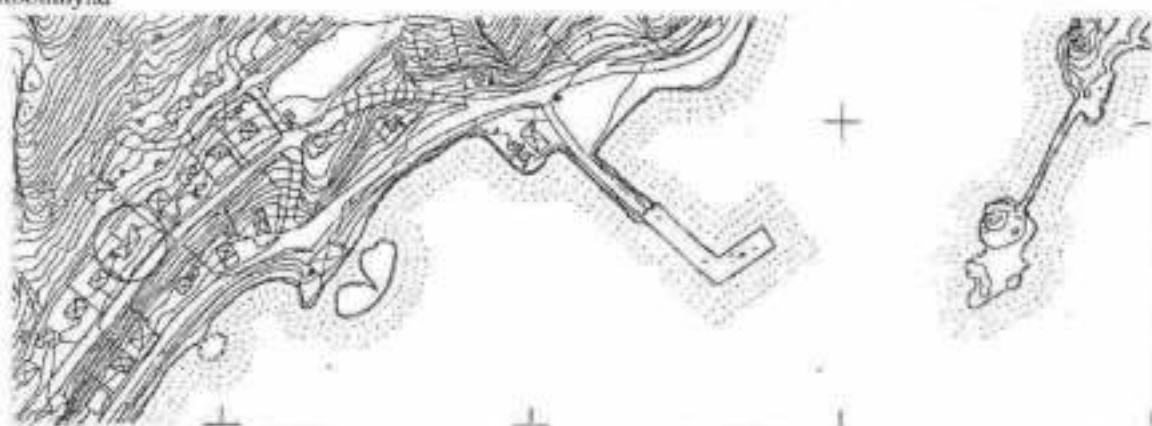
40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Teikningar af þessum verkamannabústöðum voru fengnar frá Akranesi (Suðurgata 111-121) en ekki veit höfundur hver muni vera höfundur þeirra. Upphaflega voru engir kvistir í þakfleti. Grenigróður er allnokkur í garðinum og húsunum er vel við haldið.

Húsin eru merkileg að því leiti að þetta eru fyrstu verkamannabústaðir á Hölmavík og segja sína sögu um félagslegar húsbyggingar á 20.öld.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs <u>69</u>	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Börð		Heimilisfang Vitubraut	Hásnúmer 19	1 Skráningarnúmer <u>111</u>	
Byggingarár 1945	Byggingar Samb bílskúr m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða 1	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining "Úti á Börðum"			Breytingar Bílskúr byggður á áttunda áratugnum		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Kjartan Jónsson fyrsti eigandi byggði sjálfur (ÓEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-17A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutföll og samsvörun góð. Viðbygging lýtur þó nokkuð.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
3	Dæmi um smáhús með valmapaki. Fyrsta húsið úti á Börðum, þ.e. Vitabraut.				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
3	Elsti hluti götumyndar Vitabrautar. Garður snyrtilegur.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
3	Eins og í upphafi nema bílskúr hefur verið byggður við.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
3	Virðist gott.				
14 Tæknif. ástand	15 Athugasemdir				
5	Vegna menningarsögu.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálga á byggingarár	20 Heimildir Hólm bók bls 187	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir mótunnar AV	

Byggingarlýsing

23 Byggilag	1H/	24 Undirstaða	Pús/slétt	25 Útveggir	Pús/slétt
26 Þakform	Valma/bokj/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	steypdur	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst/30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/ trp		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/fúlk/valma

Aðrar upplýsingar

samb

Sambyggt við bílskúr

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tegngsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Trégrind/Tré/runn

Vel hirur garður

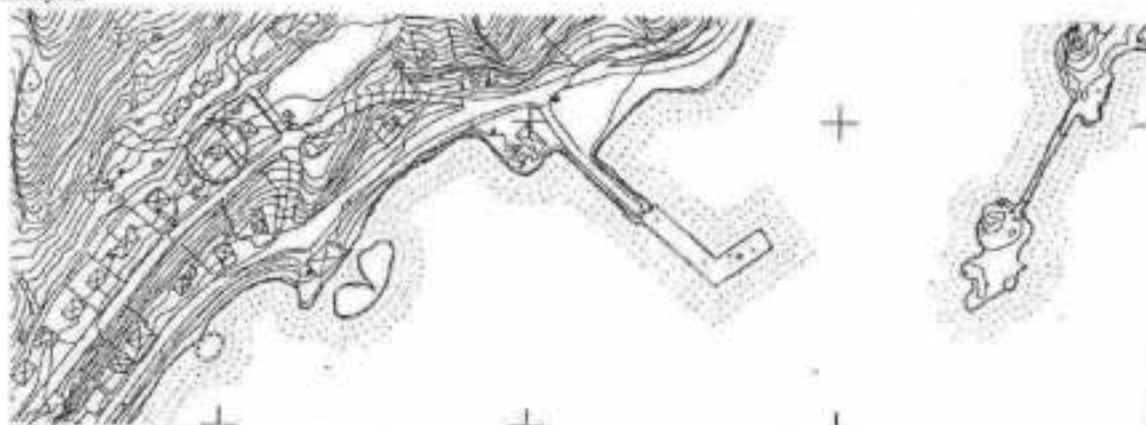
39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsógn um bygginguna

Húsið er fyrsta húsið sem var reist á þessu svæði sem kallað er Bórð og þessvegna festist heitið Úti á Bórðum við húsið en fljótlega voru næstu hús byggð. Þetta er dæmigert smábýsi þessa tíma. Á einni hæð með valmipaki og umliggjandi garður er vel hirtur en látlaus.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 70	
Heiti hverfis eða þéttbýlis Börð		Heimilisfang Vitabraut	Húsnúmer 21	1 Skráningarnúmer 112	
Byggingarár 1946	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Hæð og ris	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining Sólvangur			Breytingar		
3 Notkun húss Íb			Höfundur Hjalti Steingr.s. og Þórður Guðm.son byggðu (ÖEB)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-18A			

Mat á varðveislugildi

5	Afar einfalt en hlutföll þokkaleg. Garðurinn styrkir myndina.			
6	Byggingarlist	7 Athugasemdir		
3	Fanneý húsfreyja brautryðjandi í garðrækt á Hólmavík.			
8	Menningarsaga	9 Athugasemdir		
2	Garðurinn er merkilegur í sögu bæjarins.			
10	Umhverfi	11 Athugasemdir		
3	Virðist ekki veramikið breytt.			
12	Upprunaleiki	13 Athugasemdir		
3	Virðist gott.			
14	Tæknil. ástand	15 Athugasemdir		
5	Vegna menningarsögu.			
16	Varðveislugildi	17 Athugasemdir		
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir Hólm.bók bls.187	21 Dagsetning skráningar 30.10.97	22 Upphafstíðir matamáls AV

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	III/ris	24 Undirstaða		25 Útveggir	Pús/slött
26 Þakform	Háris/r+n	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	Þak/einh
29 Þakgluggar		30 Þakkantar	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/bisl/trp		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/einf.c.30

Aðrar upplýsingar

fríst

Bílskúr ofan við á lóð

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Tré/brú/gre/runn

Mikill og fjölbreyttur trjágróður

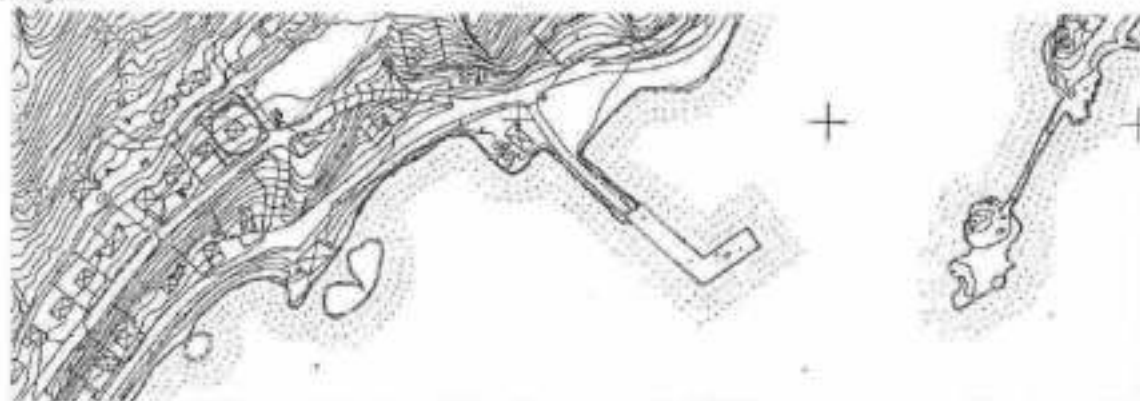
39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er einfalt að allri gerð og er óbreytt frá upphafi. Því er vel við haldið og garðurinn vel hirtur. Garðurinn er það sem er einna áhugaverðast við húsið þar sem að Fanney Hjaltadóttir fyrsta húsfreyja þar "reктаði tré á lóðinni, og var í þeim efnum langstórtækust allir Hólmvíkinga fyrr og síða" (ÓEB).

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

Könnun og mat á varðveislugildi

Könnun og mat á húsum

Greining

Sveitarfélag Hólmavík		Sveitarfélagsnúmer 4904	Staðgreinir	Númer eyðublaðs 71	
Heiti hverfis eða þéubýlis Börð		Heimilisfang Skólabraut	Húsnúmer 20	1 Skráningarnúmer 113	
Byggingarár 1946-48	Byggingar m²	Aðal byggingarefni STEINSTEYPA	Fjöldi hæða Hæð og kjallari	Fermetrar Xm²	Stærð lóðar Xm²
2 Einkenni, skilgreining Barnaskólinn			Breytingar		
3 Notkun húss			Höfundur Húsam.ríkisins (Guðj.Samúelss./Óskar Sveinas.)		
4 Svæðisnúmer		5 Númer ljósmyndar 942-19A			

Mat á varðveislugildi

4	Hlutféll þokkaleg. Notagildi í fyrirrúmi.				
6 Byggingarlist	7 Athugasemdir				
3	Þriðja kynslóð húsa sem nýtt voru undir kennslu. (Kaupf.hús,gamli barnaskólinn)				
8 Menningarsaga	9 Athugasemdir				
3	Er mjög áberandi í umhverfi sínu eins og gengur með skóla.				
10 Umhverfi	11 Athugasemdir				
3	Helst viðbyggingar sem hafa breytt skólanum.				
12 Upprunaleiki	13 Athugasemdir				
3	Virðist sémilegt				
14 Tæknil. ástand	15 Athugasemdir				
6	Vegna menningarsögu.				
16 Varðveislugildi	17 Athugasemdir				
18 Breytt byggingarár	19 Nálgun á byggingarári	20 Heimildir H.b. bls.190-194 /Páll Guðm.s. Húsam.rfk.	21 Dagssetning skráningar 30.10.97	22 Upphafswör matsmanns AV	

Byggingarlýsing

23 Bygg.lag	1H/kj	24 Undirstaða	Pús/slött	25 Útveggir	Pús/slött
26 Þakform	Láris	27 Þakefni	Mlm/bár	28 Kvistir	
29 Þakgluggar		30 Þakkantur	Enginn	31 Hurðir	
32 Gluggar	Pst 30-60	33 Sérst.b.hl.	Skorst/		
34 Skreytingar				35 Bygg.stíll	Stst/skóli e.30-50

Aðrar upplýsingar

fríst

Viðbyggingar til norðursog vesturs frá áttunda áratugnum

36 Afstaða eða tengsl
við önnur hús á lóð

38 Athugasemdir

Fríst/tengsl

37 Afstaða eða tengsl
við nálæg hús

Flaggst/ífr.vö/leikt/

Hefðb. skólalóð í þekkal. ástandi

39 Umhverfi byggingar

40 Athugasemdir

41 Umsögn um bygginguna

Húsið er einföld skólabygging og teikningar eflaust frá Húsameistar ríkisins. Elsti hluti hússins virðist vera í upphaflegu ástandi.

Húsið hefur varðveislugildi vegna menningarsögu sinnar og ekki síður þar sem að forveri þess, gamli barnaskólinn við Kópnesbraut er enn við lýði.

42 Afstöðumynd

43 Ljósmynd

